časopis gréckokatolíckej cirkvi • Ročník XXXIV. • Júl 2002 • 30 Sk

slovo

Zázračná klokočovská udalosť

Páter Pio - svätec dnešnej doby

Téma: Toronto 2002

ISSN 1335-7492

LITURGICKÝ KALENDÁR

Pondelok 1. 7. - Svätí nezištníci a divotvorcovia Kozma a Damián; Rúcho svetlé. Menlivé časti o nezištníkoch. 1 Kor 5, 9-13; 6, 1-11, zač. 134; Mt 13, 54–58, zač. 56. Nezištníkom: 1 Kor 12, 27-31; 13, 1-8a, zač. 153; Mt 10, 1; 5-8; zač. 34b.

Utorok 2. 7. - Uloženie úctyhodného rúcha našej Presvätej Vládkyne a Bohorodičky v Blachernách; Rúcho svetlé. Antifóny predobrazujúce. Tropár, Sláva i teraz, kondák, prokimen, aleluja a pričasten z Uloženia rúcha Presvätej Bohorodičky. 1 Kor 6, 20b; 7, 1-12, zač. 136; Mt 14, 1-13, zač. 57; Bohorodičke: Hebr 9, 1-7; zač. 320; Lk 1, 39-49.56, zač. 4. Alebo: Lk 10, 38-42; 11, 27-28, zač. 54.

Streda 3. 7. - Svätý mučeník Hyacint; Rúcho pôstnej farby. Menlivé časti zo stredy. 1 Kor 7, 12b-24, zač. 137; Mt 14, 35-36; 15, 1-11, zač. 60.

Štvrtok 4. 7. - Náš otec svätý Andrej Jeruzalemčan, krétsky arcibiskup; Rúcho svetlé. Menlivé časti zo štvrtka alebo o arcibiskupovi. 1 Kor 7, 24-35, zač. 138; Mt 15, 12-21, zač. 61.

Piatok 5. 7. - Svätí apoštolom rovní Cyril a Metod, učitelia Slovanov; Antifóny predobrazujúce. Tropár o apoštoloch, Sláva: kondák o apoštoloch. I teraz: podľa predpisu. Hebr 13, 17-21, zač. 335; Mt 5, 14-19, zač. 11.

Sobota 6. 7. - Náš prepodobný otec Sisoés Veľký; Rúcho svetlé. Menlivé časti zo soboty. Rim 12, 1-3, zač 108; Mt 10, 37-42; 11, 1, zač. 39.

Nedeľa 7. 7. - Siedma nedeľa po Päťdesiatnici - Naši prepodobní otcovia Tomáš z Maley a Akakios, ktorý sa spomína v spise Rebrík;
Rúcho svetlé. Radový hlas je šiesty, evanjelium na utierni je siedme. Antifóny nedeľné. Tropár z hlasu. Sláva: kondák z hlasu. I teraz: podľa predpisu. Prokimen, aleluja a pričasten z hlasu. Rim 15, 1-7, zač. 116; Mt 9, 27-35, zač. 33.

Pondelok 8. 7. – Svätý veľkomučeník Prokop; Rúcho červené. Menlivé časti o veľkomučeníkovi. 1 Kor 9,13-18, zač. 142; Mt 16,1-6, zač. 65. Mučeníkovi: 2 Kor 2, 1-10, zač. 292; Mt 10, 37-42; 11, 1, zač.39.

Utorok 9.7. – Svätý hieromučeník Pankrác, biskup tauromenský; Rúcho svetlé, menlivé časti z utorka. 1 Kor 10,5-12, zač. 144; Mt 16,6-12, zač.66.

Streda 10. 7. – Náš prepodobný otec Anton Pečersko – Kyjevský; Rúcho svetlé. Menlivé časti o prepodobnom. 1 Kor 10, 12-22, zač. 145; Mt 16, 20-24, zač. 68. Svätému: Gal 5, 22-26; 6, 1-2, zač. 213; Lk 6, 17-23, zač. 24.

Štvrtok 11. 7. – Svätá všechválna mučenica Eufémia; Menlivé časti zo štvrtka. 1 Kor 10, 28-33; 11, 1-7, zač. 147; Mt 16, 24-28, zač. 69.

Piatok 12. 7. – Svätí mučeníci Proklos a Hilarios; Rúcho pôstnej farby. 1 Kor 11, 8-22, zač. 148; Mt 17, 10-18, zač. 71.

Sobota 13. 7. – Zbor svätého archanjela Gabriela; Rúcho svetlé. Menlivé časti anjelom (z pondelka). Rim 13, 1-10; zač. 111; Mt 12, 30-37, zač. 47. Svätému: Hebr 2, 2-10, zač. 305; Lk 10, 16-21, zač. 51a.

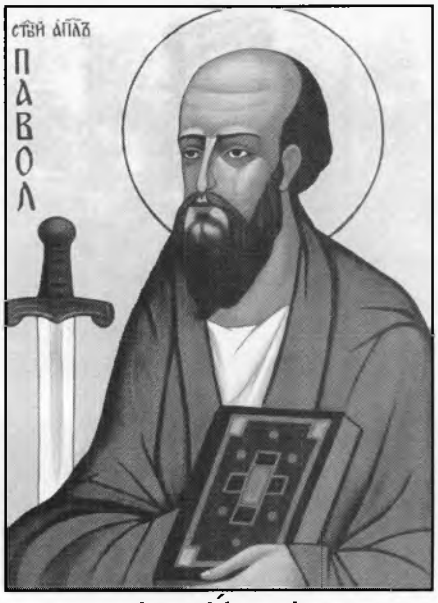

J · Ú · L

Nedeľa 14. 7. – Ôsma nedeľa po Päťdesiatnici - Svätý apoštol Akvila;
Rúcho svetlé. Radový hlas je siedmy, ev. na utierni je ôsme. Antifóny nedeľné. Tropár z hlasu, Sláva: kondák z hlasu, I teraz: podľa predpisu. Prokimen, aleluja a pričasten z hlasu. 1 Kor 1, 10-18, zač. 124; Mt 14, 14-22, zač. 58.

Pondelok 15. 7. – Svätý apoštolom rovný a veľký knieža Vladimír, pri svätom krste menovaný Bazil; Rúcho svetlé. Menlivé časti o svätom. 1 Kor 31-34; 12, 1-6, zač. 150; Mt 18, 1-11, zač. 74. Svätému: Gal 1, 11-19, zač. 200; Jn 10, 1-9, zač. 35b.

Utorok 16. 7. – Svätý hieromučeník Atenogénes a jeho desiati učeníci; Rúcho svetlé. Menlivé časti z utorka. 1 Kor 12, 12-26, zač. 152; Mt 18, 18-22; 19, 1-2.13-15, zač. 76

Streda 17. 7. – Blahoslavený Pavol Peter Gojdič, prešovský biskup, mučeník; Rúcho červené. Menlivé časti o mučeníkovi (z brožúrlek Moleben). 1 Kor 13, 4-13; 14, 1-5, zač. 154; Mt 20, 1-16, zač. 80. Mučeníkovi: Hebr 4, 14-16; 5, 1-6, zač. 311; Lk 12, 8-12, zač. 64.

Štvrtok 18. 7. – Svätý mučeník Hyacint z Amastridy; Rúcho svetlé. Menlivé časti zo štvrtka. 1 Kor 14, 6-19, zač. 155; Mt 20, 17-28, zač. 81.

Piatok 19. 7. – Naša prepodobná matka Makrína, sestra Bazila Veľkého; Menlivé časti z piatku (rúcho pôstnej farby) alebo o prepodobnej (rúcho svetlé). 1 Kor 14, 26-40, zač. 157; Mt 21, 12-14; 17-20, zač. 83b. Prepodobnej: Gal 3, 23-29, zač. 208; Mt 25, 1-13, zač. 104.

Sobota 20. 7. – Svätý a slávny prorok Eliáš; Rúcho svetlé. Antifóny predobrazujúce. Tropár o prorokovi, Sláva: kondák o prorokovi, I teraz: podľa predpisu. Prokimen, aleluja a pričasten o prorokovi. Jak 5, 10-20, zač. 57; Lk 4, 22-30, zač. 14.

Nedeľa 21. 7. – Deviata nedeľa po Päťdesiatnici - Pamiatka svätých otcov prvých šiestich snemov;
Rúcho svetlé. Radový hlas je ôsmy, evanjelium na utierni je deviate. Antifóny nedeľné. Tropár z hlasu a o otcoch. Kondák z hlasu, Sláva: kondák o otcoch, I teraz: podľa predpisu. Prokimen, aleluja a pričasten najprv z hlasu a potom o otcoch. 1 Kor 3, 9-17, zač.128; Mt 14, 22-34, zač. 59. Otcom: Hebr 13, 7-16, zač. 334; Jn 17, 1-13, zač. 56.

Pondelok 22. 7. – Svätá myronosička a apoštolom rovná Mária Magdaléna; Rúcho svetlé. Tropár, Sláva: kondák o svätej, I teraz: podľa predpisu. Prokimen, aleluja a pričasten o svätej. 1 Kor 15, 12-19, zač. 159; Mt 21, 18-22, zač. 84. Svätej: 1 Kor 9, 2b-12, zač. 141; Lk 8, 1-3, zač. 34 alebo Jn 20, 11-18, zač. 64.

Utorok 23. 7. – Svätí mučeníci Trofim, Teofil a spoločníci; Rúcho svetlé. Menlivé časti z utorka. 1 Kor 15, 29-38, zač. 161; Mt 21, 23-27, zač. 85.

Streda 24. 7. – Svätí mučeníci Boris a Gleb, pri svätom krste nazvaní Roman a Dávid; Rúcho červené. Menlivé časti zo služby o mučeníkoch. 1 Kor 16, 4-12, zač. 165; Mt 21, 28-32, zač. 86. Mučeníkom: Rim 8, 28-39, zač. 99; Jn 15, 17-27; 16, 1-2, zač. 52.

Štvrtok 25. 7. – Zosnutie svätej Anny, matky presvätej Bohorodičky; Rúcho svetlé. Antifóny predobrazujúce. Tropár, Sláva: kondák o svätej, I teraz: podľa predpisu. Prokimen, aleluja a pričasten o svätej. 2 Kor 1, 1-7, zač. 167; Mt 21, 43-46, zač. 88. Svätej: Gal 4, 22-31, zač. 210b; Lk 8, 16-21, zač. 36.

Piatok 26. 7. – Svätý hieromučeník Hermolas a spoločníci; Rúcho pôstnej farby. Menlivé časti z piatku. 2 Kor 1, 12-20, zač. 169; Mt 22, 23-33, zač. 91.

Sobota 27. 7. – Svätý veľkomučeník a uzdravovateľ Panteleimón; Rúcho červené. Menlivé časti zo služby o mučeníkovi. Rim 15, 30-33, zač. 119; Mt 17, 24-27; 18, 1-4, zač. 73. Svätému mučeníkovi: 2 Tim 2, 1-10, zač. 292; Jn 15, 17-27; 16, 1-2, zač. 52. Na Slovensku tiež: Naši prepodobní otcovia sedmopočetníci Cyril, Metod, Gorazd, Kliment, Naum, Sáva a Angelár (podľa nového slovenského evanjeliára).

Nedeľa 28. 7. – Desiata nedeľa po Päťdesiatnici - Svätí apoštoli a diakoni Prochor, Nikanor, Timón a Parmenas;
Rúcho svetlé. Radový hlas je prvý, evanjelium na utierni je desiate. Antifóny nedeľné. Tropár, Sláva: kondák z hlasu, I teraz: podľa predpisu. Prokimen, aleluja a pričasten z hlasu. 1 Kor 4, 9-16, zač. 131; Mt 17, 14-23a, zač. 72.

Pondelok 29. 7. – Svätý mučeník Kallinik; Rúcho svetlé. Menlivé časti z pondelka. 2 Kor 2, 3c-15, zač. 171; Mt 23, 13-22, zač. 94.

Utorok 30. 7. – Svätí apoštoli Silas, Silván a spoločníci; Rúcho svetlé. Menlivé časti z utorka. 2 Kor 2, 14-17; 3, 1-3, zač. 172; Mt 23, 23-28, zač. 95.

Streda 31. 7. – Predprazdenstvo Prenesenia úctyhodného a životodarného Pánovho kríža; Rúcho pôstnej farby. Menlivé časti o svätom kríži. 2 Kor 3, 4-11, zač. 173; Mt 23, 29-39, zač. 96.

Vojtech Boháč

Ikona sv. apoštola Pavla z ikonostasu v Poši; Autor ikony: M. Lajčiak; Foto: L. Lehotský

PANE BOŽE MÔJ, ZACHOVAJ VERNÉ TI STÁDO...

ThLic. Michal Hospodár
správca farnosti Košice-Terasa

Mnohých ľudí z nás i okolo nás prekvapilo, keď sme sa cez médiá dozvedeli, že neznámi vandali odcudzili dopravné značky a smerové tabule na diaľnici medzi Prešovom a Košicami. V duši statočného a svedomitého človeka sa pri podobných negatívnych správach natíska otázka: Kam až siaha egoistická honba niektorých skupín ľudí po zisku za každú cenu? A vysvetlenie? Z duchovného aspektu je jednoduché. Ak človek stráca morálne smerové tabule, ktoré mu dal Boh vo svojom vnútri, tak ho nič nezastaví pred morálne zlými a obecne škodlivými skutkami. Lebo kde niet Boha, všetko je dovolené.

Ale Boh naisto existuje aj v spoločnosti, ktorá prežíva ošiaľ falošnej slobody. A jeho zákony formujú naše národné spoločenstvo už vyše jedentisíc rokov. Je to vďaka nezabudnuteľným misionárom, vierozvestcom a spolupatrónom Európy - sv. Cyrilovi a Metodovi. Oni stoja na počiatku našej národnej i cirkevnej formácie skrze vieru v Ježiša Krista a jeho evanjelium. Boli to vynikajúce osobnosti, ktoré za pomerne krátky čas evanjelizačného a kultúrneho pôsobenia na Veľkej Morave v druhej polovici deviateho storočia zmenili život našich predkov a pozitívne ho ovplyvnili. To je pravdivá charakteristika silných osobností, že nesplývajú s dejinami, ale samy tvoria dejiny a posúvajú beh dejín ľudstva k stále vyšším duchovným ideálom.

Pripomeňme, že solúnski bratia nám priniesli vieru v živého Boha ako základ pre náš život v časnosti i vo večnosti. Pre zachovanie právd viery v Boha vytvorili predpoklad vzniku domácej literatúry – abecedu (hlaholiku), ktorou zrozumiteľne zaznamenali ako prvé slová Jánovho evanjelia: *„Na počiatku bolo Slovo a Slovo bolo u Boha a to Slovo bolo Boh“*. Bol to na vtedajšie časy epochálny čin, ktorý aj po tisícročí s úctou obdivujeme. A do tretice priniesli nám posvätnú liturgiu s jej osobitnými zvyklosťami, teda krásny gréckokatolícky obrad, ktorým dodnes v našej cirkvi oslavujeme Boha. A svoje pastoračné pôsobenie zaodiali všetkoobjímajúcou láskou, bez ktorej každá ľudská námaha je márna (por. 1 Kor 13, 1-3).

Keď si spomíname každoročne 5. júla na sv. Cyrila a Metoda v liturgickom i občianskom kalendári, mali by sme si najmä my - gréckokatolíci - na prvom mieste uvedomiť, na čo všetko môžeme byť pri ich spomienke hrdí. Nestačí nám pri cyrilometodských oslavách konštatovať, že sú našimi patrónmi a že sa ešte hlásime k slávnej cyrilometodskej tradícii. Pre nás, katolíkov východného obradu, sú viac ako patróni. Sú to naši otcovia viery a učitelia bohumilého života, s ktorými sa denne stretávame cez prežívaný model viery, ktorý nám zanechali, a snažíme sa formovať svoj vlastný život a kresťanskú zrelosť. To je skutočná cyrilometodská úcta a z nej vyplývajúca hrdosť.

Ale pri analýze súčasného stavu mravného vedomia nášho spoločenstva sa s obavami pýtame: Ako je podobný náš život s tým učením a svedectvom, ktoré nám sv. bratia zanechali? Na mnohých úsekoch života pozorujeme, že namiesto kresťanskej lásky a pomoci víťazí hrubý egoizmus, rozvracia sa rodinné spoločenstvo, bledne náboženský prejav. Pojmy ako láska, ľútosť, sociálna spravodlivosť strácajú čoraz viac na význame. Štatistiky uvádzajú, že na Slovensku je päťdesiattisíc drogovo závislých. Ďalší utrácajú pravý zmysel života v alkohole, na hracích automatoch atď. Tvrdiť niekomu, že tieto negatívne celospoločenské javy sú živou cyrilometodskou tradíciou, by bolo nezmyslom.

Ako teda vrátiť všeľudské hodnoty kresťanstva do našich srdc a do života? Tak, že sa všetci zobudíme z letargie a snívania a začneme žiť na duchovnom základe. Len Kristus nás môže pretvoriť v nových ľudí, ktorí budú šťastní v Bohu. A nedajú sa oklamať túžbou za šťastím novodobým klamaním nášho odvekého nepriateľa – Zlého. Od Zlého nemôže pochádzať nič dobrého, lebo sám diabol je esenciálnym zlom. On mení smerové tabule vo svedomí človeka, aby nás odviedol od Boha na scestie. Dobro v konaní človeka a tým aj rozvoj sveta pochádza vždy len od Boha. Ak sme sa od Boha odklonili, k dobrotivému Bohu sa musíme znova vrátiť. V tom spočíva duchovný odkaz našich vierozvestcov pre každú generáciu. Aj pre našu. Vyriekol ho sám Konštantín – Cyril pred svojou smrťou v modlitbe: *„Pane Bože môj, vypočuj moje modlitby a zachovaj verné ti stádo... Zachráň ho pred bezbožnou a pohanskou zlobou tých, čo sa ti rúhajú. Zveľaď svoju Cirkev množstvom a všetkých spoj v jednote ducha a urob ich znamenitým ľudom, rovnako zmýšľajúcim v pravej viere.“*

Naozaj len s námahou by sme hľadali v dejinách Cirkvi dvojicu, ktorá by sa vedela tak podivuhodne navzájom dopĺňať a spolupracovať na poli evanjelizácie ako svätí bratia zo Solúna. Sv. Cyril a Metod sa stali nadčasovými vzormi osobného prijatia kresťanstva a jeho odovzdávania metódou inkulturácie, čo znamená vsadenie kresťanstva do miestnej kultúry. V tejto súvislosti Svätý Otec Pavol VI. pripomenul, že viera, ak sa súčasne nestáva aj kultúrou, nie je úplne prijatou a úplne prežívanou vierou.

Aj v treťom kresťanskom tisícročí sú naši vierozvestcovia osobnosťami, ktoré nám ukazujú cestu a dávajú víziu a smer do budúcna. Záleží na nás, ako ich dokážeme správne pochopiť a nasledovať.

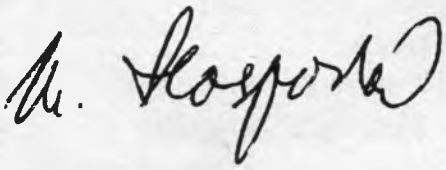

obsah

Liturgický kalendár 2
Úvodník 3
Správy zo sveta 4
Pestrá mozaika z Rafajoviec 6
Správy z domova 8
Kresťanstvo nanovo objavené 12
Multimediálna detská biblia 14
Múdrosti Otcov púšte 16
Páter Pio - svätec dnešnej doby 16
Apoštolský list o niektorých aspektoch slávenia sviatosti pokánia 18
Sv. mučeníci Kéryk a jeho matka Juiita 19
„Vy ste soľ zeme...Vy ste svetlo sveta" (Mt 5, 13-14) 20
Zázračná klokočovská udalosť 22
Výsledky anonymného prieskumu vašej mienky o Slove 24
Zamyslenie nad ikonou Ježiša Krista 24
Tvoja láska 25
„Ako mám vedieť čo je Božia vôľa?!" 26
Vaše otázky naše odpovede 27
Život, ktorý ponúka Ježiš 28
Cirkev a jej sociálna úloha 29
Otec Zynovij (Kovalyk) 29
Oplatí sa žiť? 30
My, ktorí cherubínov tajomne predstavujeme 31
Svätá hora Athos 32
Dionýz Kornel Rokický 33
Lectio divina alebo duchovné čítanie VII. 34
Spolok sv. Cyrila a Metoda 36
Recenzie 37
Slovník 37
Minitest, zasmejme sa, osemsmerovka 38
Detské miš-maš 39
Ako sa voláš? 40
Pesnička 40
Vianočná súťaž s Petrou 40
Krížovka 41
Programy kresťanských rádií 42
Úmysly apoštolátu modlitby 42

Nový gréckokatolícky metropolita v USA

Dňa 3.5.2002 Svätý Otec Ján Pavol II. vymenoval biskupa Basila Schotta, O.F.M., doterajšieho biskupa eparchie Parma, Ohio za nového metropolitu pre našich gréckokatolíkov v USA, patriacich pod rusínsku metropoliu so sídlom v Pittsburghu. Biskup Schott sa tak stal nástupcom arcibiskupa a metropolitu Johna Procyka, ktorý zomrel 24.4.2001. Nový metropolita sa narodil 21.7.1939 vo Freelande, Pennsylvánii, ako jedno z piatich detí rodičov Michala a Mary, rodenej Kruskovej. Do noviciátu františkánov vstúpil 3.8.1958, a za kňaza bol vysvätený 29.8.1965, za tretieho biskupa pre Parmu bol vysvätený 11.7.1996. Jeho slávnostná intronizácia na štvrtého metropolitu Pittsburgskej metropolie bude 9. 7. 2002 v Katedrálnom chráme sv. Jána Krstiteľa v Pittsburghu.

Na miesto nového biskupa do Parmy bol menovaný doterajší administrátor Pittsburgskej metropolie o. John Kudryck. Novovymenovaný biskup Kudryck sa narodil 23. 12. 1947 v Lloydelle, Pennsylvánii. Na kňaza bol vysvätený 3. 5. 1975. Pittsburgskú metropoliu spravoval ako administrátor od smrti o. Procyka 24. 4. 2001. Jeho biskupská chirotónia a intronizácia bude 10. 9. 2002 v Katedrále sv. Jána Krstiteľa v Parme.

Daniel Černý

POĽSKÝ ARCIBISKUP ŽIADA KRESŤANSKÚ EURÓPU

Budovanie Európy na kresťanských koreňoch žiadal katolícky arcibiskup z Opole Alfons Nossol. „Mimo všetky politické a hospodárske štruktúry musí sa Európa stať opäť aj zmiereným kultúrnym spoločenstvom so spoločnými hodnotami," povedal arcibiskup Nossol pre tlač vo Varšave. „Nevyhnutným predpokladom toho však je uvedomenie si kresťanských koreňov Európy.

Katolícka cirkev musí na túto výzvu, vyžadujúcu veľkú zodpovednosť, reagovať programom novej evanjelizácie nášho svetadielu," zdôraznil arcibiskup pri príležitosti turíčnej akcie nemeckej nadácie Renovabis. Nadácii potom poďakoval za jej desaťročnú pomoc východnej Európe.

Vedúci Renovabis p. Eugen Hillengass, SJ na tlačovej konferencii poukázal na to, že nadácia po prvý raz organizuje zbierku aj v jednej z krajín, ktorým doteraz pomáhala. Ocenil reformačný proces v Strednej Európe a zdôraznil, že niektoré krajiny sa už natoľko rozvinuli, že môžu počítať s prijatím do EÚ.

KP/ TK KBS

Darovali na Slovo:

Štefan Spišák, Zlatníky - 70 Sk; Bohuznámy, Kvačany - 500 Sk; Mária Bodnárová, Čeľovce - 100 Sk; Vilma Jalakšová, Košice - 20 Sk; Mária Stenčíková, Stropkov - 20 Sk; Anna Žabková, Vernár - 20 Sk; Peter Fic, Humenné - 30 Sk; Ján Litvak, Strážske - 50 Sk, vd. Mária Figmiková, Ložín - 100 Sk; Bohuznámy, Priekopa - 500 Sk; Elena Gregová, Telgárt - 81 Sk.

Nové pokyny z Vatikánu

Kardinál Walter Kasper navštívil Juhosláviu

V piatok 10. mája t. r. navštívil Biskupskú konferenciu Spojenej republiky Juhoslávie a Srbskú pravoslávnu cirkev predseda Pápežskej rady pre jednotu kresťanov kardinál Walter Kasper. Na letisku Surčin ho očakával apoštolský nuncius v SR Juhoslávie arcibiskup Eugenio Sbarbaro, belehradský arcibiskup a predseda Biskupskej konferencie SRJ Stanislav Hočevar, biskupskí vikári arcibiskupa patriarchu Srbskej pravoslávnej cirkvi kir Pavla Atanasija Rakita, minister pre vieru pri vláde Srbskej republiky Dr. Vojislav Milanovič, sekretár Komisie pre vzťahy štátu a cirkvi pri vláde SRJ Dr. Boholjub Šijakovič a iní. S kardinálom pricestoval aj jeho spolupracovník Jozef May a Dr. Klaus Kramer z Mníchova.

V čase svojho pobytu v Juhoslávii (do 15. mája) sa kardinál W. Kasper stretol s patriarchom Srbskej pravoslávnej cirkvi kir Pavlom, prezidentom SR Juhoslávie Vojislavom Koštunicom, podpredsedom vlády Srbskej Republiky Žakarom Koračom, ministrom zahraničných vecí Goranom Svilanovičom, a navštívil aj pravoslávne chrámy a kláštory.

Počas stretnutia s patriarchom Pavlom pozval kardinál Kasper delegáciu Svätej synody Srbskej pravoslávnej cirkvi na návštevu Ríma k hrobom sv. apoštolov Petra a Pavla.

Kardinál Kasper navštívil aj katolícke spoločenstvá v Belehrade, Subotici, Nišu a Novom Sade. Zdôrazňoval dôležitosť ekumenizmu, stretol sa s rehoľníčkami a kňazmi a vystúpil s referátom na tému „Katolícky pohľad na ekumenický dialóg".

Vo svojich prednáškach prezentoval stanovisko katolíckej cirkvi na problémy, ktoré rozdeľujú kresťanské cirkvi Východu s Rímskou cirkvou. Dotkol sa aj teologického problému „vychádzania" Svätého Ducha a služby sv. Petra.

Po prednáške v Novom Sade, ktorá sa uskutočnila v Novosadskom divadle, navštívil kardinál spolu s biskupmi gréckokatolícky chrám sv. Petra a Pavla. Tu ho privítal miestny správca farnosti Roman Miz, ktorý prítomných oboznámil so situáciou gréckokatolíckej cirkvi v Novom Sade a podaroval im knižky, ktoré vydala táto farnosť. Po radostnom speve „Christos voskrese" udelil kardinál prítomným veriacim aj všetkým veriacim svoje požehnanie.

Roman Miz

Ospravedlňujeme sa, že v minulom čísle Slova došlo k posunu dní sv. liturgií v katedrále v Toronte. Gréckokatolícke sväté liturgie v katedrále v Toronte sa budú slúžiť takto:

Ne:	9.00 Eng.,	11.00 Slov.
Po:	8.00 Eng.	
Ut:	8.00 Eng.	
St:	19.00 Eng.	
Št:	8.00 Eng.	
Pi:	10.00 Starosl.	
So:	8.00 Eng.	

Eng. = anglicky, Slov. = slovensky, Starosl. = staroslovienskv

Adresa:
Rev. Miroslav Čajka, C.Ss.R.
Catholic Church of the Nativity of the Mother of God – Slovak Byzantine Rite
257 Shaw St., Toronto, ON, M6J 2W7, Canada
tel./fax.: (416) 531 4836
E-mail: mbc24@globalserve.net
Web. stránka: http: www. iprimus. ca/-mbc24/

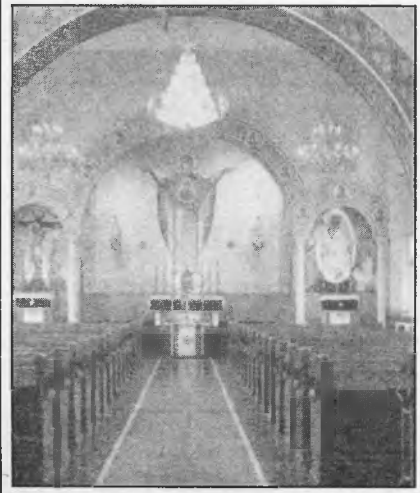

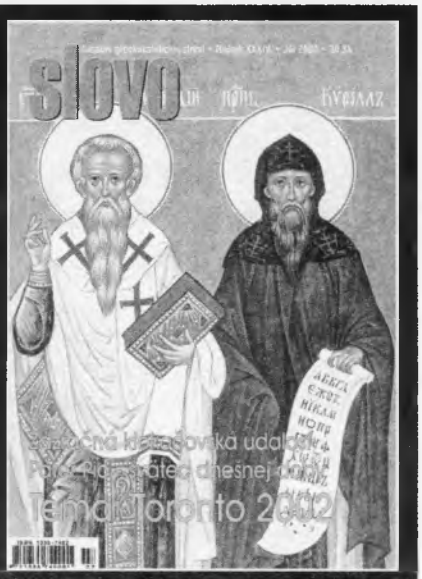

slovo - časopis gréckokatolíckej cirkvi
■ Vydáva Náboženské vydavateľstvo PETRA s cirkevným schválením Gréckokatolíckeho biskupstva pod č.j. 3317/99. ■ **Šéfredaktor:** Mgr. Juraj Gradoš ■ **Cenzor:** Anton Mojžiš ■ **Redaktori:** Adriana Dolinská, Mgr. Anna Ondovčíková ■ **Grafická úprava:** Ján Jalakša ■ **Adresa redakcie:** SLOVO, Hlavná 3, P. O. Box 204, 080 01 Prešov, *tel./fax:* 051-7733323, *e-mail:* slovogrk@nextra.sk, *web stránka:* http://home.nextra.sk/petragrk ■ **Externí redaktori:** *Košice:* ThLic. Michal Hospodár - tel./fax: 055-642 1712, *Kanada:* Jozef E. Suchý - e-mail: jesuchy@pathcom.com, *Vojvodina:* Mgr. Roman Miz - tel./fax: 00381-21-615 590 ■ **Osvit, tlač a väzba:** Vydavateľstvo Michala Vaška Prešov ■ **Celoročné predplatné:** *Slovensko:* 360 Sk, *Európa:* 720 Sk (24 USD), *zámorie:* 970 Sk (29 USD); číslo účtu pre zahraničné objednávky: 262 872 8493/1100, SWIFT KÓD: TATR SK BX, var. symbol: 2002 ■ *Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu príspevkov. Zaslané rukopisy nevraciame. Všetky neoznačené snímky sú z archívu redakcie. Uzávierka pre spravodajstvo do ďalšieho čísla je 8. júla 2002* ■ Novinové zásielky: 13/VsRP/99 ■ ISSN 1335-7492
Snímka z titulnej strany: Ikona sv. Cyrila a Metoda, snímka: archív redakcie

POČET PREDPLATITEĽOV
5532

Pestrá mozaika z Rafajoviec

„Je nádherné byť spolu, sú darom pre nás iní ľudia…" Slová tejto mládežníckej piesne sa mimovoľne vynárajú v našich mysliach už po krátkom čase strávenom v Rafajovciach, kde sa z iniciatívy miestneho správcu farnosti otca Jozefa Zorvana už v sobotu zišli mnohí z blízkeho i ďalekého okolia, aby spoločne slávili sviatok Zoslania Svätého Ducha.

SOBOTA tohto celodiecézneho odpustu sa už tradične nesie v duchu mladých. Avšak tento rok, zdá sa, je veková hranica posunutá ešte nižšie. Vyše dvesto rozšantených detí sa s radosťou zapája do hier, ktoré pripravili členovia Gréckokatolíckej evanjelizačnej školy z Prešova.

Jednoduchá scénka, v ktorej dealer ponúka štyrom ľuďom obyčajný banán, napovie mnoho o našich postojoch v situáciách, keď je nám ponúkaný Ježiš Kristus; ľahkovážnosť, namyslenosť, zaneprázdnenosť…, ale i úprimná túžba spoznať „ako" byť naozajstným kresťanom.

Jednotlivé hry i scénky sú prepletené katechézami, ktoré nenútene ukazujú, ako žiť s Ježišom počas všedných dní.

V réžii otca Jozefa Marettu a detí z Petrovej sa na krátky čas stávame všetci účastníkmi biblického príbehu o Dávidovi a jeho víťazstve nad Goliášom. Ťažko je bez obdivu komentovať víťazstvo trojročného dievčatka v „hre" s Božím slovom, ktoré bez zaváhania ohlásilo prítomným 139. žalm (nie je jediný, ktorý vie naspamäť – pozn. red.).

Spolu s úžasom nad prítomnými deťmi sa však iste v mnohých ozýva aj výčitka, výstižne vyjadrená v knihe Deti probuzení: Cirkev venuje veľa úsilia evanjelizácii mládeže a všetci vieme žasnúť nad svedectvami o obrátení teenagerov. Nikto z nás sa však nepýta, kde bol a čo robil, že títo mladí ľudia spoznali Ježiša Krista až tak neskoro (Vann Lane – *parafr.*).

Pantomíma v podaní Evanjelizačnej školy z Prešova sa už celkom konkrétne venuje každodenným problémom mladých v prostredí školy, sídliska, dediny… Konfrontácia vzťahov, ktoré ponúka svet a tých, ktoré ponúka Ježiš Kristus je nastavením zrkadla každému z prítomných: Kde je tá moja pozícia? Aké postoje zaujímam vo svojom prostredí ja?

Večiereň v slovenskom jazyku, svätenie vody v blízkom prameni a sv. liturgia nás ešte hlbšie vovádzajú do Pánovej prítomnosti. Slová otca Mareka Kolesára vzbudzujú túžbu byť skutočným kresťanom – byť tým, z ktorého tečú prúdy živej vody, ku ktorému prichádzajú mnohí, aby našli občerstvenie a radosť.

Večerný program patrí hosťom z Vechca a hudobnej skupine z Ľutiny, ktorú vedie o. Peter Milenký („Ľutinčania" sa starali o hudobnú animáciu už počas celého dňa). Evanjelizačné piesne spontánne prechádzajú do modlitby, ktorá je vyjadrením túžby po Svätom Duchu, túžby po tom, aby sa jeho pôsobenie stalo zjavným v našich životoch, aby sme prinášali hojnosť ovocia Sv. Ducha a tak sa stali požehnaním pre každého, kto žije vedľa nás.

NEDEĽA sa nesie v liturgickom duchu. Slávenie utierne nás vovádza do chvály Božej veľkosti a dobroty, otvára naše srdcia vďačnosti a vedie k dôvere Bohu, s ktorou môžeme bez obáv vykročiť do nového dňa.

A hoci program: utiereň – rímskokat. omša – slávnostná sv. liturgia s večierňou pôsobí ako pestrá mozaika, prítomní iste prežívajú čaro každého okamihu. Azda všetci - sami navzájom - sme si svedectvom toho, aké dôležité pre náš život je nájsť si čas pre Pána. Počas slávenia sv. liturgie nás svojím spevom sprevádza Gréckokatolícky chrámový zbor Petra Pavla Gojdiča Vranov nad Topľou – Čemerné pod vedením Márie Šandorovej a Jany Višňovskej. Ich služba, to, že zverené talenty používajú pre dobro Cirkvi, je povzbudením iste pre mnohých.

A tak sa zrazu všetci cítime ako jedna rodina. Veď ako povedal vo svojej kázni otec ThDr. Vojtech Boháč, jazyk lásky je ten, ktorý zjednocuje, ktorému každý môže porozumieť. Ba nielen to. Keďže všetci túžime tento hlas lásky neustále počúvať, je potrebné, aby ním začal hovoriť každý jeden z nás.

-vj-

Snímky: L. Frigová

PREŠOV - V pondelok 27. mája t. r. sa v zasadačke Biskupského úradu stretli členovia konzília šéfredaktora, aby prehodnotili tohtoročné vydávanie Slova, ako aj prípadné zmeny časopisu na budúci rok 2003. Po úvodnej modlitbe a privítaní generálnym vikárom Jánom Závackým, každý člen zhodnotil prvých päť tohtoročných čísel časopisu Slovo. Ohlasy boli väčšinou pozitívne, aj keď sa nedá sem - tam vyhnúť malým negatívnym chybičkám, ktorým je potrebné v budúcnosti sa samozrejme vyhnúť. Členovia sa zaoberali aj odberom Slova v jednotlivých farnostiach Prešovskej eparchie a Košického exarchátu. Bolo veľmi smutné zistiť, že niektoré farnosti Slovo vôbec neodoberajú. Rozhodlo sa teda, že na jednotlivých dekanských poradách sa to bude riešiť. Čo sa týka technickej stránky Slova pre rok 2003, väčšie zmeny sa diať nebudú. Po obsahovej stránke zostane všetko tak ako aj v tomto roku. Zásahy sa obmedzia len na minimálne zmeny. Celkovo bolo Slovo zhodnotené ako veľmi dobrý časopis, v ktorom si svoju rubriku nájde určite každý, od najmenších až po najstarších čitateľov.

-ao-

BANSKÁ BYSTRICA - Dňa 10. mája 2002 v Misijnom dome v Banskej Bystrici zasadala Subkomisia pre environmentálnu výchovu pri Teologickej komisii Konferencie biskupov Slovenska.

Subkomisia prediskutovala definitívne znenie informatívnej správy o aktivitách cirkvi na Slovensku v oblasti environmentálnej výchovy za obdobie medzi III. konferenciu CCEE v Badíne v máji 2001 a IV. konferenciou, ktorá sa uskutočnila 23. - 26. mája tohto roku v Benátkach. Slovensko na tejto konferencii zastupoval Mgr. Ľubomír Fabčín.

Ďalej sa doriešili posledné úpravy a technické záležitosti v príprave katechéz s environmentálnym obsahom pre vyučovanie náboženstva na základných a stredných školách. Po pripomienkach Katechetickej komisie KBS materiály sa už dávajú do tlače.

Subkomisia tiež prijala a doporučila na schválenie Teologickej komisii pomôcku ku spytovaniu svedomia v otázkach vzťahu veriaceho kresťana k prírodnému a životnému prostrediu. Pomôcku doporučila po schválení príslušnej komisie KBS publikovať

Kňazské vysviacky v Prešove

Počas slávnostnej liturgie, na sviatok Najsvätejšieho Srdca nášho Spasiteľa v piatok 7. júna 2002, udelil prešovský sídelný biskup Ján Hirka v Katedrálnom chráme sv. Jána Krstiteľa v Prešove kňazské svätenia diakonom: Jánovi Rusnákovi, Petrovi Malcovskému, Petrovi Jakubovi, Stanislavovi Jalčákovi, Petrovi Iľkovi a Jozefovi Sopkovi. Prostredníctvom vkladania rúk otca biskupa dostala Prešovská eparchia nových služobníkov.

Snímka: D. Dzurovčín

Otec biskup vo svojej homílii pripomenul novokňazom krásu i vážnosť kňazského povolania, lebo Kristus sa nepoznáva a neohlasuje múdrymi traktátmi, ale srdcom a životom.

Človek sa najviac naučí poznaním svojho hriechu. Napriek osobnej slabosti každého z nás, sám Kristus nás posilňuje svojím slovom: *„Nie vy ste si vyvolili mňa, ale ja som si vyvolil vás a ustanovil som vás, aby ste išli a prinášali ovocie a aby vaše ovocie zostalo“* (Jn 15,16).

Na záver slávnosti sa všetci prítomní kňazi modlitbou s otcom biskupom zasvätili Božskému srdcu, čím nadviazali na prosbu Svätého Otca, aby sa sviatok Najsvätejšieho Srdca nášho Spasiteľa stal dňom obnovenia zasvätenia kňazov Božskému srdcu.

Daniel Dzurovčín

Desaťročnica obnovenia Monastiera baziliánov

Príchodom otcov baziliánov do Trebišova v roku 1944 a posviackou v roku 1944 novozriadeného kláštora sa duchovne posilnilo obyvateľstvo. Obľúbenými sa pre veriacich a mládež stali

Snímka: Ing. J. Bumbera

členovia monastierskej komunity otec Mikuláš Magur, OSBM, otec Polykarp Gabriel Olejár, OSBM, ktorý sa stal už začiatkom roku 1947 igumenom. Záslužná práca otcov baziliánov s veriacimi sa skončila pamätnou aprílovou nocou (13. – 14. 4. 1950). Trvalo takmer polstoročie (do r. 1992), kým sa otcovia vrátili na svoje pôvodné miesta. Za desať rokov po obnovení Monastiera otcov baziliánov sa prehĺbil náboženský život v meste a okolí. Do interiéru pribudol nový ikonostas a fresky. Do rekonštrukcie sa investovalo niekoľko stotisíc korún. Finančná pomoc pochádzala z milodarov gréckokatolíckych veriacich.

-BER-

Prijali Krista

105 detí bolo 26. mája na prvé sväté prijímanie v Gréckokatolíckej farnosti vo Svidníku. Táto slávnosť bola už jedenástykrát vo svidníckom amfiteátri. Veriaci vo Svidníku dúfajú, že na budúci rok bude prvé sväté prijímanie už v novovybudovanom chráme.

Ľubomír Petrík

Kandidátka na blahorečenie

S láskavým povolením Mons. Jána Hirku – prešovského diecézneho biskupa začal proces blahorečenia sr. Vasilije Hlibovickej, ČSVV v Lvove – Ukrajina.

Sr. Vasilija sa narodila 19. 2. 1895 v dedine Boľšiv, v rodine gr. kat. kňaza. Počas pobytu v Inštitúte sr. Baziliánok v Ivano–Frankivsku pocítila rehoľné povolanie. Do monastiera odchádza ako 17-ročná proti vôli svojej matky, vtedy už vdovy. 25. 11. 1918 zložila večné sľuby, r. 1921 ju predstavené so štyrmi sestrami vyslali do Užhorodu. O rok neskôr prichádzajú baziliánky na pozvanie ThDr. Mikuláša Russnáka do Prešova, aby prevzali vednie dievčenského internátu. Po štyroch rokoch sa časť sestier vrátila naspäť do Užhorodu, kde sr. Vasilija prevažne pôsobila. Deťom sa venovala naplno: učila, vychovávala, pracovala v knižnici zručne vyberajúc pre nich literatúru, veľa čítala, prekladala a písala poéziu. Túto obľúbenú službu jej však sťažovala srdcová choroba, ktorej 9. 10. 1929 podľahla ako 34–ročná. Pred smrťou sa liečila v Bardejovských kúpeľoch. Zomrela v Prešove, kde je pochovaná. Jej rehoľný život vystihuje nápis na hrobe: *„Išla za Ježišom cestou pokory a sebazriekania – cestou kríža a utrpenia – hrdinským odovzdaním sa do vôle Božej, s veľkou dôverou, ženva tejto doline sĺz ju bude posilňovať a držať Božia láska, ktorá ju dovedie do domu Otca, kde je veľa príbytkov“ (Jn 14, 2).* Žila nenápadne ako fialka, ako dieťa na rukách Nebeskej Matky Márie a ticho prešla do večnosti.

O sväto prežitom a záslužnom živote sr. Vasilije svedčia ohlasy po jej smrti. Prichádzali sústrastné listy vyjadrujúce bolesť nad smrťou, ale aj radosť z jej blaženosti v nebi, ako písala sr. Veronika, predstavená Služobníc v Lvove. Svedectvá sestier a študentiek zapísané v knihe Ukrytá fialka svedčia o veľkých milostiach, ktoré na príhovor sr. Vasilije dostali tí, ktorí ju prišli prosiť o pomoc.

Autorom knihy Ukrytá fialka je o. Sebastián Sabol, OSBM. V roku 1992 bola druhýkrát v ukrajinčine vydaná. Pracuje sa na preklade do slovenčiny.

Touto cestou prosím tých, ktorí akýmkoľvek spôsobom poznali, alebo počuli o sr. Vasiliji Hlibovickej, alebo na jej príhovor získali milosti, aby sa prihlásili na adrese:

Rád sestier sv. Bazila Veľkého,
Narcisova 1, 080 01 Prešov.

Zároveň odporúčam modliť sa na príhovor sr. Vasiliji, OSBM, vo vašich potrebách.

Sr. Štefánia, OSBM

v katolíckej tlači (Katolícke noviny, Slovo a Duchovný pastier).

Jozef Voskár

ĽUBICA - Vo štvrtok 30. mája 2002 som sa ako turistka dostala do pekného mestečka pod Tatrami – do Ľubice. Keďže bol práve veľký katolícky sviatok, chceli sme navštíviť chrám a pomodliť sa. Zašli sme do gréckokatolíckeho chrámu a urobili sme dobre. Veriaci, a bolo ich dosť, prišli na pobožnosť k Najsvätejšej Eucharistii. Chrám bol preplnený nielen veriacimi gréckokatolíkmi, ale ako sme sa neskoršie dozvedeli, aj veriacimi západného obradu.

Po ukončení pobožnosti sa vytvoril krásny sprievod, ktorý je len ťažko opísať. Okrem troch kňazov a veriacich sprievod tvorili dievčatá v bielych šatách s košíkmi plnými lupienkov z kvetov. Našu pozornosť upútalo asi 14 mužov v čiernych uniformách, ktorí mali na hlavách zaujímavé čiapky s veľkým pštrosím perom. Dozvedeli sme sa, že sú to „čicéri“, účasť ktorých pri príležitosti veľkých a významných sviatkov je už v Ľubici tradíciou.

Tento početný sprievod prešiel potom z gréckokatolíckeho chrámu do blízkeho rímskokatolíckeho kostola, kde sa opäť všetci veriaci zúčastnili na pobožnosti k Najsvätejšej Eucharistii.

Prečo ma tak ako aj ostatných zaujala táto slávnosť?

Predovšetkým preto, že prezentovala krásne spolužitie veriacich oboch katolíckych obradov. Nesmierne nás to všetkých dojalo.

J. Baranová

SABINOV - Ak hovorí Mária svetu, mal by som počúvať aj ja, som predsa jeho súčasťou. Mariánsky mesiac máj je velebný tým, že je to mesiac nádhernej prírody, lásky – tej je stále málo – modlitby a mariánskej piesne – tej nikdy nie je dosť. „...Musíme to lepšie vymyslieť“ – spieva sa v jednej piesni. Pripomenuli sme ti to.

Nedeľa: 5. máj 2002 – Popoludnie mariánskej piesne

Podujatie sa pomaly stáva tradíciou. Snaha rozšíriť záber na ďalšie farnosti ešte nenašla primeraný ohlas, aj keď hostia, ktorých sme pozvali, prišli a spievali s nadšením.

Hovorí sa, že genetika sa nezaprie. Máme o tom dôkazy. Monika Kandráčová má v našom chráme pokračo-

vateľov v osobe svojho brata, synovca a hlavne netere Aničky. Obdiv získala Ing. G. Šturáková, ktorá je rovnako dobrou interpretkou poézie ako aj mariánskej piesne.

Je nádherné vidieť a počuť spievať a recitovať maturantky, správcu farnosti, reholnú sestru, učiteľky, deti a mládež, započúvať sa do tónov huslí, klarinetu, akordeónu a gitár, vložiť dušu do spoločného spevu.

Z rozospievaného Chrámu Najsvätejšieho Srdca Ježišovho v Sabinove povzbudzujeme všetkých, aby aspoň jedno nedeľné popoludnie venovali mariánskej piesni a vôbec nie je dôležité, aký repertoár zvolia.

Nedeľa: 12. máj 2002 – Deň matiek

U nás sa na jednotlivé akcie špeciálne pozýva pozvánkou, upútavkou a máme aj pozvanie od odovzdávajúcich detí od 4-15 rokov. Malý Matúško Kormoš naposledy mamkám pripomenul, že im budú spievať, recitovať, hrať a im sa patrí prísť.

Detský ruženec – deti sa modlia za mamky, babky, rodičov. Týmto počinom plníme jeden z odkazov Fatimy – modlite sa sv. ruženec ako fatimské deti.

Kultúrny program – poézia, hudba, spev, hovorené slovo, údiv nad smelosťou 3-5 ročných detí, potešenie pri speve a recitácii prváčok. Mamkám hrali a spievali aj hostia a veľmi dobre im to padlo. Povedali sme si aj vážne slová: - Ďakujeme matke, že sme prišli na svet, lebo mnohí neprišli, že byť dobrou matkou je viac, ako len byť rodičkou. Matka musí byť citlivou a rozumnou, stmeľovať rodinu, starať sa o vzdelanie, brať do rúk opraty výchovy v rodinách, nabádať svoje deti, aby si založili kresťanské rodiny a priviedli na svet deti. Tretí rozprávkový groš patrí našim matkám, rodičom. Ak na toto zabudneme, naozaj sme zabudli na podstatné a nahrádzame ho frázou o slnečnej jeseni života.

Ďalšie aktivity

Modlitbové spoločenstvo matiek – vzniklo v našom chráme v apríli. Stretnutia bývajú v prvú nedeľu v mesiaci. Medzi tým sú matky vo farnosti spojené spoločne v modlitbe za svoje deti každý večer v určenú hodinu.

Každá pozemská matka, najmä v tomto mesiaci, nech hľadá cestu k Matke Božej a prosí ju o pomoc za svoje deti. „Vypočuj ich modlitby, Matka Božia."

Gréckokatolíci v Medžugorí

K životu Cirkvi oddávna patrí účasť veriacich na pútnických miestach. Svojou viac ako 20 ročnou existenciou patrí medzi dnes už svetu známe miesto modlitby a pokoja, spovednica celého sveta a centrum obnovy kresťanského života, Medžugorie, v oblasti Hercegoviny neďaleko Mostaru.

V dňoch 1. – 6. mája t. r. Medžugorie navštívili pútnici východného Slovenska z farnosti Vyšný Orlík ako aj okresu a mesta Svidník, Bardejov, Prešov pod vedením duchovného sprievodcu o. Martina Horňáka.

Svoju cestu sme začali molebenom pri hrobe nášho blahoslaveného mučeníka otca biskupa Pavla Petra Gojdiča v katedrálnom chráme v Prešove, kde sme prosili o príhovor a požehnanie na našu ďalekú cestu. Naším dočasným domovom počas celého pobytu sa stal dom pani Oľgy Merkovičovej, vďaka ktorej sme boli svedkami nádherných svedectiev ľudí z komunity pre liečbu narkomanov a alkoholikov. Ďalším naším programom boli výstupy na Podbrdo a Križavec, kde sme počas modlitby sv. ruženca a krížovej cesty stretávali skupiny, ale aj jednotlivcov pri speve, modlitbe a v hlbokom rozjímaní. Každý deň dopoludnia sme v Kaplnke zjavenia pri Kostole sv. Jakuba slávili sv. liturgiu a v tejto kaplnke sme spievali aj Akatist k Panne Márii.

Krásne a nádherné spomienky sme si odniesli aj zo stretnutia s vizionárom Jakovom a otcom sirôt, františkánom – pátrom Jozom Zovkom, ktorý nás všetkých požehnal, pripomenul nám silu, ale najmä lásku Panny Márie, našej nebeskej Matky, k svojim dietkam. Páter Zovko nám odovzdal aj pozdrav pre celú našu eparchiu, v ktorom všetkých povzbudzuje k odkazu Panny Márie: *Modlitba sv. ruženca – srdcom, Eucharistia, Sväté písmo, pôst a mesačná sv. spoveď.*

Na znak vďaky sme mu odovzdali materiály o našom drahom mučeníkovi bl. o. Pavlovi Gojdičovi, OSBM ako aj audiokazetu „Biskup Gojdič – obeť lásky". Pri návšteve Medžugoria sme nezabudli ani na zosnulého pátra Slavka Barbariča. Pri jeho hrobe sme si modlitbou a spevom Christos voskrese uctili jeho pamiatku a prosili o šťastný návrat na Slovensko. Za spomienku stojí aj to, že náš duchovný sprievodca o. Martin koncelebroval spolu s bratmi v kňazskej službe z rôznych krajín sv. omšu v Medžugorskom kostole sv. Jakuba – patróna pútnikov. Čas nášho pobytu sa rýchlo krátil, nastalo lúčenie a deň odchodu. V kútiku srdca, ale i v duši bolo na každom z nás vidieť trochu smútku, ale i radosti a pokoja. Človek, ktorý navštívi toto miesto pokoja a modlitby, nemôže opísať to, čo skutočne zažil, pretože to musí prežiť každý sám, precítiť a nájsť pokoj duše, pokoj svojho vnútra. Nech Presvätá Bohorodička Panna Mária, Matka Pána, Cirkvi a všetkých národov sa vždy prihovára u svojho Syna za nás, i za všetkých kresťanov a vyprosí nám mier, pokoj a jednotu Cirkvi.

Tomáš Michal Babják

Presbyterské vysviacky v Košiciach

V sobotu dopoludnia na sviatok Spolutrpiacej Bohorodičky sa do košickej Katedrály Narodenia Presvätej Bohorodičky ponáhľali mnohí veriaci. Práve tam sa totiž o 10:00 hod. počas slávnostnej sv. liturgie konala presbyterská vysviacka troch diakonov – Martina Kropucha, Róberta Jágera a Jána Čupalku, udelená z rúk košického apoštolského exarchu vladyku Milana Chautura, CSsR. Ešte pred začatím sv. liturgie sa konala tiež veľmi milá slávnosť. Vladyka Milan udelil nižšie kňazské svätenie – postriženije jezuitovi Jánovi Burdovi. V homílii sa vladyka Milan prihováral najmä svätencom. Zdôraznil, že tak ako Mária, ktorá stála pod Ježišovým krížom, aj keď všetci odišli, tak má aj kňaz zostať verný Kristovi, aj keď už všetci odídu a niesť kríž spolu s Ježišom. Povzbudil aj všetkých prítomných, aby si zapamätali tento okamih vysviacky a povzbudzovali týchto novokňazov v započatom diele a pomáhali im kráčať za Ježišom.

Počas obradu vysviacky a prvého novokňazského bozku pokoja ostatným kňazom, mnohým prítomným stekali slzy po tvári – slzy dojatia a šťastia, že Pán má znova ďalších robotníkov do svojej žatvy.

Po ukončení obradu vysviacok vladyka Milan daroval novokňazom kňazské kríže na znak toho, že patria Kristovi a od toho dňa povolil ich nosenie všetkým kňazom košického exarchátu.

-ao-

Dvestoročnica veľatského chrámu

Južným smerom od Trebišova sa nachádza malá obec Veľaty. Najstarší písomný doklad o obci je z roku 1220. Obec menila názvy a terajší platí od roku 1927. Mnohé epidémie a vojnové udalosti narušili pokojný život obyvateľov. Už v roku 1805 žilo v obci vyše 200 gréckokatolíkov. Veriaci mali už aj murovaný chrám. Na prelome 19. a 20. storočia tu žilo 788 obyvateľov, z ktorých väčšina sa hlásila ku gréckokatolíckemu vierovyznaniu. Štátna moc zasiahla aj tu a zrušila gréckokatolícku cirkev. Veriaci za týchto podmienok navštevovali rímskokatolícky kostol. V súčasnosti jedna tretina obyvateľov sa hlási ku gréckokatolíckemu vierovyznaniu.

K jednej z dominánt obce patrí aj chrám Narodenia Presvätej Bohorodičky (na snímke). Bol postavený pred 200 rokmi (1802). Zaujímavosťou chrámu sú drevené krížové klenby, potiahnuté plátnom. Umeleckým dielom je ikonostas z roku 1934, ktorého autorom je Anton Helfer. Na chrámovej veži sú umiestnené tri zvony. Chrám prešiel viacerými opravami a rekonštrukciami. Tak v roku 1993 pribudla k chrámu aj sakristia. Každý kňaz, ktorý tu pôsobil, priniesol pre veriacich a cirkev mnoho užitočného. Posledným kňazom, ktorý tu v súčasnosti pôsobí, je o. Andrej Slodička.

-BER-

Ďalšie spravodajstvo, ktoré sme nemohli uverejniť pre nedostatok miesta, nájdete na našej webovej stránke http://home.nextra.sk/petragrk.

Piatkové modlitbové dni k bl. otcom: biskupovi mučeníkovi P. P. Gojdičovi a o. M. D. Trčkovi – *tieto dni sú spojené s Molebenom k bl. o. biskupovi Pavlovi P. Gojdičovi, ktorého obsah i spevy poznáme a s úctou a láskou ho interpretujeme, ďalej nasleduje sv. liturgia s aktuálnym príhovorom zo života blahoslavených /obidvaja pôsobili v našej farnosti/ a po nej adorácia pred Najsvätejšou Eucharistiou s rozjímaním.*

V stredu 8. mája bol *Športový deň* - futbal a rôzne hry, ktoré pripravila naša mládež. Pravidelne v piatok sa chrámom ozývajú hlasy budúcich prvoprijímajúcich a ich rodičov. Medzitým pokračujeme v rekonštrukcii chrámu a beží príprava diecéznej odpustovej slávnosti.

Aký je teda sabinovský máj? Nádherný, povznášajúci, dávajúci sily a plný P. Márie, ktorá hovorí ku každému z nás.

M. J.

MEDZILABORCE - Pre veriacich z Medzilaboriec, ktorí sa zúčastnili dňa 2.júna t.r. slávnostného vysvätenia novovybudovaného Monastiera Otcov Baziliánov v Krásnom Brode, pokračovala sviatočná nedeľa popoludní v očakávaní radostnej udalosti. Na pozvanie správcu farnosti o.ThLic. Františka Krajňáka navštívil túto farnosť otec biskup Mons. Slavomír Miklouš, diecézny biskup križevacký zo Záhrebu. Za veľkej účasti veriacich slúžil v miestnom chráme sv. Bazila Velkého slávnostnú archijerejskú sv. liturgiu za spoluúčasti 11 kňazov, pričom piati z nich pochádzajú z Medzilaboriec a stali sa kňazmi počas dušpastierského pôsobenia o.Františka Krajňáka v tejto farnosti. Veľmi milo vyznela na sv. liturgii veľká účasť detí, ktoré sa zapájali do liturgického spevu a kantorovania, k čomu sú vedení na hodinách náboženstva. Ako povedal vo svojej homílii vladyka Slavomír je potrebné praktickým životom prehlbovať svoju vieru , zostávať verní tradíciám svojej cirkvi a v ťažkostiach sa s dôverou obracať k Bohu a Matke Božej. Zároveň zdôraznil nutnosť dennodenne vydávať svedectvo kresťanskej lásky, statočnosti a občianskej zodpovednosti. Na záver slávnostnej sv. liturgie zaznela pápežská hymna a mnoholitstvie ako výraz vďaky za duchovné dary, ktoré veriaci Medzilaboriec mohli v tento požehnaný deň prežívať.

-PKr-

KRESŤANSTVO NANOVO OBJAVENÉ

Žite ako deti svetla.

ŽIVOT PRVÝCH KRESŤANOV

Kresťanský spisovateľ z prelomu 2. a 3. storočia, Klement Alexandrijský napísal: *„Celý život kresťana je ustavičným sviatočným dňom."* V dnešnej úvahe sa budeme môcť presvedčiť, aké pravdivé to boli slová.

Pre prvých kresťanov bola viera svetlom, ktoré prežiarilo celý obsah ich každodenného života. Týkalo sa to stretávania sa v spoločenstve i času venovaného práci a rodine. Kresťan žil v istote, že žije síce na svete, ale ako cudzinec. Že je obyvateľom zeme, ale súčasne pútnikom do Božieho mesta. Celý čas kresťana - deň, týždeň, rok - odohrával sa v rytme viery. Podobne ako starozákonný ľud vedel, že Boh je Pánom času i dejín a jedine on im môže dať zmysel.

Začiatok a koniec dňa – čas modlitby

V staroveku mal tento rytmus dva body: úsvit a súmrak. Ráno sa každý poháľal za svojimi povinnosťami, aby maximálne využil denné svetlo, pretože používané osvetlenia neboli vhodné na prácu. Pre kresťana však začiatok i koniec dňa boli časom modlitby. Skladala sa z úvahy nad textom Písma, chvíle tichej meditácie a spevu žalmov. Nezachoval sa nám žiaden text, ktorý by hovoril o nejakej schéme týchto modlitieb. Bola to prevažne modlitba osobná a spontánna. Určite však do jej náplne patrila aj modlitba Pána. „Otče náš" už vtedy zjednocoval veriacich na celom svete. Tertulián napríklad radil, aby si kresťan pri rannej modlitbe kľakol na znak adorácie a poníženosti pred Bohom. Mnohé svedectvá z tých čias hovoria o zvyku modliť sa smerom na východ, lebo slnko bolo znakom Krista, Svetla pravdy, ktoré osvecuje veriacich. V niektorých, najmä zámožnejších domoch, bolo na modlitbu vyhradené zvláštne miesto. Deň sa zasa končil modlitbou pri západe slnka. Tertulián odporúčal, aby sa veriaci vtedy poznačil znakom kríža a prečítal si nejakú pasáž z Biblie. A po meditácii nad ním nasledovala spontánna modlitba. *Didaché*, najstarší kresťanský spis hovorí, že kresťania prevzali židovský zvyk modliť sa trikrát denne. Neurčuje však čas, kedy by sa tak malo diať. Viac-menej to bolo dobrovoľné. Až neskôr západná Cirkev, ktorá prevzala rímskeho právnického ducha, predpísala čas modlitby. Podľa nášho počítania je to o deviatej ráno, na obed a o tretej popoludní.

Najčastejšie s rozpätými rukami

Počas modlitby sa najčastejšie stálo s rukami rozpätými. Zobrazenie takto sa modliacich postáv poznáme z mnohých kresieb zachovaných v katakombách. Celým postojom sa vyjadrilo nasmerovanie k Bohu, očakávanie pomoci od neho a zobrazil sa ukrižovaný Kristus. Časté bolo aj kľačanie ako znak poníženia a pokornej prosby, niekedy sprevádzané prostráciou, ktorá sa na Východe zachovala dodnes. Zopäté ruky pri modlitbe prišli až oveľa neskôr v stredoveku, cez germánsku liturgiu. Týmto gestom vzdával hold vazal svojmu pánovi. Rovnako od Židov a cez Kristov príklad prijali kresťania aj modlitbu pred jedlom. Spočiatku bola vďakyvzdaním a oslavou Boha, darcu všetkých dobier. Prosbou o požehnanie pokrmu sa stala oveľa neskôr. Denne sa jedlo tri razy, ale v pôstne dni, v stredu a v piatok sa prvé jedlo vynechalo a druhé sa posunulo na neskorší čas. Tretie jedlo bolo najdôležitejšie. Hoci boli tieto hostiny bohaté, kresťania sa vyhýbali nejakému výstrednému luxusu, čo sa týkalo výberu jedál alebo ich podávania. Každé stolovanie malo liturgické prvky, preto pohania na ne pozývaní neboli. Na začiatku sa vždy prečítalo z Písma svätého, alebo sa zaspieval nejaký žalm a otec rodiny pripomenul vďačnosť za najsvätejšiu eucharistiu.

Agapé

Veľmi rozšíreným zvykom bolo, že zámožnejší kresťania pozývali členov svojho spoločenstva, najmä chudobných, ktorí to najviac potrebovali. Pozývalo sa najmä po slávení eucharistie, alebo diakon, ktorému patrila starostlivosť o núdznych, pripomenul hostiteľovi, koho treba pozvať. Postupne sa rozšírilo pomenovanie týchto hostín: agapé - hostina bratskej lásky. Tento výraz najlepšie vyjadroval motív takéhoto stolovania. Láska diktovala, takto pomôcť chudobným, a nezahanbiť ich. Pozvaní sa najedli a súčasne sa cítili poctení. Atmosféru takéhoto agapé opisuje Tertulián vo svojej „Apológii": *„K jedlu si nesadneme prv, než by sme nevzniesli modlitby k Bohu. Jeme na upokojenie hladu a pijeme toľko, koľko svedčí ľuďom striedmym. Jeme ako ľudia, ktorí vedia, že aj v noci majú velebiť Boha a rozprávame sa ako tí, čo vedia, že Boh počúva."*

Keď sa zotmelo, zapálili svetlá a všetci zaspievali hymnus na slávu Božiu. Pri odchode si potom účastníci ešte v košíkoch odnášali jedlá, ktorými ich obdaroval hostiteľ. Rovnaký charakter malo aj agapé s odsúdeným bratom. Pred poslednou skúškou viery mu takýto mocný znak lásky a spoločenstva dodal útechu a duchovnú posilu. Na záver agapé sa často konal obrad požehnania svetla lampy, tiež prevzatý zo židovstva. Tento zasa zahajoval sobotné bdenie, zakončené slávením eucharistie. Lampa zapálená v sobotu večer symbolizovala Krista vzkrieseného, ktorý je svetlom sveta. Touto sobotnou vigíliou sa začínal deň Pánov. Čím bola eucharistia v tento deň pre prvých kresťanov, najlepšie pochopíme zo záznamu vypočúvania mučeníkov z Abiteny, v dnešnom Tunisku. Boli uväznení a obvinení, že napriek zákazu sa schádzali po domoch na liturgické zhromaždenia.

„Musíme sláviť deň Pánov, lebo taký je náš zákon," odpovedal jeden z nich.

„Aj v tvojom dome sa konali nepovolené zhromaždenia?", opýtal sa prokonsul iného.

„Áno, slávili sme deň Pánov."

„A prečo si dovolil prísť aj ostatným?"

„Sú to moji bratia a nemohol som im brániť."

„Bol si povinný, nedovoliť im to."

„Nemohol som to urobiť. My totiž nedokážeme žiť bez večere Pánovej!"

Nedeľná eucharistia

Nedeľa sa zaužívala ako sviatočný deň od prvých dní po vzniku cirkvi, ako pamiatka Kristovho vzkriesenia. Jej obsahom bolo vzdávanie vďaky a očakávanie druhého príchodu Pánovho. Modlilo sa vždy postojačky a nikdy sa v tento deň nepostilo. Keďže od počiatku nedeľa nebola aj dňom pracovného pokoja, museli sa prví kresťania schádzať mimo času bežných povinností. Zo Skutkov apoštolov (20, 7) vieme, že v Troade sa schádzali v noci zo soboty na nedeľu. Súhlasí to aj s inými správami, ktoré hovoria o nedeľných kresťanských zhromaždeniach pred úsvitom. Miestami zhromaždení boli súkromné domy. Časom ich vystriedali, ako ukázali mnohé vykopávky v Ríme, stále chrámy postavené na základoch týchto domov. Eucharistii predsedal biskup alebo presbyter, ktorého delegoval. Všetci zúčastnení včítane kňazov mali bežné, každodenné odevy. Skladala sa, tak ako dnes, z liturgie slova a obety. Na Východe sa zaužíval zvyk schádzať sa aj vo všedné dni, ale iba na liturgiu slova bez eucharistie. Liturgickým jazykom bola, v tom čase najrozšírenejšia, gréčtina. Zachovali sa nám aj niektoré liturgické formuly najstarších palestínskych spoločenstiev, či už v aramejčine alebo hebrejčine: Amen! Aleluja! Marana tha! Od gréckych zasa pochádza zvolanie Kyrie eleison!, ktoré v tomto znení prevzali aj spoločenstvá latinské, koptské či sýrske. Bratská láska bola vyjadrená bozkom pokoja a zbierkou pre chudobných, ktorá sa konala po každom slávení. Telo Pánovo prijímali veriaci na ruku a krv pili z kalicha. Potom sa odnieslo aj chorým a starým, ktorí nemohli prísť.

Na rozsudok smrti – Deo gratias! Bohu vďaka!

Nedeľná eucharistia udávala rytmus všedného života. Na kresťanských cintorínoch, v katakombách, v nápisoch na domoch, v aktách mučeníkov, všade nachádzame ozvenu liturgie. Na Sicílii a v Kartágu odpovedali kresťania na rozsudok smrti zvolaním: Deo gratias! - Bohu vďaka! A pred popravou si dávali bozk pokoja ako pri liturgii. Tým sa len potvrdilo presvedčenie, že smrť za vieru nie je ničím iným, ako doplnením účasti na tele a krvi Kristovej. Každá nedeľa bola pamiatkou Kristovho vzkriesenia, ale raz v roku sa slávil sviatok Paschy. Začínal sa dňom prísneho pôstu. Celú noc, z Veľkej soboty na Nedeľu vzkriesenia veriaci bdeli, čítali Písmo a modlili sa. Bola to najkrajšia a najradostnejšia noc celého roka. Otcovia Cirkvi ju nazývajú nocou, ktorá je *„jasnejšia ako deň, žiariaca viac než slnko, sladšia ako med a očakávaná celý rok."* Bola to totiž oslava tej udalosti, ktorá dala životu kresťanov nový zmysel. Udalosti, ktorá ich život úplne zmenila. Tento deň najlepšie vyjadroval to, čo bolo každý deň a každý týždeň obsahom ich života: vzdávať vďaky Kristovi vzkriesenému a očakávať definitívne stretnutie s ním.

Alfréd Cholewinski, SJ
Preložil Peter Rusnák

Multimediálna detská biblia

Počítačový program pre lepšie pochopenie Božieho slova

Neoddeliteľnou súčasťou zábavy dnešných detí a mládeže je počítač. Že nie vždy je tým najšťastnejším riešením voľného času, je všeobecne známe. Inak je však tomu v rodine Ing. Mariána a Drahoslavy Fedákových zo Starej Ľubovne, ktorí pôsobenie tejto „hračky" vzali do vlastných rúk a pre svojich 6 detí vytvorili samostatný program Detská biblia, spĺňajúci i najnáročnejšie predstavy o zábavnom, ale i poučnom dielku na voľný čas. Ako sa dá niečo také uskutočniť dokonca v obmedzenom programátorskom prostredí s minimálnymi vedomosťami, už prezradia samotní tvorcovia...

Spolu s manželkou a deťmi ste vytvorili program Detská biblia, ktorý nie je určený iba pre Vaše rodinné potreby, ale pokojne sa môže stať súčasťou rodinných počítačov na celom Slovensku. Ako vznikol nápad realizovať takéto dielo?

Pán Marián: Začalo sa to, keď najstarší syn mal 8 rokov a chcel sa oboznámiť s počítačom. Venoval sa mu čoraz viac a tak som mu chcel ponúknuť hru s nejakou náboženskou témou. S prekvapením som však zistil, že jestvujú počítačové hry výlučne s násilím, vojnovými témami a pod., nebolo čo vybrať. Povedal som rodine, aby sme skúsili vymyslieť niečo sami. Dovtedy som robil s počítačom málo, preto sme na začiatku iba tak skúšali. Keď to dostalo konkrétnu podobu, ukázali sme to mame – učiteľke a tá bola nadšená. Program si pozrel aj o. Anton Tyrol, ktorý robí cenzora takýmto projektom, stal sa jeho veľkým nadšencom a tlačil nás do toho, aby sme v tom pokračovali a ponúkli program ďalej.

Čo je obsahom tohto počítačového programu? Priblížite nám jeho štruktúru?

Pán Marián: Hlavným cieľom bolo priblížiť state zo Starého zákona. Neskôr si deti hrami a maľovaním pripomínajú, čo videli a čo si prečítali. Daná časť má priviesť dieťa k tomu, aby si takto zapamätalo počuté či prečítané. Druhá časť obsahuje testy. Dieťa si ich môže urobiť dvoma spôsobmi: otázka – odpoveď, otázka – výber obrázku (malé deti). Potom si dieťa má možnosť vyhodnotiť koľko odpovedí určilo správne. Deti medzi sebou môžu súťažiť, kto vie viac, ak odpoveď nevedia, ukáže sa na obrazovke tá správna. Potom sú rôzne hry, napr. vymaľovanie biblického obrázku, skladačka – obrázky z textov sa priraďujú na správne miesto, vytvorenie kalendára, zaradenie biblických udalostí do skutočných rokov atď.

A čo príjemca? Má ohraničenie v určitej vekovej kategórii, alebo je to program pre celú rodinu?

Pán Marián: Skúšali sme výber statí, ktoré by boli pre malé deti pochopiteľné, pretože program je venovaný tým najmenším. Od 3 rokov do 1. stupňa ZŠ. Zaujme však aj staršie deti.

Pani Drahoslava: Tento program sa používa i na vyššom stupni ZŠ. Viem, že v Podolínci „prichytili" dokonca aj maturantov, že sa týmto programom zaoberajú, že ich zaujíma.

V čom vidíte prínos programu pre rodiny? Prejavil sa nejako konkrétne aj vo Vašom rodinnom spoločenstve?

Pán Marián: Počítač deti chápu ako úžasnú hračku. Všetko, čo na jeho obrazovke vidia, hltajú. Rýchlo sa im do hlavičiek dostane, čo tam videli. Keď s deťmi o Biblii hovoríme, alebo im z nej čítame, viem z vlastnej skúsenosti, že to pre ne nie je také atraktívne, ako keď ju objavujú cez počítač. Skôr si z nej zapamätajú. Program je prispôsobený tak, že deti chápu, o čo v tej Biblii ide, sú nútené si to uvedomovať.

Pani Drahoslava: V našej rodine bolo prínosom, že sme pri tvorbe boli s manželom sami a potom to prilákalo deti. Tvoríme spolu, venujeme sa sebe navzájom, každý prispieva svojou troškou, je tvorivý. Deti študujú a spoznávajú náboženstvo, nehovoriac o tom, že sa pre nich stalo zaujímavejšie, že k nemu nadobudli vzťah. Uvedomujú si, čo je to viera v Boha. Nuž a vedia o tom viac ako iné deti.

Aké technické vybavenie musí mať záujemca o Váš program doma?

Pán Marián: Vychádzali sme z toho, že väčšina rodín, ktoré by program chceli, je zo sociálne slabších vrstiev. Preto sme ho dali na diskety nie na CD a prispôsobili sme sa. Sme síce oklieštení programátorsky, lebo dané programy nepodporujú niektoré naše nápady a dosť sa natrápime, ale je to program pre všetkých. Program beží už aj na PC–386 so 4 Mb pamäte, vyžaduje

operačný systém Windovs 3.1 až Windovs 98.

Detskou bibliou ste očarili i široké cirkevné kruhy. Dokonca bola zaradená do projektov Jubilejný rok 2000...

Áno. Dostali sme i písomné povzbudenie od spišského diecézneho biskupa Mons. Františka Tondru. Riaditeľ Katolíckeho biblického diela, o. Anton Tyrol, sa stal naším duchovným poradcom, s nekonečnými povzbudeniami. Ďakujú nám mnohí kňazi a prosia o pokračovanie.

Ako to už chodí u všetkého nového, najskôr je rozpačité ticho, ba niekedy až odpor k tomu, čo sa snaží byť v niečom prelomové a objavné. Mám pravdu, bolo tomu tak aj u Vás? Ide o fázu na ktorej stroskotá veľa zaujímavých nápadov...

Ohlasy sú kladné aj záporné. Záporné v tom že sa takáto vec robí aj na počítači. Počítač totiž poniektorí chápu ako čosi negatívne, ako diablovo dielo. Že je len sprostredkovateľom toho zlého a hriešneho. Ja si však myslím to, čo hovorí i Svätý Otec, ak nepodchytíme médiá, ktoré ovládajú mládež, tak ich podchytí druhá strana, ktorá s nimi nemá čisté úmysly. Je málo programov s náboženskou tematikou. V Poľsku vyšiel iba jeden jediný program s biblickou témou, na Slovensku sme tiež sami. Chceli sme mať cirkevné schválenie, aby sme sa v ničom nepomýlili, aby sme uviedli len to, čo súvisí s cirkevnou náukou. Bolo nám udelené.

A začiatky? Keď sa program predvádzal, stretávali sme sa s rôznymi reakciami. Málokto si vedel predstaviť, čo sa pod tým skrýva. Ponúkal som to Spolku sv. Vojtecha v Trnave. Spočiatku sa o mňa priamo na mieste nikto nezaujímal. Je to jediný projekt na Slovensku a preto si nik nevedel predstaviť, o čo pôjde. Chodil som od dverí k dverám. Potom ma prijal, myslím, že vedúci vydavateľstva. Tomu som program predviedol a po 5. minútach niekam odbehol. Vrátil sa s celou radou, nadšený z programu. Všetci boli prekvapení, z čoho program pozostáva. Na začiatku bol k nemu odpor a nezáujem, ale keď sa zistilo, čo to vlastne je, postoj sa zmenil.

Chceli ste, aby deti lepšie spoznali Božie slovo i v takejto podobe. Prečo to bolo pre Vás také dôležité?

Je niečo dôležitejšie? Neviem o ničom.

Ako dlho trvalo zrealizovanie programu?

Začali sme r. 1997, máme vytvorené 2 časti. Teraz dokončujeme tretiu. Prvá časť bola ukončená v r. 2000, tá bola najťažšia. Potom bola vypracovaná do roka ďalšia.

Na záver by som Vám ešte rada položila takú inšpiratívno - provokujúcu otázku. Nemyslíte, že by ste mali v takýchto programoch pokračovať? Predsa len ich veriaci nesmierne potrebujú a Vy ste už pre dobro veci urobili kus práce. Čo takto napredovať v započatej línii?

Po dokončení tohto programu sa chceme venovať Novému zákonu. Po vytvorení Biblie nám mnoho kňazov vravelo, aby sme urobili aj Nový zákon, lebo s tým sa začína na ZŠ učiť náboženstvo. Ďalej máme v úmysle venovať sa programu so životmi svätých. Málo sa totiž (aj medzi dospelými) o nich vie, o ich živote, o tom ako dvihli tú latku vyššie atď. Robíme pre deti hry s náboženskou tematikou, lebo nenásilných programov, ktoré by boli inšpiratívne, niet. Chceme vytvoriť niečo pre starších, je to však ťažké, nič ich neoslovuje. Nevieme, čo na nich vymyslieť. Asi musíme počkať, kým sa naše deti dostanú do takého veku a potom sa inšpirovať.

Program, ktorý vznikol za rodinným počítačom, svedčí o invencii veriacej rodiny, ktorá sa rozhodla, že jej nie je ľahostajný mediálny príjem vlastných detí. Sediac s Fedákovcami pri počítači nestihám žasnúť nad rôznorodým spracovaním témy, o jedinečnosti programu niet pochýb. Končím rozhovor s touto rodinou a ponáram sa do farebného sveta, v ktorom sprievodcov my robia deti – zdroje tohto pozoruhodného výtvoru.

Adriana Dolinská
Snímky: autorka

Program si možno objednať na t. č. 052/4322877.

Múdrosti Otcov púšte

O MIERNOSTI

Abba Nilos povedal: „Modlitba je semeno miernosti a neprítomnosť hnevu."

Lovec v púšti uvidel abbu Antona, ako sa veselí s bratmi, a bol pohoršený. Starec, aby mu ukázal, že je potrebné občas vyjsť v ústrety potrebám bratov, povedal: „Vlož šíp do svojho luku a natiahni tetivu." Urobil to. Starec riekol: „Natiahni viac". Urobil tak. Starec opäť povedal: „Natiahni ešte viac." Lovec mu odvetil: „Ak priveľmi ohnem svoj luk, zlomí sa." Vtedy mu starec povedal: „Tak je to aj s Božím dielom. Ak budeme nadmieru namáhať bratov, čoskoro sa zlomia. Občas je potrebné zísť dolu a vyjsť v ústrety ich potrebám."

O RADOSTI

Amma Synklitika povedala: „Na začiatku tých, ktorí postupujú k Bohu, čaká veľa bojov a mnoho utrpenia, ale potom nasleduje nevýslovná radosť. Je to ako s tými, ktorí chcú zapáliť oheň. Najprv sú trápení dymom a tečú im slzy, kým nemajú to, čo chcú. Ako je napísané: «*Náš Boh je stravujúci oheň*» (Heb 12, 29), tak aj my musíme roznecovať Boží oheň v nás cez slzy a námahu."

Abba Hyperechios povedal: „Chváľ Boha bez prestania duchovnými piesňami, zotrvávaj vždy v rozjímaní a takýmto spôsobom budeš schopný niesť bremeno pokušení, ktoré budú na teba doliehať. Cestujúci, ktorý nesie ťažký náklad, z času na čas sa zastaví a urobí zopár hlbokých nádychov. To robí bremeno ľahším a cestu príjemnejšou."

Keď abba Apollo počul spev mníchov, ktorí nás vítali, prijal nás podľa zvykov, ktoré zachovávajú všetci mnísi. Najprv padol na zem, potom vstal a pobozkal nás, zaviedol nás dnu a modlil sa za nás. Keď nám vlastnoručne umyl nohy, pozval nás na malé občerstvenie.

Jeho mníchov bolo možné vidieť plných radosti a aj telesne spokojných, tak ako to ešte nikto na zemi nevidel. Nik z nich nebol zamračený ani skľúčený.

Ak sa niekto zdal trochu skľúčený, abba Apollo sa ho opýtal na príčinu a povedal každému, čo má v tajných skrýšach svojho srdca. Zvykol hovoriť: „Tí čo majú získať nebeské kráľovstvo, nesmú byť ľahostajní voči svojej spáse. Ako sa nemáme bez prestania radovať my, ktorí sme boli uznaní za hodných takej veľkej nádeje, ak nás apoštol vyzýva: «*Modlite sa bez prestania, pri všetkom vzdávajte vďaky*»?"

-int-

PÁTER PIO - SV

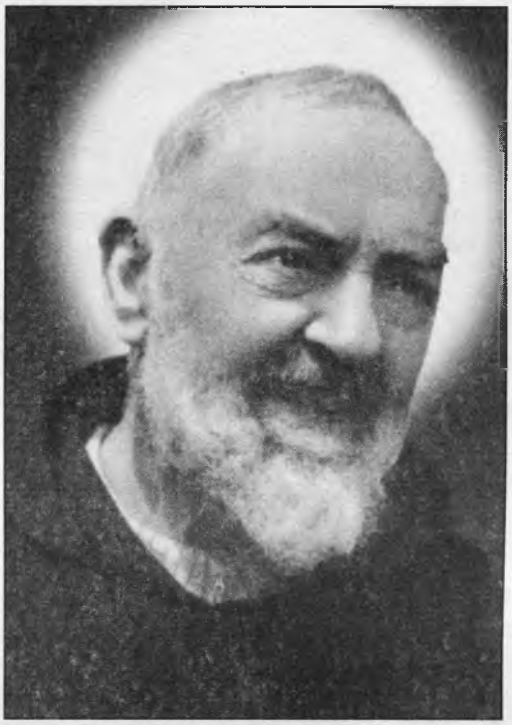

Páter Pio, kapucín, sa narodil 25. mája 1887 v Pietrelcine, neďaleko Neapolu. Pokrstili ho hneď na druhý deň, lebo bol veľmi slabý. Dali mu meno Francesco, ktoré preňho vybrala matka, pretože bola hlboko oddaná svätému Františkovi z Assisi. Bol druhým z ôsmich detí, ktoré sa narodili v chudobnej roľníckej rodine Graziovi a Giuseppe DeNunzio Forgionovcom. Rodičia nemali vzdelanie. Ich vieru „z počutia" živila horlivá modlitba. V takejto atmosfére chudoby a prostej nábožnosti vyrastal budúci františkán kapucín. Bol citlivým a jemným dieťaťom. Pre slabé zdravie musel prerušiť školu, čo ho však veľmi netrápilo. Francesco už od piatich rokov rozprával o svojej túžbe stať sa kňazom a celý sa oddať svätému Františkovi z Assisi. Snáď aj to podnietilo jeho matku a napriek chudobe sa postarala o synovo vzdelanie, aby nebol analfabetom. Z týchto rokov si Francesca pamätajú ako slušného a dobre vychovaného chlapca. Jeho neposlušnosť spočívala iba v tom, že radšej spal na holej zemi s kameňom pod hlavou ako na posteli, ktorú mu pripravila matka.

Na Francesca urobil veľký dojem mladý kapucín, brat Kamil, ktorý prišiel do Pietrelciny vyberať almužnu. Páčila sa mu jeho brada a hnedý habit. V rozhovore s bratom Kamilom počul okrem iného o živote zasvätenom Bohu, o potrebe odriekania, o vernosti Bohu a o pokání. Tento rozhovor mu utkvel v pamäti a silne zapôsobil na jeho ďalší život. Jeho rozhodnutie bolo krátke: „Chcem vstúpiť do rádu brata Kamila."

Francesco Forgione v roku 1903 vstúpil do noviciátu františkánskeho rádu kapucínov v neďalekom Morcone. Po rekolekciách dostal rehoľné rúcho a rehoľné meno: Pius z Pietrelciny. Odišiel študovať filozofické štúdiá a neskôr ukončil aj teologické štúdium. Večné sľuby zložil v roku 1907, keď sa stal plnoprávnym rehoľným kapucínom. 10. augusta 1910 sa brat Pio prijatím kňazskej vysviacky stal pátrom Piom.

Pre podlomené zdravie páter Pio trávil veľa času v rodnom mestečku.

Keď 20. septembra 1918 páter Pio kľačal pred krížom, dostal stigmy, čiže päť Kristových rán. Správa o tejto udalosti sa rozniesla rýchlosťou blesku. Zároveň sa šíril chýr o hlbokom nábožnom živote pátra Pia a o nezvyčajných javoch, ktoré sa spájali s jeho osobou. To spôsobilo, že chodilo za ním čoraz viac ľudí. Modlil sa s nimi, bol im k dispozícii v spovednici, radil im.

Satan nespí, preto tam, kde sa rozvíja dobro, objavuje sa zlo. O osobe pátra Pia začali kolovať čoraz častejšie klebety a ohovárania. Aby sa predišlo nezdravému rozruchu okolo jeho osoby a jeho činnosti, Posvätné ofícium v roku 1923 uvalilo naňho isté obmedzenia. Odporúčalo mu napríklad neslúžiť svätú omšu o tej istej hodine, ale v rôznom čase, neukazovať stigmy

ŤEC DNEŠNEJ DOBY

a nedávať si ich bozkávať, neodpovedať na listy. Neskôr ho Posvätné ofícium pozbavilo všetkých kňazských funkcií s výnimkou možnosti slúžiť svätú omšu v domácej kaplnke bez účasti kohokoľvek. Takto mal veľa času na modlitbu a rozjímanie a mohol sa pripravovať na veľké úlohy, ktoré pred ním stáli. Po precíznom preskúmaní celej záležitosti boli reštrikcie v roku 1933 odvolané. Páter Pio zase začal slúžiť sväté omše v kostole za účasti veriacich a spovedať v spovedniciach, ktoré sa mu stali akoby druhým domovom.

Duchovný život pátra Pia predstavuje široký a zaujímavý, no zároveň neopísateľný kruh problémov. Dokonca ani on sám nedokázal vyjadriť svoje zážitky.

Najznámejšie sa stali jeho stigmy. Keď ich dostal, takto sa zveril svojmu duchovnému vodcovi: „Odslúžil som svätú omšu a sedel som na chóre, keď sa ma zmocnila akási ťažoba, podobajúca sa sladkému snu. Všetky moje vnútorné i vonkajšie zmysly sa ponorili do neopísateľného ticha. Uvidel som tajomnú postavu, ktorá mala zakrvavené ruky, nohy a bok. Tento pohľad ma vydesil. Pocítil som, že zomieram, a bol by som zomrel, keby Pán neposilnil moje búšiace srdce. Keď tajomná postava zmizla, zbadal som, že ruky, nohy a bok mám prerazené a krvácajú mi. Len si predstavte muky, aké som vtedy pocítil a ktoré odvtedy pociťujem neprestajne každý deň."

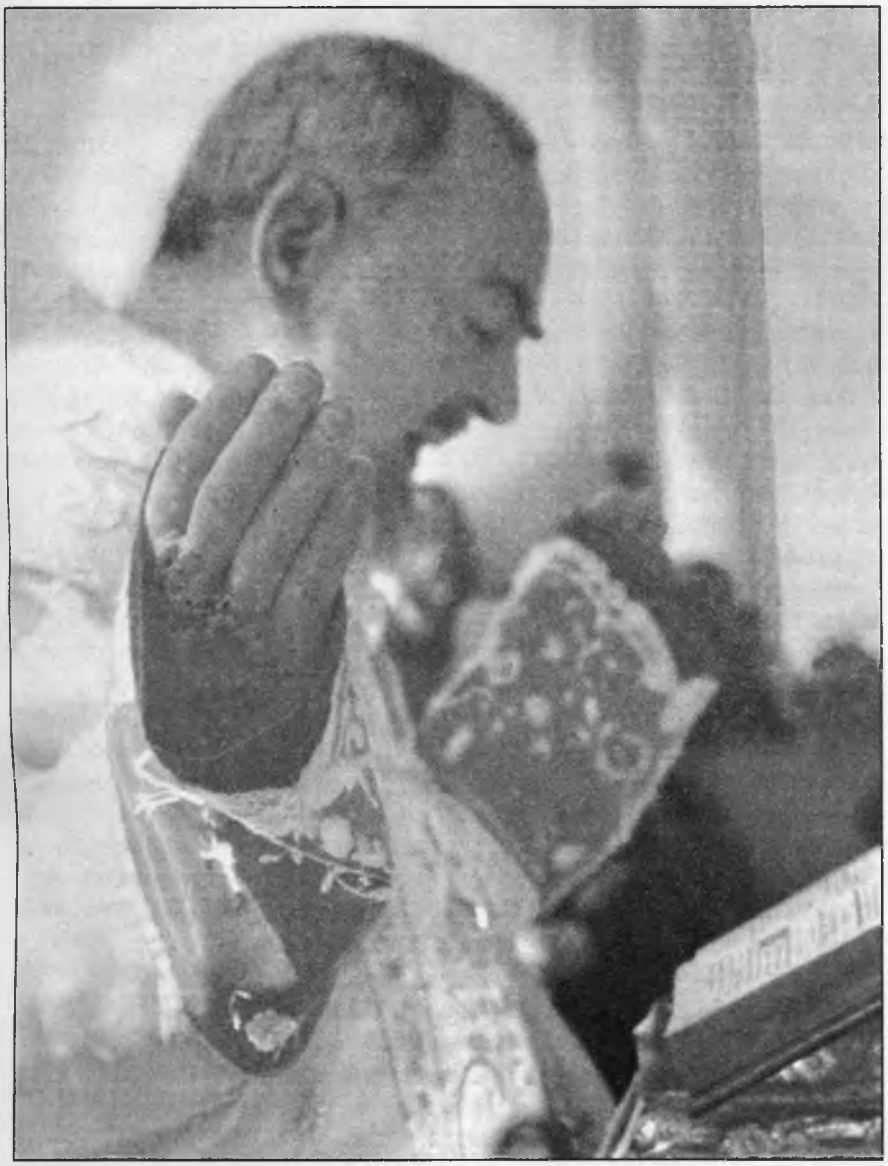

Páter Pio bol od detských rokov vizionár. „Mal som vtedy päť, možno šesť rokov, keď som pocítil túžbu celkom sa odovzdať Bohu. Vtedy sa mi nad hlavným oltárom ukázalo Božské Srdce Ježišovo a naznačilo mi, aby som pristúpil bližšie k oltáru. Ježiš položil ruku na moju hlavu, aby takto potvrdil, že sa mu páči moje rozhodnutie obetovať sa jemu a jeho láske." Podobné videnia sa v jeho živote mnoho ráz opakovali. Viditeľným prejavom jeho mystického života bola extáza. V stave extázy vyslovoval krátke modlitby, vzdychy. Zhováral sa s Neviditeľným.

Mal aj dar čítať v ľudských srdciach. Tento jeho dar často vyvolával otrasy svedomia, čo spravidla viedlo k zázračným obráteniam.

Existuje veľa svedectiev, ktoré hovoria o dare bilokácie. Keď bol v kláštore, bol súčasne napríklad aj v Udine, v Ríme, či na inom mieste, kde pomáhal ľuďom, spovedal, dával rady. Mal tiež dar jazykov, spočívajúci v tom, že správne používal cudzie jazyky, keď nastala taká potreba. Bolo známe, že také jazyky nepoznal, lebo sa ich nikdy neučil.

Iné svedectvá hovoria o tom, že páter Pio mal od Boha moc vyháňať z posadnutých ľudí démonov. Stálo ho to veľa námahy a utrpenia.

Páter Pio si uvedomoval, že je iba nástrojom v Božích rukách a že od Svätého Ducha dostáva moc a svetlo, aby mohol dávať dobré ponaučenia konkrétnym dušiam.

Charakteristické sú slová pátra Pia, týkajúce sa modlitby: *„Môžem nespať, môžem nejesť, ale nemôžem byť bez modlitby."* Možno teda povedať, že bol predovšetkým mužom modlitby. Povzbudzoval veriacich do modlitby slovom i príkladom. Nikomu neodmietol svoju modlitbu a sám často prosil o modlitbu, aby mohol realizovať dielo, ktoré Boh chcel prostredníctvom neho uskutočniť.

22. septembra 1968 páter Pio odslúžil poslednú svätú omšu v živote. Nasledujúceho dňa o pol tretej Pán pátra Pia povolal k sebe. Mal vtedy 81 rokov, šesťdesiatpäť rokov bol v reholi, päťdesiatosem rokov bol kňazom a stigmy mal päťdesiat rokov. Po smrti mu stigmy úplne zmizli.

Páter Pio bol blahorečený 2. mája 1999 Svätým Otcom Jánom Pavlom II. a v nedeľu 16. júna t. r. bol svätorečený.

Spracovala A. Ondovčíková

APOŠTOLSKÝ LIST VO FORME *MOTU PROPRIO* MISERICORDIA DEI O NIEKTORÝCH ASPEKTOCH SLÁVENIA SVIATOSTI POKÁNIA

Skrze milosrdenstvo Boha, Otca, ktorý uzmieruje, sa Slovo v lone Preblahoslavenej Panny Márie stalo telom, aby zachránilo *„svoj ľud z hriechov"* (Mt 1, 21) a otvorilo mu *„cestu do večnej spásy"* (*Rímsky misál*, adventná prefácia I.) . Svätý Ján Krstiteľ potvrdil toto Ježišovo poslanie, keď ho nazval *„Boží Baránok, ktorý sníma hriech sveta"* (*Jn* 1, 29). Celé dielo a ohlasovanie tohto Pánovho predchodcu je naliehavým a vrúcnym volaním po pokání a obrátení, ktorého znamením je krst vo vodách Jordánu. Sám Ježiš sa podrobil tomuto obradu pokánia (porov. Mt 3, 13-17), no nie preto, že by bol hriešny, ale preto, lebo sa takto *dáva započítať medzi hriešnikov*. On už je *„Boží Baránok, ktorý sníma hriech sveta"* (Jn 1, 29); už anticipuje *„krst svojej krvavej smrti"* (*Katechizmus Katolíckej cirkvi*, 536.). Spása je teda predovšetkým vykúpením z hriechu, ktorý bráni priateľstvu s Bohom, a vyslobodením z otroctva, v ktorom sa nachádza človek, čo podľahol pokúšaniu Zlého a stratil slobodu Božích detí (porov. *Rim* 8, 21).

Poslanie, ktoré zveril Kristus apoštolom, je ohlasovať Božie kráľovstvo a hlásať evanjelium, s cieľom obrátenia (porov. Mk 16, 15; Mt 28, 18-20). V deň zmŕtvychvstania, keď sa bezprostredne blíži začiatok apoštolského poslania, Ježiš udeľuje apoštolom moc v sile Ducha Svätého zmierovať kajúcnych hriešnikov s Bohom a s Cirkvou: *„Prijmite Ducha Svätého. Komu odpustíte hriechy, budú mu odpustené, komu ich zadržíte, budú zadržané"* (Jn 20, 22-23) (Porov. Tridentský ekumenický koncil, XIV. zasadnutie, *De sacramento paenitentiae*, kán. 3: *DS* 1703.).

V dejinách Cirkvi a počas jej neprerušenej praxe „sa *služba zmierenia"* (2 Kor 5, 18) – vysluhovaná vo sviatosti krstu a sviatosti pokánia – ukázala ako pastoračná úloha, ktorá zostáva vo vedomí stále živá a z Ježišovho poverenia sa koná ako podstatná súčasť kňazskej služby. Slávenie sviatosti pokánia prešlo počas stáročí vývojom, v ktorom zaznamenalo rôzne formy, no pritom si vždy zachovalo rovnakú základnú štruktúru, ktorá okrem zásahu vysluhovatela (iba biskup alebo kňaz) v Kristovom mene súdi a rozhrešuje, lieči a uzdravuje – nevyhnutne zahŕňa aj úkony kajúcnika: ľútosť, vyznanie hriechov a zadosťučinenie.

V apoštolskom liste *Novo millennio* *ineunte* som napísal: *„Ďalej chcem požiadať o novú pastoračnú odvahu, aby každodenná výchova kresťanských spoločenstiev vedela presvedčivým a účinným spôsobom predkladať praktizovanie* sviatosti zmierenia. *Ako sa pamätáte, na túto tému som poukázal v roku 1984 posynodálnou exhortáciou* Reconciliatio et paenitentia. *Tento dokument zhrnul ovocie úvah zasadania Biskupskej synody, ktorá sa venovala tejto problematike. Vtedy som prosil o vyvíjanie všemožného úsilia na zabránenie krízy ‚zmyslu pre hriech'... Keď sa spomenutá synoda zaoberala týmto problémom, všetci jej účastníci mali pred očami krízu, ktorá sa objavuje zvlášť v niektorých oblastiach sveta. Príčiny, ktoré sú pri jej koreňoch, v tomto krátkom časovom rozpätí ešte nezmizli. Ale Jubilejný rok, ktorý sa zvlášť vyznačoval návratom k sviatostnej spovedi, ponúkol nám povzbudzujúce posolstvo, ktoré by sa nemalo zanedbať: Ak mnohí veriaci a medzi nimi mnohí mladí s úžitkom prijali túto sviatosť, potom je pravdepodobne potrebné, aby sa duchovní pastieri vyzbrojili väčšou dôverou, tvorivosťou a vytrvalosťou pre jej odporúčanie a patričné doceňovanie."* (N. 37: *AAS* 93 (2001) 292.)

Týmito slovami som chcel a chcem povzbudiť a zároveň naliehavo vyzvať svojich spolubratov biskupov – a prostredníctvom nich všetkých kňazov – na čo najrýchlejšiu obrodu sviatosti zmierenia, ktorú si zároveň vyžaduje opravdivá láska k blížnemu a skutočná pastoračná spravodlivosť, (Porov. CIC, kán. 213 a 843, § 1.) pričom im pripomínam, že každý veriaci, ktorý prichádza s náležitými vnútornými predpokladmi, má právo osobne prijať dar tejto sviatosti.

Na posúdenie vnútornej dispozície kajúcnikov, pokiaľ ide o poskytnutie alebo odopretie odpustenia a uloženie vhodného pokánia zo strany vysluhovateľa, je potrebné, aby veriaci okrem toho, že si je vedomý spáchaných hriechov, ľutuje ich a nechce sa ich viac dopustiť, (Porov. Tridentský ekumenický koncil, XIV. zasadnutie, *Doctrina de sacramento paenitentiae*, kap. 4: *DS* 1676), svoje hriechy aj vyznal. V tomto zmysle Tridentský koncil vyhlásil, že je potrebné *„podľa Božieho zákona vyznať smrteľné hriechy všetky a jednotlivo"* (Tamže kán. 7: *DS* 1707). Cirkev vždy videla podstatnú súvislosť medzi súdom, ktorým sú v tejto sviatosti poverení kňazi, a nevyhnutnosťou, aby kajúcnici vyznali svoje hriechy, (Porov. tamže, kap. 5: *DS* 1679; Florentský ekumenický koncil, *Decr. pro Armeniis*: *DS* 1323) s výnimkou prípadov, keď to nie je možné. Keďže úplné vyznanie ťažkých hriechov je podľa Božieho ustanovenia základnou súčasťou tejto sviatosti, v nijakom prípade nezávisí od slobodnej voľby kňaza (dišpenz, interpretácia, miestne zvyklosti atď.). Len kompetentná cirkevná autorita – v rámci príslušných disciplinárnych noriem – jednoznačne určuje kritériá na rozlíšenie skutočnej nemožnosti vyznať hriechy od iných situácií, v ktorých je táto nemožnosť iba zdanlivá, alebo aspoň prekonateľná.

Vo Vatikáne, 7. apríla, v Druhú veľkonočnú nedeľu alebo Nedeľu Božieho milosrdenstva, roku Pána 2002, v dvadsiatom štvrtom roku pontifikátu.

JÁN PAVOL II.

(pokračovanie v ďalšom čísle)

Svätí mučeníci Kéryk a jeho matka Julita (15. júl)

Julita žila koncom 3. a začiatkom 4. storočia v Ikóniu, hlavnom meste maloázijskej oblasti Lykaónia. Ide o mesto, ktoré kedysi navštívil svätý apoštol Pavol (Sk 14, 1 – 5; 2 Tim 3, 11). Pochádzala z významného rodu a vyznávala vieru v Ježiša Krista. Žiaľ, po krátkom období manželského života a pôrode svojho synčeka Kéryka ovdovela.

Keď v roku 304 rozpútal rímsky cisár Dioklecián (284 – 305) celoštátne a vôbec najlepšie zorganizované prenasledovanie kresťanov, bol za správcu lykaónijskej oblasti vymenovaný istý Domicián, mimoriadne krutý a krvilačný človek. Julita sa obávala, že bude prezradená a nedokáže zniesť mučenia, preto sa rozhodla odísť z mesta. Zanechala všetok svoj majetok, ktorého nebolo málo, svoj dom, príbuzných, otrokov i pohodlie, zobrala svojho trojročného syna i dve najvernejšie otrokyne a ušla do sýrskeho mesta Seleucia na pobreží Stredozemného mora, z ktorého sa svojho času odplavil svätý apoštol Pavol na Cyprus (Sk 13, 4). Iste mala na mysli slová Pána Ježiša: *„Keď vás budú prenasledovať v jednom meste, utečte do druhého“* (Mt 10, 23a). Čoskoro však zistila, že prenasledovanie kresťanov v Seleucii nie je o nič slabšie ako v Ikóniu, pretože tamojší správca Alexander nemá ku kresťanom o nič lepší vzťah, ako mal Domicián v jej vlasti, a tak sa rozhodla odísť do maloázijského mesta Tarzus, rodiska svätého apoštola Pavla (Sk 22, 3), kde potom živorila medzi najväčšími úbožiakmi. Avšak po istom čase prišiel Alexander aj do Tarzu a Julitu dal zatknúť, keďže ju ktosi prezradil.

Správca oblasti si sadol na súdny stolec a prikázal Julitu predviesť. Ona prišla so svojím synčekom Kérykom v náručí a otvorene vyznala, že verí v Ježiša, Božieho Syna. Okrem iného povedala: „Mojím menom, pôvodom a vlasťou je nebeské kráľovstvo môjho Krista.“ Správca oblasti sa rozhneval, prikázal jej vziať syna, zobliecť ju a biť hrubými palicami. Keď to videlo dieťa, začalo plakať, chcelo sa vytrhnúť z rúk cudzích ľudí a bežať k mame. Správca oblasti si všimol, že chlapček je veľmi pekný a prikázal, aby mu ho priniesli. Zobral ho na kolená, utešoval, hladkal po hlave, bozkával a prihováral sa mu, no dieťa sa neprestajne vzpieralo, plakalo a kričalo: „Aj ja som kresťan – pusť ma k mame!“ Ako sa tak mykalo, nechtami poškrabalo správcu oblasti na tvári. Vtedy sa rozzúril, hodil dieťa na podlahu a nohou ho kopol tak, aby spadlo z vysokého pódia. Dieťa sa kotúľalo po kamenných schodoch, udieralo si hlavu o ostré uhly, všetko kropilo krvou a odovzdalo svoju dušu Bohu.

Julitu ešte dlho a kruto mučili, no ona všetko znášala a nehovorila nič okrem vety: „Som kresťanka a neprinesiem obetu démonom!“ Keď ju prestali biť a zdvihli ju zo zeme, zbadala svoje zakrvavené a mŕtve dieťa. Nezačala však nariekať, no modlila sa: „Ďakujem ti, Pane, že si môjho syna uznal za hodného takej milosti ešte predo mnou zomrieť mučeníckou smrťou za tvoje sväté meno a prijať nevädnúci veniec v tvojej sláve!“

Potom správca oblasti prikázal, aby jej železnými nástrojmi trhali telo a rany polievali horúcou smolou. Počas týchto tortúr ohlasovateľ neprestajne volal: „Ušetri samu seba, Julita, ušetri svoju mladosť a pokloň sa bohom, aby si bola vyslobodená z utrpení a nezahynula krutou smrťou ako tvoj syn!“ Mučenica však hovorila: „Nepokloním sa démonom a ich hluchým a nemým modlám. Pokloním sa môjmu Pánovi Ježišovi Kristovi, jednorodenému Božiemu Synovi, skrze ktorého nebeský Otec všetko stvoril, a usilujem sa prísť k svojmu synovi, aby som bola spolu s ním uznaná za hodnú nebeského kráľovstva.“

Keď správca oblasti videl Julitinu neoblomnosť, vydal rozkaz vyviesť ju za mesto a tam sťať. Jej telo nechali na mieste popravy, aby ho zožrali zvieratá, a hodili k nemu aj syna Kéryka. V noci však prišli spomínané Julitine otrokyne, vzali obidve telá, odniesli ich a pochovali. Jedna z nich sa dožila slobody, ktorú dostali kresťania od svätého cisára Konštantína Veľkého (324 – 337) a ukázala miesto ich posledného odpočinku. Keď ich vybrali zo zeme, boli neporušené, vydávali nádherne voňajúce myro a uzdravovali chorých.

Marcel Gajdoš

„Vy ste soľ zeme... Vy ste svetlo sveta“

(Mt 5, 13-14).

WORLD YOUTH DAY
WYD
2002
JMJ
journée mondiale de la jeunesse
www.wyd2002.org www.jmj2002.org
TORONTO July 18-28 juillet

SVETOVÝ DEŇ MLÁDEŽE

Svetový deň mládeže sa stal dôležitým momentom života mladých ľudí ako aj života Cirkvi. Aj tohtoročný, v poradí sedemnásty, ktorý sa slávi v medzinárodnom meradle v kanadskom Toronte, je ďalšou príležitosťou stretnúť sa s Kristom a svedčiť o jeho prítomnosti v súčasnej spoločnosti na začiatku nového tisícročia.

„Vy ste soľ zeme... Vy ste svetlo sveta“ (Mt 5, 13-14). To je téma, ktorú Svätý Otec Ján Pavol II. vybral pre tohtoročný Svetový deň mládeže. Tieto dve prirovnania soli a svetla, ktoré Ježiš povedal vo svojej *Reči na vrchu,* sa navzájom dopĺňajú a obsahujú veľa významov. V tomto duchu sú veľavravné aj slová Hymny Svetového dňa mládeže 2002: *„Soľ bez chuti je prázdna, bezmocná a lampa zhasnutá je moci zbavená...“* (4).

„Vy ste soľ zeme.“

Jedna z hlavných funkcií soli je osoliť jedlo, dodať mu chuť. Odpradávna bola tiež prostriedkom, ktorý sa bežne používal na konzervovanie potravín. Zvetralá soľ je bez chuti, prázdna, bezmocná. *„Už nie je na nič, len ju vyhodiť von, aby ju ľudia pošliapali“* (Mt 5, 13).

Aký potrebný a vzácny je soľný nerast, o tom sme sa presvedčili už v detstve rozprávkou *Soľ nad zlato.*

Ak dobre rozumieme tomuto prirovnaniu, Ježiš nám chcel týmto pripomenúť našu veľkú úlohu chrániť svet od mravnej hniloby a dodávať mu chuť. Veď ak je soľ vzácna, tak predovšetkým pre tieto vlastnosti.

Svätý Otec Ján Pavol II. preto v posolstve, ktoré vydal pri príležitosti tohtoročného Svetového dňa mládeže hovorí, že toto prirovnanie nám pripomína, že prostredníctvom krstu sa celé naše bytie zásadne zmenilo, lebo je ochutené novým životom, ktorý pochádza od Krista. Na adresu mladých hovorí: *„Ako soľ zeme ste povolaní uchovať vieru, ktorú ste prijali a odovzdávať ju ďalej nedotknutú. Vaša generácia je obzvlášť postavená pred úlohu zachovať poklad viery neporušený... Iba ak ostanete verní Božím prikázaniam, zmluve, ktorú spečatil Kristus svojou krvou vyliatou na kríži, môžete sa stať apoštolmi a svedkami nového tisícročia“* (2).

Keď Angličania vydali z politických dôvodov zákaz predávať v Indii soľ, vybral sa národný vodca Mahatma Gandhí so 79 študentmi na dvestomíľový pochod k moru. Šli odparovať soľ. Do tohto protestného sprievodu sa pridávali dediny a mestá. Po troch týždňoch sa na pobrežiach zažali ohne. Zákaz trval. Ohne sa množili a väzenia sa napĺňali. K moru pochodovali ďalšie tisícky. Polícia obkľúčila chlapca s balíčkom soli. Dôstojník na neho zareval, aby soľ vydal. Chlapec odpovedal s nádychom hrdosti:

- Držím s Gandhím a toto je soľ Indie.

- Porušil si zákon... Soľ mi odovzdáš! Inak ťa dám zmlátiť...

- Ak mi vezmeš soľ, pôjdem k moru a odparím si druhú... V indickom mori je dosť soli...

Na pokyn dôstojníka začala polícia chlapca mlátiť. Okuté palice dopadli na chlapcov chrbát i hlavu a krv mu stekala po tele.

- Bi ma koľko chceš, ale soľ ti nedám...

Ilustr. snímka: M. Hernák

Dôstojník bol pohnutý chlapcovou odvahou. Povedal: - Ja som predsa neprišiel do Indie biť deti... (Počuli sme slovo Pánovo, 90).

Nedať si vziať soľ, nedať sa o ňu obrať neúspechom, chrániť si svoj optimizmus, svoju vieru v Otca, ktorý je aj dobrý aj mocný. Môže sa stať, že sme slabí. Vždy sa však treba utiekať k moru – k nevyčerpateľnému zdroju našej soli – ku Kristovi, posilniť sa počúvaním jeho slova, modlitbou a sviatosťami.

Na to myslel aj Svätý Otec Ján Pavol II., keď v posolstve ďalej hovorí: *„Nenechajte sa odradiť tými, čo sú sklamaní životom a stali sa hluchými voči najhlbším a najopravdivejším túžbam svojho srdca. Máte pravdu, že ste sklamaní z prázdnych zábav, z nestálych módnych výstrelkov a nízkych životných cieľov. Ak si uchováte veľké túžby pre Pána, dokážete sa vyhnúť priemernosti a konformizmu, ktoré sú tak veľmi rozšírené v našej spoločnosti“* (2).

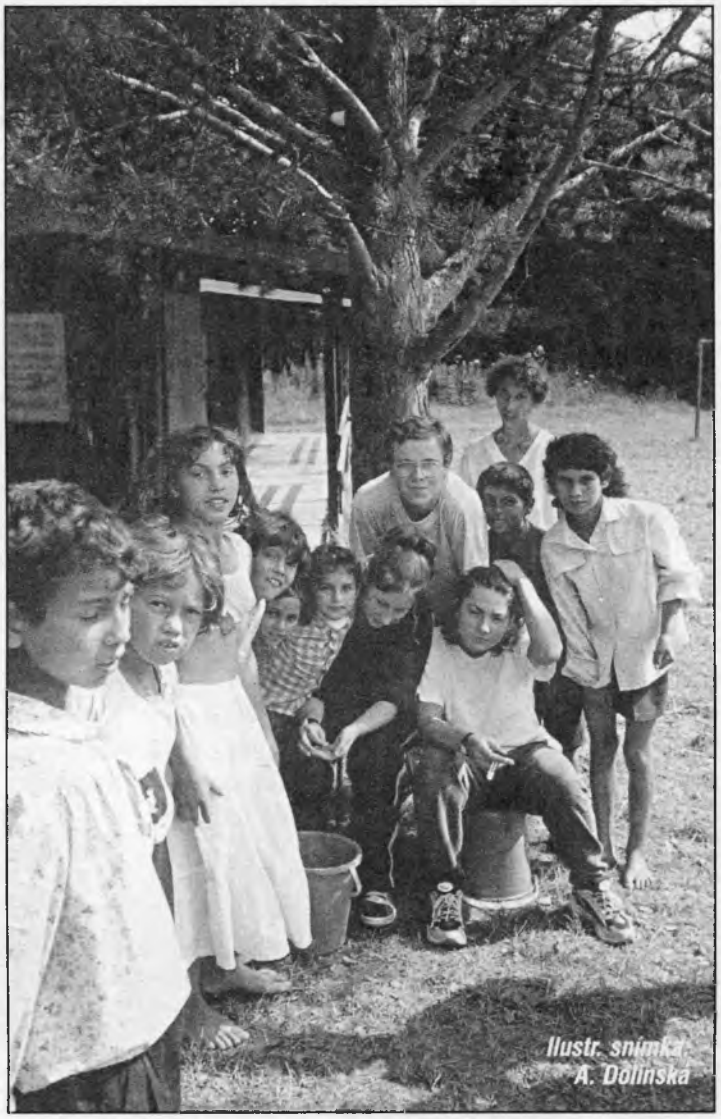
Ilustr. snímka A. Dolinská

„Vy ste svetlo sveta.“

Uprostred noci sa človek cíti vystrašený a neistý, ak svetla ubúda. Netrpezlivo očakáva príchod svetla na úsvite.

Svetlo je na to, aby svietilo. To je naša úloha a na to myslel Ježiš, keď nás nazval svetlom. To je aj funkcia nášho kresťanského svetla: sprístupniť, osvietiť, umožniť svojím životom a svojím vhodným slovom poznanie Ježiša - Svetla... Nesmieme sa báť, ale ani schovávať svoje svetlo pod mericu. *„Lampa zhasnutá je moci zbavená...“* (Hymna SDM 2002). Tak to myslel aj Ježiš, keď v *Reči na vrchu* hovorí: *„Mesto na návrší sa nedá ukryť. Ani lampu nezažnú a nepostavia pod mericu, ale na svietnik, aby svietila všetkým, čo sú v dome“* (Mt 5, 14-15).

Svätý Otec Ján Pavol II. v posolstve mladým to zvlášť pripomína: *Milí mladí, je rad na vás, aby ste sa stali rannými strážcami (porov. Iz 21, 11-12), ohlasujúcimi príchod slnka, ktorým je zmŕtvychvstalý Kristus!... Osobné stretnutie s Kristom osvetlí novým svetlom náš život, zavedie nás na správnu cestu a zaväzuje nás stať sa jeho svedkami. Nový spôsob nazerania na svet a na ľudí, ktorý pochádza od neho, nám umožňuje hlbšie preniknúť do tajomstva* viery, *ktoré nie je jednoduchým súhrnom nejakých téz, ktoré má rozum prijať a potvrdiť, ale je skúsenosťou, ktorú si treba osvojiť, je pravdou, ktorú treba žiť, soľou a svetlom celej existencie...“* (3).

Redaktorka Slovenského rozhlasu sa v jednej relácii dňa 3. Januára 2002 o Mariane Janošíkovej z Michaloviec, ktorá je úplne slepá, takto vyjadrila: „Má slnko v očiach. Nevidí, ale vie si vybrať šaty. Vie sa postaviť pred zrkadlo a tešiť sa zo strihu, farby... A má z toho radosť...“

Svetlo, o ktorom hovorí Ježiš v evanjeliu, je svetlo viery. Ním vysvetľuje svoju identitu a svoje poslanie: *„Ja som svetlo sveta. Kto mňa nasleduje, nebude chodiť vo tmách, ale bude mať svetlo života“* (Jn 8, 12). *„Ale nie všetci vidia toto svetlo. My máme obdivuhodnú a zároveň náročnú úlohu, byť jeho «odrazom». Je to tajomstvo mesiaca, o ktorom tak radi rozjímali cirkevní Otcovia, ktorí týmto obrazom naznačovali závislosť Cirkvi od Krista, Slnka, ktorého svetlo ono odráža. Bol to spôsob na vyjadrenie toho, čo hovorí sám Kristus, keď sa predstavuje ako «svetlo sveta» (Jn 8, 12) a súčasne žiada od svojich učeníkov, aby boli «svetlom sveta»“ (Mt 5, 14)* [Novo millennio ineunte, 54].

To je naša úloha a na to myslel Ježiš, keď nás nazval svetlom. V tomto zmysle Svätý Otec Ján Pavol II. myslel zvlášť na mladých, keď v posolstve hovorí: *„V dnešnom sekularizovanom prostredí, v ktorom mnohí naši súčasníci myslia a žijú, akoby Boh nejestvoval a priťahujú ich iracionálne náboženské formy, je potrebné, aby ste práve vy, milí mladí, dosvedčovali, že viera je jediným osobným rozhodnutím, ktoré ovplyvňuje celý život. Nech je evanjelium významným kritériom, ktoré vedie vaše životné rozhodnutia a plány! Tak sa stanete skutkami i slovami misionármi, kdekoľvek pracujete a žijete, znamením Božej lásky, vierohodnými svedkami milujúcej Kristovej prítomnosti. Nezabudnite: Ani lampu nezažnú a nepostavia pod mericu“* (3).

Svätý Otec Ján Pavol II. pozýva na Svetový deň mládeže do Toronta všetkých mladých, ktorí môžu prísť. Pozýva ich, aby prišli vyjadriť pred svetom radosť z toho, že stretli Ježiša Krista, aby prišli vyjadriť túžbu stále lepšie ho poznávať, vyjadriť snahu ohlasovať evanjelium spásy až po najvzdialenejšie končiny zeme.

My, všetci, ktorí tam nebudeme, *„budeme sa modliť za plné spoločenstvo kresťanov v pravde a láske a odpovedať tak na naliehavú výzvu Pána, ktorý si vrúcne želá, aby boli jedno“* (5).

„Tak poďme bratia, sestry, nech sme všetci priateľmi.
Spolu môžeme stáť proti búrkam
a do srdc plných tmy povoláme
svetlo dní.“ (Hymna SDM 2002).

František Dancák

Zázračná klokočovská udalosť

Na Slovensku je mnoho mariánskych pútnických miest. Niektoré majú svoj pôvod v dlhodobej tradícii ako napríklad Ľutina, Levoča, iné svoj pôvod odvodzujú od určitých zázračných udalostí spojených s mariánskou úctou ako napríklad **Klokočov.**

Klokočov je starobylá obec. Prvé správy o nej i jej meno sú zaznamenané v historických dokumentoch už v roku 1358. Obyvatelia celej tejto oblasti sú v prevažnej väčšine katolíci východného obradu. Súčasný chrám, ktorý stojí dnes takmer na brehu umelo vybudovanej vodnej nádrže Zemplínska Šírava, je klasická stavba z roku 1835.

A práve v tomto chráme je ikona Bohorodičky, ktorá je cieľom putovania mnohých pútnikov už vyše tri storočia. Vzniká teda spontánna otázka. Prečo sa práve Klokočov vyvinul na takéto pútnické miesto? Veď na území Mukačevskej eparchie, do ktorej predtým Klokočov patril, bolo mnoho prekrásnych východných chrámov. A v týchto chrámoch bolo množstvo drevených ikon, ktoré svojím štýlom boli typické pre túto oblasť. Písali ich zväčša neznámi autori ľudovým štýlom na drevo ako pravé ikony. A takúto ikonu Bohorodičky mal v tom čase aj drevený klokočovský chrám. Veriaci ľudia si ju obľúbili a radi sa pred ňou modlievali. Vždy to bolo stretnutie s ich Matkou, s Bohorodičkou Máriou, ktorej pomoc vo svojom živote pociťovali.

Zázračná udalosť

A tak to bolo aj v roku 1670, keď ikona Bohorodičky v klokočovskom chráme začala slziť. Ľudia tam žijúci mali dôvod pre modlitby i prosby o ochranu. V tom čase prebiehali pod Karpatmi krvavé boje. Sedmohradské kniežatá povstali proti cisárskemu dvoru a neutešená situácia bola aj na poli cirkevnom. Kniežatá z väčšej časti prijali kalvinizmus, bojovali nielen proti cisárovi, ale aj proti katolicizmu, ktorého garantom v krajine boli Habsburghovci. Tým bola ohrozená v tom čase ešte pomerne mladá Užhorodská únia, lebo sedmohradské kniežatá podporovali schizmu. Už v roku 1640 bol uväznený mukačevský biskup Vasil Tarasovič. Je samozrejmé, že tými nepokojmi najviac trpelo civilné obyvateľstvo. Ak sa ktorákoľvek zo strán zmocnila územia, nasledovalo plienenie a vraždenie všetkého, čo predtým patrilo druhej strane, čo bolo označené za nepriateľské. Osudná zásada, ktorá znela: „Čia je zem, toho musí byť aj viera"; spôsobila prelievanie nielen slz, ale aj krvi na oboch stranách. A tak ľud hľadal ochranu, útechu a útočište vo svojich chrámoch, pri Bohu a jeho svätých. Pod ich ochranu sa utiekal a od nich očakával pomoc i vyslobodenie. Vrúcne sa modlili aj Klokočovčania pred svojou milou ikonou v čase, keď maďarské kalvínske vojenské oddiely stáli už pred Michalovcami a všetko sa zdalo beznádejným. Vtedy podľa zaznamenaných svedectiev začal obraz Bohorodičky slziť. Rozplakalo sa, ako píše kronikár, srdce Matky Ježiša Krista a Matky našej spásy nad biedou, ktorá sa nezadržateľne valila na kraj i na ľudí, najmä na tých najbezmocnejších a najúbohejších. Tento zázrak si prišli pozrieť do Klokočova aj kalvínski vojaci ako okupačné vojská. Samozrejme nechceli uznať, že obraz skutočne slzil, a preto ho vytrhli z ikonostasu, hodili na zem a pošliapali. Údajne ho aj poškodili, ale keď veriaci obraz uložili naspäť na čestné miesto, opäť začal slziť a ešte omnoho intenzívnejšie ako predtým. Keď tento nový zázrak vojaci uznali, poniektorí z nich padli na kolená a prosili o odpustenie svojho previnenia. Poniektorí ušli do tábora a oznámili, čo sa v drevenom chráme stalo. V noci vojaci drevený chrám zapálili. Zhorel do tla, ale jeden veriaci dôstojník obraz predsa zachránil. Odniesol ho do Prešova a venoval magistrátu.

Úradné vyšetrovanie zázraku?

Je dosť prekvapujúce, že o tejto mimoriadnej udalosti nie sú žiadne úradné záznamy, ktoré by potvrdzovali, či sa viedlo, alebo neviedlo o tomto slzení vyšetrovanie, tak ako to bolo v prípade póčského obrazu, ktorý slzil v tej istej diecéze na dnešnom území Maďarska o niekoľko rokov neskôr, a to v roku 1696.

Treba dodať, že aj to málo, čo sa skutočne zachovalo a bolo skôr informáciou o ďalšom osude obrazu, sa zničilo po roku 1947, keď celá Mukačevská diecéza na území bývalého ZSSR prakticky zanikla a archív bol zničený. Takže to, čo sa dnes o zázračnom klokočovskom obraze dozvedáme, je z rôznych kníh a publikácií, ktoré sa zachovali v súkromných knižniciach.

Prečo teda o slzení klokočovského obrazu niet žiadneho úradného dokumentu o vyšetrovaní, i keď ono je prvé na území Uhorského kráľovstva a v tom čase vyvolalo veľké udivenie i prehĺbenie zbožnosti v celom okolí?

Niet úradného záznamu preto, že v tej dobe nebola cirkevná autorita, ktorá by mohla začať vyšetrovanie?

Niet úradného záznamu preto, že hoci aj keď bola cirkevná autorita, ale bola vo svojej činnosti obmedzená?

Niet úradného záznamu preto, že hoci aj bola potrebná autorita, aj mala slo-

bodu, ale bola v pomykove a nevedela, čo robiť a zároveň sa aj bála niečo začať?

Aj keď bola potrebná cirkevná autorita, hoci v tom čase Mukačevská eparchia nemala svoju hlavu, prečo nezačalo vyšetrovanie biskupstvo v Jágri, tak ako to bolo v prípade Póčskeho milostivého obrazu, alebo dokonca arcibiskupstvo v Ostrihome?

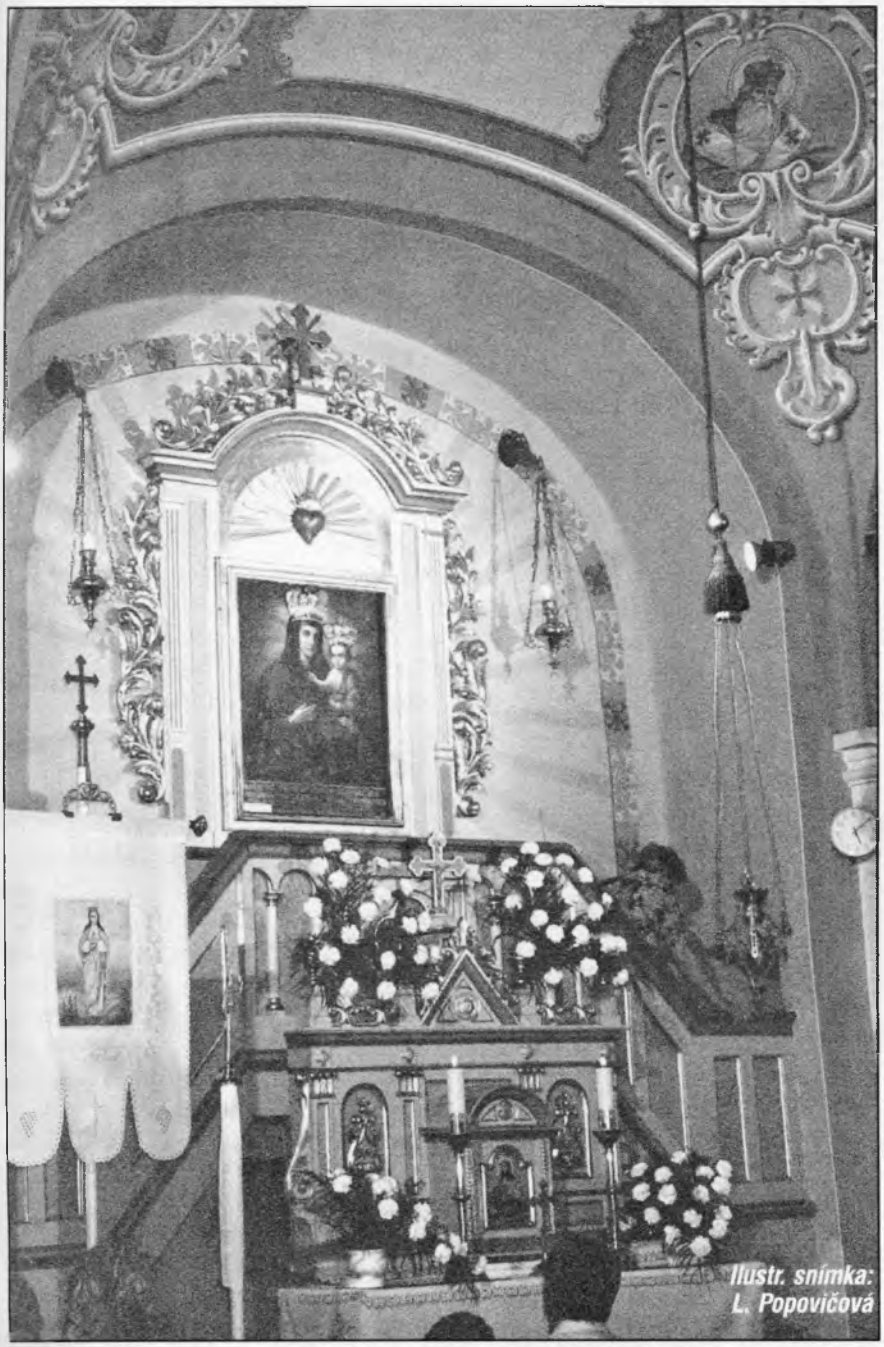

Ilustr. snímka: L. Popovičová

Alebo prečo sa nezačalo s vyšetrovaním na podnet svetskej vrchnosti?

Je samozrejmé, že je potrebné vychádzať zo situácie, ktorá v tom čase bola v diecéze, i v samotnom kráľovstve. V tom istom roku, kedy bolo slzenie obrazu, zomrel aj mukačevský biskup Peter Partenyi, ktorý bol v diecéze autoritou. Ak vychádzame z toho, že sa slzenia nedožil, je možné, že skutočne nemal kto začať cirkevné vyšetrovanie. Po jeho smrti je diecéza na úpadku, nastáva napätie medzi odpadlíkmi a katolíkmi, čo takisto neprispelo k snahe viesť cirkevné vyšetrovanie zázračného slzenia. Skôr tu bola opačná tendencia. Ani latinský hierarcha nemal kompetenciu začať cirkevné vyšetrovanie, lebo v čase Petra Partenyiho i krátko po jeho smrti diecéza bola samostatnou, svojprávnou miestnou Cirkevnou jednotkou a právne nepodliehala pod maďarskú provinciu.

(pokračovanie v ďalšom čísle)

Pripravila A. Ondovčíková

(Spracované podľa Diplomovej práce Vladimíra Skybu.)

Firma **EL GRECO** Košice, predajňa liturgických predmetov si dovoľuje oznámiť cteným zákazníkom, že **od 1. 7. 2002 do 3. 9. 2002** bude predajňa zatvorená. (Liturgické predmety a potreby si v tom čase môžete zakúpiť v predajni **PETRA, Hlavná 3, Prešov**).

Výsledky anonymného prieskumu vašej mienky o SLOVE

V mesiaci marec t. r. redakcia časopisu Slovo uskutočnila anonymný prieskum mienky o časopise SLOVO. Náhodným výberom bolo vybraných 200 ľudí, ktorí spolu s marcovým číslom Slova dostali anketový lístok s otázkami týkajúcimi sa časopisu Slovo. Odpovedí sa zúčastnilo 86 čitateľov Slova. Priemerný vek odpovedajúcich čitateľov je 60 rokov a priemerne sa odoberá Slovo od roku 1986. V domácnosti čítajú Slovo priemerne viac ako 3 členovia.

	%	MUŽI	ŽENY
ODPOVEDALO:	43%	40%	60%

	ZÁKLADNÉ	STREDOŠKOLSKÉ	VYSOKOŠKOLSKÉ
VZDELANIE	18%	58%	24%

	ŠTUDENT	ZAMESTNANÝ	NEZAMESTNANÝ	DÔCHODCA
ZAMESTNANIE	1%	34%	4%	61%

SPOKOJNOSŤ:	Áno	Čiastočne	Nie
1. S obsahom	81%	18%	1%
2. S grafikou	83%	15%	2%

K OBSAHU (chcete viac):	Áno	Nie	Menej
1. Odborného čítania	39%	48%	14%
2. Duchovného čítania	78%	19%	4%
3. Spravodajstva z domova	59%	36%	5%
4. Spravodajstva zo sveta	26%	58%	15%
5. Životopisov	65%	31%	4%
6. Reportáží	46%	41%	13%
7. Príbehov	78%	16%	6%
8. Rozhovorov	50%	38%	12%
9. Reklám	13%	59%	18%

PERIODICITA:	
1. Mesačník	74%
2a. Dvojtýždenník za cenu 25 Sk	49%
2b. Dvojtýždenník za 15 Sk a 16 strán	13%
2c. Dvojtýždenník za 20 Sk a 24 strán	17%
Nevyjadrilo sa	21%

Úprimne ďakujeme všetkým, ktorí po obdržaní anketových lístkov boli ochotní odpovedať na otázky a svoje odpovede nám aj zaslali. Pán Boh zaplať!

-red-

Zamyslenie nad ikonou

Ježiša Krista

Ježiš hovorí: *„Učte sa odo mňa, lebo som tichý a pokorný srdcom"* (Mt 11, 29). Túto výzvu si počul toľkokrát. A zmenila tvoj život? Alebo si stále osamote ťažkáš, že si nezmeniteľný, že je to už otrasné ako sa správaš... Isto si už obvinil aj Boha, že nekoná, že ťa nemení, prečo si vlastne stále na tom istom mieste, tie isté hriechy, nemeniace sa vzťahy, rovnaké nechutné reakcie... Ticho a pokora...

To predsa nie je možné, to sa nedá. Znova sa len a len vyhováraš a v tom chvate života, každodenných povinností, keď máš permanentne mobil pri uchu a čosi zariaďuješ, vybavuješ, beháš hore – dolu po schodoch, niekedy aj do niekoho narazíš, stúpne ti adrenalín, ale nezahamuješ.

„Chcem byť iný Ježišu, nechcem robiť zlo!" Aj to si už veľakrát povedal. Dvere, za ktorými stojí Ježiš a klope, si však neotvoril... Ticho a pokora...

Či mám byť taký ako niekto, čo neotvorí ústa a chodí s hlavou sklonenou na bok? Nie! Ježiš ti hovorí: „Uč sa odo mňa". Doma máš hrbu kníh, časopisov, encyklopédií, čítaš, vzdelávaš sa, chodíš na kadejaké prednášky a semináre, sleduješ televíziu, počúvaš rozhlas, dennodenne si v kontakte s ľuďmi. Nad mnohými vecami dlho uvažuješ a premýšľaš...

Hovoríš: „Ježišu, chcem byť lepší." Porozprával si sa už s Ježišom tak, ako ti „jazyk narástol"? A čo Biblia – Sväté písmo? Máš ju v obývačke v knižnici ako výstavný kus, alebo si z nej čítaš a uvažuješ nad tým aspoň toľko, ako nad knihami, či časopismi a vôbec informáciami tohto sveta?

Iba na tvojej strane je kľučka na dverách, za ktorými stojí Ježiš a klope. Otvor!!! Odváž sa, Ježiš ponúka pre teba niečo úžasné. Zdroj sily, múdrosti... – život v plnosti. Ponúka ti Život s veľkým „Ž".

„Ako mňa poslal živý Otec a ja žijem z Otca, tak aj ten, čo mňa je, bude žiť zo mňa" (porov. Jn 6, 57). Sám seba ponúka ako jedlo pre teba. Pokrm, ktorý dáva nový život, svoje Telo a Krv.

Aj ty túžiš po novom živote, lebo ťa trápi doterajší spôsob života? Ježiš to v tebe dokáže. Tým, že ho prijmeš, staneš sa Kristovým – s ním zjednotený. Potom už nekráčame sami, nekonáme sami, ale ide a koná s nami On.

Emauzským učeníkom sa rozjasnili oči a pri lámaní chleba Ho skutočne spoznali. Doposiaľ ustráchaní, bojazliví s obavami, ale keď prijali pokrm Telo a Krv Ježišovu boli plní odvahy a radosti a ešte v noci sa vrátili do Jeruzalema.

Potrebujeme veľmi veľa odvahy a rozhodnosti do kresťanského života. Ten prameň, z ktorého môžeme čerpať je Ježiš. Každý deň sa s ním rozprávaj v modlitbe, spoznávaj Ho pri čítaní Svätého písma a pokiaľ je to možné, čo najčastejšie prijímaj Eucharistiu – Telo a Krv Ježišovu. Zistíš, že Ježiš je ten najlepší Učiteľ. Naučí ťa v tichu a pokore konať Božiu vôľu.

Jozef Gača

Tvoja láska

Nekonečné množstvo otázok mladých smeruje k jednej základnej: Ako zistím, že ma ten človek má naozaj rád?

„Stále rozmýšľam nad jedným chlapcom. Veľmi sa mi páči. Myslím, že ho mám rada. No mám strach, že o mňa nebude mať záujem" (Alenka, 15).

„Mám viacerých priateľov, ale jeden z nich je mi viac blízky. Už roky sa poznáme, rozprávame o všeličom. Ak by o mňa prejavil vážny záujem, možno by som dokázala na to odpovedať" (Miša, 21).

„Už dlho spolu chodíme. Niekedy mám pocit, že je to už zo zotrvačnosti. Akoby sme sa chceli zbaviť zodpovednosti za spoločnú volbu. Keby nám niekto povedal, že na sto percent patríme k sebe, neváhali by sme" (Vierka, 24).

„Som strašne nerozhodný. Mám to až príliš prešpekulované. Srdce ma ťahá k nej a rozum stále vymýšľa argumenty proti. Kedy mi to bude úplne jasné?" (Milan, 28).

Večná otázka človeka. Som milovaný? Milujem? Láska je vzťah a na vzťah sú potrební aspoň dvaja. Človek - tvor spoločenský chce spoločnosť.

Reálny pohľad na vzťahy

Je potrebné si uvedomiť, že dokonalosť existuje iba v Bohu. Človek nie je dokonalý. V období dospievania si človek ľahko niekoho idealizuje. Neskôr má pohľad na vzťahy už triezvejší, preto si uvedomuje mnohé nedostatky. Práve kvôli tomu si zrelší ľudia ťažšie volia partnera do manželstva. Čím je človek starší, tým viac zisťuje, aký je nedokonalý a uvedomuje si, že túto nedokonalosť musí prijať aj u iných. Aby si človek mohol zodpovedne voliť, potrebuje určitú citovú vyzretosť.

Reálny pohľad na svet nám pomáha hľadať správne riešenia v krízových situáciách života. Rozum je svetlo, poznanie, analyzovanie vzájomných potrieb a darov. City pomáhajú zázračne prekonávať vzdialenosti medzi ľudmi. Dokážu úžasne zblížiť, môžu byť však aj slepé, preto treba dávať pozor. Telo je stvorené pre lásku, veď je chrámom Ducha Svätého, preto ho treba ctiť a milovať. Má však aj svoje pudové túžby, ktoré môžu ublížiť. Preto aj telo a city majú byť pod kontrolou rozumu.

Oči rozumu

Konzumný svet ponúka vzťahy, ale sú to vzťahy bez lásky. Dokonca radí ako sa dá rafinovane využiť, či oklamať toho druhého. Akoby úspech vo vzťahu bol stavaný na získaní kvalitného pekného jedinca a nie na láske a vzájomnej obeti. Tak sa človek stáva lovcom i štvanou zverou zároveň. Práve tieto nezáväzné vzťahy spôsobujú, že človek stráca úctu voči sebe, prestáva si veriť a preto neverí iným. Plytké vzťahy bez vzájomnej úcty a dôvery, naplnené falošnými citmi a vášňou. Oči konzumu majú iné hodnoty ako oči srdca.

Rodina – základná škola lásky

Obraz o láske, prvú výuku o nej, dostáva človek v rodine. Tam sa učí, čo znamená milovať a byť milovaný. Ak sa rodina správa voči okoliu vypočítavo, bez zmyslu pre spoločnú obetu, bez zodpovednosti za spoločnosť, aj vzťahy potom sú vypočítavé. Vtedy sa zabúda, že opravdivá láska nikdy nepočíta, koľko dáva a koľko sa jej vracia. Pravá láska je nezištná. Rodina má ako prvá viesť ľudí k tejto nezištnej obetavej láske. V nej je budúcnosť cirkvi i národa.

Dobrý Radca

Človek často prežíva samotu a chcel by dobrého radcu do života, aby mu stále správne poradil. Človek za človeka rozhodnúť? Môžu ti rodičia, príbuzní alebo priatelia poradiť. Je múdre vypočuť si rady, zvlášť tých najbližších. Rozhodnutie však patrí tebe. Je to tvoj život. Ty zaň nesieš zodpovednosť, ak si už na to zrelý. Denne budeš skúšaný a preverovaný životom.

Milý priateľ, priateľka. Ťažko budeš hľadať niekoho, kto by za teba rozhodoval vo voľbe povolania alebo manželského partnera. My, veriaci, máme veľkú výhodu, že sa môžeme radiť so svojím Bohom. Veď keď Pán Ježiš vystúpil na nebesia, sľúbil nám a potom zoslal Svätého Ducha, ktorý nás ma viesť. On je našou múdrosťou i láskou. Práve s Jeho pomocou sa učíme skutočne milovať a rozhodovať sa podľa najsvätejšej vôle. Modli sa o dar Svätého Ducha, o dar rozlišovania, aby tvoja volba bola zrelá a slobodná.

Osobná Láska

Aj keby si sa neviem ako cítil sám, vždy je s tebou Boh. On je tvoja najosobnejšia láska. Dokáže byť k tebe osobnejší ako človek. Dokonale ťa pozná a rozumie ti. Oveľa viac ako ty sám sebe. On vie, čo ťa urobí šťastným. Ponúka ti seba ako dokonalú lásku, aby si s ním mohol/mohla zažiť ten najkrajší, najosobnejší a najdokonalejší vzťah. Len cez túto osobnú lásku môžeš slobodne milovať iných.

Pavol Hudák

„Ako mám vedieť čo je Božia vôľa?!“

„...preto som povedal: «Hľa, prichádzam. Vo zvitku knihy je napísané o mne, že mám plniť tvoju vôľu. A to chcem, Bože môj,...»“ (Ž 40, 8-9a).

Žalmista vyznáva, že jeho túžbou je plniť Božiu vôľu. Môžeš to isté o sebe povedať ty? Túžiš po Božej vôli celým srdcom? Ak áno, urobil si prvý krok k tomu, aby si ju poznal?

„...hlboko v srdci mám tvoj zákon“ (Ž 40, 9b). Božie slovo je hlavným zdrojom Božej reči. V ňom sa dozvieš všetko podstatné o tom, čo od teba Boh chce. Ak bude hlboko v tvojom vnútri, budeš plniť Božiu vôľu.

„Skúmajte, čo sa páči Pánovi,... Preto nebuďte nerozumní, ale pochopte, čo je Pánova vôľa“ (Ef 5, 10.17). Božiu vôľu nemožno spoznať bez vynakladania úsilia. Je potrebné deň čo deň hľadať a skúmať, čo sa páči Pánovi, snažiť sa pochopiť jeho vôľu.

„Blahoslavený človek, ktorý ma počúva a bdie deň čo deň pri mojich dverách a strežie na veraje mojich brán“ (Prís 8, 34).

„Lebo moje myšlienky nie sú vaše myšlienky a vaše cesty nie sú moje cesty – hovorí Pán. Ako sú nebesá vyvýšené nad zem, tak sú moje cesty vysoko od vašich ciest a moje myšlienky od vašich myšlienok“ (Iz 55, 8-9). *Je ľahké poznať a plniť Božiu vôľu? Nie? Prečo? Lebo naše myšlienky nie sú Božími myšlienkami a naše cesty Božími cestami.*

Počúvaj, čo o sebe poznal sv. Pavol: „Ani nechápem, čo robím, lebo nerobím to, čo chcem, ale robím to, čo nenávidím. Viem totiž, že vo mne, to jest v mojom tele, nesídli dobro; lebo chcieť dobro, to mi je blízke, ale robiť dobro nie. Veď nerobím dobro, ktoré chcem, ale robím zlo, ktoré nechcem. Badám teda taký zákon, že keď chcem robiť dobro, je mi blízko zlo. Podľa vnútorného človeka s radosťou súhlasím s Božím zákonom; ale vo svojich údoch pozorujem iný zákon, ktorý odporuje zákonu mojej mysle a robí ma zajatcom zákona hriechu, ktorý je v mojich údoch. Ja nešťastný človek! Kto ma vyslobodí z tohoto tela smrti?“ (Rim 7, 15.18-19.21-24a).

Poznať a plniť Božiu vôľu nám zabraňuje zákon hriechu, ktorý v nás pôsobí. A tak aj

keď z hĺbky srdca túžime po Božej vôli, nedokážeme ju plniť. Ako sa teda moje myšlienky môžu stať Božími? Ako sa môžu moje cesty stretnúť s Božími cestami? „Ale nech je Bohu vďaka skrze Ježiša Krista, nášho Pána!" (Rim 7, 24-25a). *Skrze Ježiša Krista! On zlomil moc hriechu. Preto začni v moci jeho Ducha viesť zápas o poznanie Božej vôle. Ako?*

Maj Boží zákon vo svojom srdci! „V jeho srdci je zákon Boží a jeho kroky nezakolíšu" (Ž 37, 31).

„Dôveruj celým srdcom Pánovi a nespoliehaj sa na svoj um! Na všetkých svojich cestách mysli na neho a on ti bude rovnať chodníky" (Prís 3, 5-6).

Buď tichý a pokorný! „Pokorných vedie k správnemu konaniu a tichých poúča o svojich cestách" (Ž 25, 9).

Denne zomieraj svojej vôli! „No nie ako ja chcem, ale ako ty. ...nech sa stane tvoja vôľa" (Mt 26, 39b.42b). „On musí rásť a mňa musí ubúdať" (Jn 3, 30).

Hľadaj Božiu slávu nie svoje záujmy! „...lebo všetci hľadajú vlastné záujmy, a nie záujmy Ježiša Krista" (Fil 2, 21). „Ja nehľadám svoju slávu,.." (Jn 8, 50).

Neprispôsobuj sa tomuto svetu, ale meň svoje myslenie, aby si vedel rozoznať, čo je Božia vôľa, čo je dobré, milé a dokonalé (podľa Rim 12, 2).

Uver prísľubu: *„Dám ti múdrosť a poučím ťa o ceste, ktorou máš kráčať; poradím ti a budem ťa mať stále na očiach" (Ž 32, 8).*

„Veď to Boh pôsobí vo vás, že aj chcete, aj konáte, čo sa jemu páči" (Fil 2, 13). Boh sám ťa uschopňuje plniť jeho vôľu. On sám ti dáva túžbu i silu konať. To preto, aby sa nikto nemohol vystatovať, a aby sa potvrdilo, že evanjelium, ktorému sme uverili je evanjelium milosti.

„Lebo to je Božia vôľa, vaše posvätenie..." (1 Sol 4, 3). *„Veď v ňom si nás ešte pred stvorením sveta vyvolil, aby sme boli pred jeho tvárou svätí a nepoškvrnení v láske:"* (Ef 1, 4).

Čo je Božia vôľa? Tvoja svätosť! Preto je dôležité uvedomiť si jednu vec. **Ak si sa nerozhodol pre 100 % svätosť, nerozhodol si sa pre plnenie Božej vôle.**

Mnohí sa často pýtajú: „Ako mám rozlíšiť Boží hlas? Ako mám vedieť, čo mi hovorí Pán?" Keď sa modlíš, znejú k tebe tri hlasy: tvoj (tvoje túžby, potreby, zážitky), Boží a satanov. Boží hlas budeš počuť, keď budeš naplnený Svätým Duchom a tvoj život bude ukrytý v Bohu, odovzdáš mu svoju myseľ, svoje túžby, svoju vôľu a vzoprieš sa diablovi. Falzifikát spoľahlivo odhalíš, ak dôverne poznáš originál. Boží hlas od iných hlasov oddelíš len vtedy, keď budeš dobre poznať hlas svojho Pastiera.

Písmo je hlavným zdrojom Božej reči. Ale Pán hovorí aj inými spôsobmi, no všetky musia byť podriadené Duchu Písma. Hovorí k nám cez tichý vnútorný hlas svojho Ducha (Sk 11, 12), príp. počuteľným hlasom (len zriedka, Sk 9, 4-5), cez rady Božích ľudí (Prís 12, 15), ďalej cez sny (Mt 1, 20), videnia (Sk 10, 9-18), prostredníctvom anjelov (Lk 1, 26-38), darov Svätého Ducha (1 Kor 12, 4-11), cez okolnosti života (Mk 13, 7-10), túžby nášho srdca (Ž 37, 4) atď.. Boží hlas k nám prichádza cez kanály, ktoré sú v nás už vybudované – cez našu myseľ, celý proces myslenia, cez podnety srdca, pocity nepokoja alebo hlbokého pokoja, cez tušenie.

Ak si pred dôležitým rozhodnutím a hľadáš Božiu vôľu, skús sa zamerať na tieto tri kanály Božej reči: **Sväté písmo a učenie Cirkvi** (Je to, čo chceš urobiť, v súlade s Písmom a učením Cirkvi?), **rady Božích ľudí** (Čo hovoria tvoji rodičia, duchovný vodca, skúsenejší kresťania?) a **túžby tvojho srdca** (Chceš to aj ty? Čo hovorí tvoje srdce?). Ak sú tieto tri zdroje v zhode, je tu najväčšia pravdepodobnosť, že tvoje rozhodnutie je v súlade s Božou vôľou. Želám ti, aby tvoje srdce bolo pred Pánom čisté a úprimné, citlivé na jeho hlas.

Zuzana Sarnecká

VAŠE OTÁZKY

NAŠE ODPOVEDE

Môže sa dať kresťan - katolík spopolniť v krematóriu? čitateľ z Prešova

Kde žijú ľudia, vždy jestvuje aj možnosť život stratiť. Transplantácie srdca, prísun čerstvých buniek, operácie pri zmrazení a pod..., pomáhajú život predĺžiť, smrť však nezlikvidujú. Zomrieť je niečo celkom prirodzené.

Smrť je problém, ktorý sa dotýka každého človeka. Avšak veľa ľudí odkladá riešenie problému smrti a nechce na ňu myslieť. Preto Kristus pripomína neistotu príchodu smrti, aby bol človek vždy na smrť pripravený. *„Preto bdejte, lebo neviete ani dňa, ani hodiny"* (Mt 25, 13). Ježiš nehovorí o smrti, aby nás strašil. Naopak, chce, aby sme mali ľahkú smrť.

V dnešnej dobe veriaci človek pri otázke smrti a pochovania sa rozhoduje medzi klasickým pochovaním a kremáciou. Čo na to hovorí Cirkev?

Platí inštrukcia Kongregácie pre náuku viery, schválená Pavlom VI. dňa 5. júla 1963 *„Piam et constantem"*, v ktorej sa kremácia zásadne dovoľuje, ale veriacim sa doporučuje tradičné pochovávanie do zeme.

Katechizmus katolíckej cirkvi nás učí, že: *„S telami zosnulých treba zaobchádzať s úctou a láskou vo viere a nádeji na vzkriesenie. Pochovávanie mŕtvych je skutkom telesného milosrdenstva." (Porov. Tob. 1, 16-18). „Je uctením Božích detí - chrámov Ducha Svätého"* (Porov. KKC 2300).

CCEO v kánone 876 § 3. píše: *„Tým, ktorí si vybrali kremáciu vlastného mŕtveho tela a nie je o nich známe, že to urobili z dôvodov odporujúcich kresťanskému životu, sa cirkevne pochovajú tak, aby bolo vidieť, že cirkev nedáva prednosť spáleniu a predišlo sa tak pohoršeniu."*

CIC v kánone 1176 § 3. píše nasledovne: *„Cirkev nástojčivo odporúča, aby sa zachovával nábožný zvyk telá zomrelých pochovávať; nezakazuje však kremáciu, ak nebola zvolená z dôvodov, odporujúcich kresťanskému učeniu."*

V praxi sa to uskutočňuje tak, že pred spálením mŕtveho tela sa uskutočnia pohrebné obrady a neskôr spopolnené pozostatky v urne sa uložia na cintoríne.

-md-

Aj na Vaše otázky, na ktoré by ste radi poznali odpoveď, čakáme na našej adrese.

Život, ktorý ponúka Ježiš

Často, keď vidím mladých ľudí, napadne mi zaujímavý príbeh, ktorý som čítal v knihe Ježiš náš osud od Vilhelma Buscha. On bol evanjelickým pastorom v Nemecku a spomína, ako raz, po kázni, prišiel za ním mladý chlapec a povedal mu: „To, čo ste hovorili v kázni, ma veľmi oslovilo. Keď budem starší, budem sa o to zaujímať." On sa ho opýtal: „Prečo až keď budeš starší? Prečo nie hneď?", chlapec odpovedal: „Najprv chcem zo života čosi mať!" vtedy pastor povedal: „Si mladý človek a mladý človek by mal byť náročnejší. Ty si nenáročný." „Ako to myslíte?" Opýtal sa mladík. Tak, že chceš mať len **čosi** zo života. Mal by si chcieť všetko, život sám, nielen čosi z neho. Práve toto ponúka Pán Ježiš, život a to život v hojnosti, nielen čosi. Mladý muž zostal veľmi prekvapený.

Aj my tak rozmýšľame ako ten chlapec, alebo ako ľudia, o ktorých sa píše v Knihe múdrosti. *«Hovoria si, uvažujúc nesprávne: „Krátky je a ťažký náš život... Hor, sa teda! Požívajme dobrá skutočné! Užime si sveta rýchle, (ako) za mladi! Zasyťme sa vínom... nech nám neunikne ani jeden jarný kvet! Zanecháme všade známky rozkoše, veď to je náš údel..."»* (Mud 2, 1-9).

Keď človek vidí, ako život letí, ako stráca mladosť, silu, krásu, chce rýchlo zo života **čosi** mať. „Veď žijeme len raz!" A potom začnú preteky „kto z koho". Kto uchmatne viac zo života, z majetku, zo slávy, či kto získa lepšie miestečko. V tomto súboji vyhráva vždy silnejší; bohatší, rýchlejší, šikovnejší. Kto je starý, chorý, pomalý má smolu. Nemôžu byť všetci šťastní. Ale keď pozrieme na víťazov týchto pretekov, sú spokojní? Ako často je vidieť tých úspešných, ako sú znudení životom.

Majú 14 rokov a už všetko skúsili, už ich nič nebaví. Majú mobil, motorku, alkohol. Za sebou majú lásky i rozchody, skúsenosti s mágiou, možno s drogou. Skúsili všetko dovolené i zakázané. Už nič nečakajú. Je smutné vidieť takých mladých starcov, ktorí už majú všetko za sebou.

Ale zažil som aj inú vec. Pamätám sa na jedno stretnutie v roku 1989. Vystriedali sa tam mnohí rečníci. Každý chcel čosi zmeniť. Potom ktosi vyzval mladých, aby aj oni povedali o svojich predstavách. Všetci čakali niekoho mladého, ale na všeobecné prekvapenie k mikrofónu prišiel asi 80 ročný kňaz, otec Ujhelyi. Prítomní boli prekvapení, ale on všetko uviedol na pravú mieru, keď povedal: „Ja sa cítim mladý." A začal hovoriť o svojich plánoch.

Je to krásne, ak sa môže človek aj v osemdesiatke cítiť mladý, plný elánu a chuti do života. Aký je v tom kontrast. Starec plný života a mladík, ktorý už nič nečaká.

Môžeme sa teraz spýtať: „Ako je možné zachovať si mladosť až do staroby?"

A práve to je ovocím toho, keď človek nechce mať rýchlo **čosi** zo života, ale chce mať **život**, ktorý ponúka Pán Ježiš. Ten život nebude nudný nielen v starobe, ale ani vo večnosti. Veď Boh sám je mladý, nenudí sa, pracuje doteraz (Jn 5, 17). Keď človek hľadá **svoje šťastie**, príde po určitú hranicu a už ho to prestáva baviť. Ale Boh nehľadá **svoje šťastie**. Hoci všetko pozná, všetko už videl, nenudí sa, lebo hľadá naše dobro – pretože miluje.

Dnešný človek nechce byť aktívny, žiadne zbytočné aktivity – to nemá zmysel, „nikto mi to nezaplatí".

Ježiš sa pustil do diela, ktoré nik neocenil, bol aktívny, hoci to nepotreboval. On to robil preto, lebo nám chcel zjaviť Boha, pravdu, chcel nám pomôcť. Ježiš sa nenudil, pretože miloval až do krajnosti.

Pán Ježiš ponúka takýto plný, hlboký život aj nám. Keď človek začína naozaj poznávať Božiu lásku a dobrotu, prestane sa nudiť a **ženie** ho Kristova láska (porov. 2 Kor 4, 14).

Toto všetko bolo obdivuhodné vidieť na matke Tereze z Kalkaty. Na otázku novinára, či je spokojná, keď sa pozrie na svoj život, čo všetko urobila, ona povedala: „Nemám čas pozerať dozadu." No on sa nedal a povedal, ale predsa – Nobelova cena, množstvo nasledovníkov atď. Ona mu však povedala: „Keby som hľadela na to, čo som dosiahla, už by som dnes nespravila nič. A Pán mi posiela ľudí aj dnes." Cítite tú mladosť, život, lásku? Ju život nenudil, pretože mala život Ježišov. Jedna malá, stará babička. Aké je to potom smiešne, keď oveľa mladší človek povie: „Ja už iný nebudem." Vždy to tak bolo, aj to tak zostane. „Načo novoty?"

A čo ty? Vyberieš si „čosi", alebo Boží život?

Jozef Zorvan

Cirkev a jej sociálna úloha

Človek je sociálna bytosť, a ako taký je neustále odkázaný v rôznych životných situáciách na sociálnu pomoc, preto je potrebná organizácia sociálnej pomoci a sociálnej starostlivosti. Sociálna pomoc patrí do oblasti sociálnej politiky štátu, ale jej širokým doplnením je Cirkev so svojimi dobročinnými organizáciami a ich aktivitami, ktoré smerujú k zlepšeniu kvality života človeka. Cirkev ako inštitúcia zastávala vždy popredné miesto pri zabezpečení sociálnej starostlivosti. Sociálna starostlivosť „sa pokúša podporovať a starať o ľudí, ktorí nestačia vyhovieť požiadavkám života – či už z ekonomického alebo morálneho hladiska. Alebo keď je to už nutné, zaradiť ich na iné vhodné miesto, na ktorom sa budú môcť znovu zmysluplne zúčastňovať na živote celku s využitím svojich vlastných schopností" (Tugener, 1983, s. 39).

Najvýznamnejším cirkevným predstaviteľom, ktorý sa zaslúžil o rozvoj sociálnej starostlivosti v stredoveku, bol Tomáš Akvinský (1224-1274). Jeho kresťanské učenie rozhodujúco ovplyvnilo postoj k biede a chudobným ľuďom. Známe sú biblické úryvky, ktoré charakterizujú pohľad kresťanského stredoveku na chudobných a z ktorých Akvinský pri pohľade na chudobných vychádza: *„Vám Amen hovorím, že bohatý ťažko vojde do kráľovstva nebeského. A zase vám hovorím, že ľahšie prejde ťava uchom ihly, než bohatý do kráľovstva nebeského"* (Mt 19, 23-24). *„Blahoslavení chudobní duchom, lebo ich je nebeské kráľovstvo"* (Mt 5, 3).

Tomistická almužnícka náuka obsahuje predstavu a požiadavku spoločenského poriadku, ktorý je určený Bohom a ktorý by zabezpečoval spoločné blaho pre všetkých. Ukladá povinnosť všetkým pracovať pre všetkých, ktorí nemajú majetok, ktorý by ich živil. Biedni ľudia v spoločnosti majú svoje nezastupiteľné miesto, hlavne pre bohatých hriešnikov, lebo prostredníctvom almužny si mohli *„zaplatiť cestu do raja"*. Takéto nazeranie na chudobu a na oblasť sociálnej starostlivosti viedlo k tomu, že sociálna starostlivosť bola poskytovaná rôznymi formami. Organizovanú pomoc predstavovali špitály. „Boli to zariadenia sociálnej starostlivosti určené ľuďom, ktorí sa pre svoje telesné a duševné postihnutie nemohli živiť žobraním" (Schilling, 1999, s. 20). Druhú formu predstavovali kostoly. Pod portálmi kostolov bola rozdeľovaná almužna. K pomoci prispeli aj kláštory. Napríklad podľa benediktínskeho poriadku mal byť každý človek, hoci aj cudzí a chudobný privítaný ako sám Kristus. Štvrtou formou boli rády, ktoré sa starali o bezmocných. No a v neposlednom rade to boli zámožní jednotlivci, ktorí sa osobne angažovali v starostlivosti o chudobných.

Toto je len krátka ukážka fungovania sociálnej starostlivosti pod ochranou Cirkvi, ktorá dokazuje, že Cirkvi vždy patrilo popredné miesto v rámci zabezpečenia sociálnej starostlivosti pre ľudí, ktorí sa dostali na hranicu núdze. Významným zdôraznením sociálnej úlohy Cirkvi sú aj „pápežské dokumenty – pápežské encykliky (Rerum novarum 1891, Qadragesimo anno 1931, Laborem exercens 1981, Sollicitudo rei 1987, Centesimus annus 1991)" (Strieženec, 1999, s. 131). Krátky prierez historického vývoja sociálnej starostlivosti prostredníctvom Cirkvi je zdôraznením nevyhnutnosti fungovania tejto inštitúcie aj dnes smerom k rozvoju jej sociálnej úlohy. Jednou z nich, ktoré oceňujeme, je aj návrat Cirkvi k nanovoobjavenej oblasti, ktorou je sociálna práca. Sociálna práca ako samostatná vedná disciplína a ako akademická disciplína sa u nás nerozvíjala počas trvania socializmu. Poslední absolventi štúdia sociálnej práce ukončili vysokoškolské štúdium v Brne v roku 1953. Až po roku 1989 nastáva renesancia sociálnej práce a uskutočňuje sa návrat na akademickú pôdu. A tento návrat sa uskutočnil aj na cirkevnej pôde, konkrétne zaradením sociálnej práce do študijného programu bohosloveckých fakúlt. Je pravdepodobné, že budúci katolícki teológovia sa budú v svojej cirkevnej praxi stretávať s ľuďmi, ktorí budú potrebovať sociálnu pomoc. Tento krok je praktickým krokom k rozvoju *„sociálnej úlohy Cirkvi dnes"*.

Beáta Balogová

Svjaščenomučeníci, ktorí zomreli pre Krista

Otec Zynovij (Kovalyk)

Blahoslavený otec Zinovij (Kovalyk) sa narodil 18. augusta 1903 v dedinke Ivačev pri Ternopoli. Vstúpil do Kongregácie otcov redemptoristov, kde 28. augusta 1926 zložil rehoľné sľuby. Filozofické a teologické štúdiá absolvoval v Belgicku. Po návrate na Ukrajinu bol 4. septembra 1932 vysvätený za kňaza. Ako rehoľný kňaz pôsobil na Volyni. 20. decembra 1940 bol zatknutý v cerkvi, počas svojej kázne na česť Nepoškvrneného Počatia Presvätej Bohorodičky (sviatok sa slávil podľa juliánskeho kalendára). V roku 1941 bol otec Zenovij (Kovalyk) ukrižovaný na stene väzenskej chodby.

„Jeho kázne mali veľký vplyv na poslucháčov. Ale v panujúcom systéme udávania a teroru boli zároveň veľmi nebezpečné pre kazateľa. Preto som sa často snažil presvedčiť o. Kovalyka, aby bol veľmi pozorný k obsahu svojich kázní, aby nedráždil bolševikov, lebo tu ide o vlastnú bezpečnosť. Avšak všetko bolo márne. Otec Kovalyk mal len jednu odpoveď: «Ak to bude Božia vôľa, radšej prijmem smrť, ale ako kazateľ si nikdy nepoškvrním dušu.»"

(Zo spomienok p. Jaroslava Levického.)

Stanislav Gábor
Marek Durlák

Oplatí sa žiť?

Aký je to svet, v ktorom žijeme? Koľko víťazstiev a pádov som už prežil? Dnes v tichom rozjímaní dávam na papier svoj životný príbeh.

Bolo to ako zlý sen, z ktorého som sa prebudil. Poriadne som si zamotal život. Možno táto pravda o mne sa stane mementom pre tých, ktorí sa radi pozerajú na dno pohárika. Som čerstvý päťdesiatnik. Je mi smutno, že si na mňa spomenula len dcéra Anička. Veď sa ani nečudujem. Môj život predtým – to bola smršť a víchrica, hromy – blesky. Teraz som v domove dôchodcov, na invalidnom vozíku. Mám amputované obidve nohy. Aj keď som v takejto situácii, hovorím: Áno, oplatí sa žiť! Chcem žiť! A viete prečo? Otváram pre vás bránu do svojho súkromia.

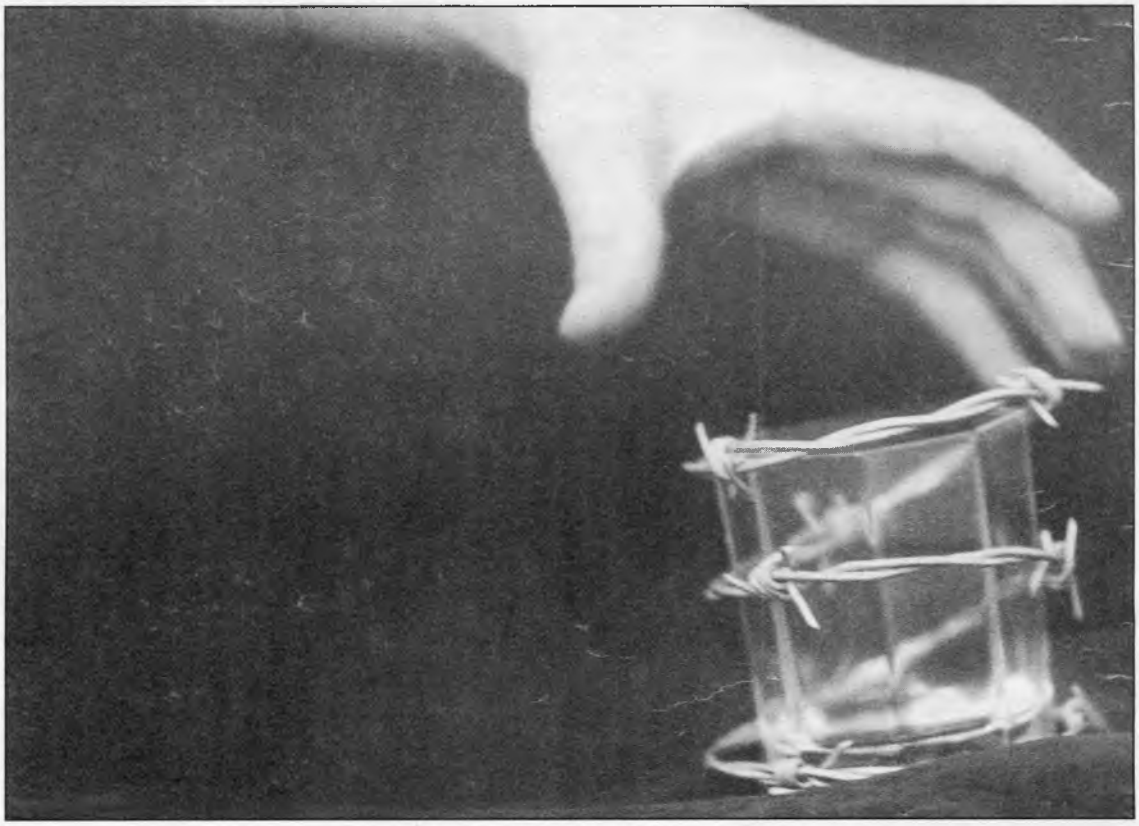

Začiatok môjho príbehu sa ničím nelíši od toho vášho. Snáď len tým, že na vojenčine som sa naučil fajčiť a piť. S alkoholom som mal problémy, ale vždy som sa z toho akosi dostal. Keď som prišiel do civilu, nastúpil som do jedného podniku, kde som sa zoznámil so svojou terajšou manželkou Marienkou. Narodili sa nám dve dievčatká: Anička a Olinka. Sprvu sme bývali u svokrovcov. Zdržiaval som sa alkoholu. Ale keď sme sa osamostatnili, začala sa prejavovať závislosť na alkohole. Nestačili len nadávky, bol som aj agresívny. Marienka veľmi trpela. Plakala, prosila, ale nič nepomáhalo. Takto šlo niekoľko rokov. Nervovo sa zrútila. Moji rodičia mi dohovárali: Milan, čo to stváraš? Máš peknú manželku, zdravé deti, prečo si to kazíš? Pozri, kam si priviedol svoju ženu! Zastav sa! Dal som im za pravdu, sľúbil som, že prestanem piť. Ale vy, ktorí ste závislí na alkohole, viete, ako končia takéto sľuby. Pre alkohol som bol prepustený zo zamestnania. A tak som trávil dni doma, alebo v blízkom pohostinstve.

V jeden zimný večer, bolo to koncom januára, sme sa škaredo pohádali. Bol som rozhodnutý opiť sa a skončiť svoj život. Po záverečnej som sa ledva vytackal z reštaurácie smerujúc k železničnej stanici. Chcel som skončiť so všetkým. Keďže som bol veľmi opitý, po niekoľkých krokoch som spadol do snehu pri chodníku a zaspal som. Objavili ma náhodní chodci, zavolali záchranku a tak som sa ocitol v nemocnici. Lekári bojovali o môj život. Život mi zachránili, ale omrznuté nohy mi museli povyše kolien amputovať. Dnes, keď nad tým uvažujem, ďakujem za to Bohu, lebo kto vie, ako by som skončil. V nemocnici som pobudol dosť dlho. Keď som mal byť prepustený, manželka ma odmietla prijať. Tak som sa ocitol tu, v domove dôchodcov.

Aj tu som uvažoval o zbytočnosti a nezmyselnosti života. Ešte stále som mal túžbu a smäd po alkohole. Ani tu som s tým nevedel prestať. Každú nedeľu poobede v kaplnke bola svätá liturgia. Po nej kňaz ostával v domove dôchodcov a viedol duchovné rozhovory. Mnohí z mojich kamarátov hovorili o užitočnosti takýchto rozhovorov. Ba videl som na nich aj určité zmeny. Po dlhom váhaní som sa dal nahovoriť na takéto stretnutie. Nebolo to ľahké. Veď na kňazov som sa pozeral ako na čudákov, ktorí nežijú v realite. Žijú kdesi inde, rozprávajú o čomsi, čomu nerozumiem. Ba, priznávam sa, že som ani nechcel rozumieť. Ale viete, keď už nemáte peniaze na svoj alkohol, rozmýšľate nad mnohými vecami. A vtedy prichádzajú ľudia, ktorí vám hovoria, že je tu riešenie pre vašu situáciu. Keď som im oponoval, povedali mi: Poď a uvidíš! A tak som šiel a uvidel.

Začali sa mi otvárať oči. Vstúpil som do sveta Božej lásky, Božieho odpustenia a Božích prísľubov. Na jednom stretnutí kňaz s veľkým zápalom hovoril o Ježišovi ako o Vykupiteľovi a Spasiteľovi, ako o svojom dôvernom priateľovi. Začal som pomaly ožívať na týchto stretnutiach. Zvlášť sa ma dotkol jeden úryvok zo Svätého písma: „Poďte ku mne všetci, ktorí sa namáhate a ste preťažení, ja vám dám odpočinúť" (porov. Mt 11, 28).

Ježiš pozýva všetkých, bez rozdielu, aby sme prišli k nemu, aby sme na neho zložili svoje starosti. On nám chce dať všetkým odpočinok. Pri jeho nohách je najkrajšie miesto, kde si môžeme odpočinúť, aby sme boli ako Mária v Lazárovom dome. Vložme svoje starosti na Ježiša. Veď naše starosti nepatria nám, ale Ježišovi. Nech nad nami nevládnu naše starosti, problémy a hriechy, ale náš všemohúci Boh. Kňaz tieto slová potvrdzoval citátmi zo Svätého písma. Začal som chodiť aj na sväté liturgie. Po dlhých rokoch úteku od Boha sa začal môj návrat k nemu.

Kňaz nám ukázal jeden zo spôsobov ako sa modliť. Účinnosť našej modlitby sa ukáže podľa toho, či sa modlitbou približujeme k Bohu. Treba si nájsť čas pre Boha, potom si pospytovať svedomie, prečítať jednu kapitolu z Písma svätého, najlepšie z Nového zákona a modliť sa týmto Slovom Božím. Myseľ a srdce majú byť otvorené pre prijatie Božieho slova. Na záver môžeme predniesť svoje prosby za seba, za svojich blízkych, za svoju rodinu.

Takto som sa začal modliť so svojimi priateľmi na izbe. Pri modlitbe som zistil, že nedokážem odpustiť a nedokážem sa ani zrieknuť alkoholu. Ako to riešiť? Zdôveril som sa kňazovi. Opýtal sa ma - Chcete prestať piť alkohol? Áno, odpovedal som. Začnite dôverovať Ježišovi. Zomrel za vás, aby ste vy mohli žiť inakší život ako doteraz. Kňaz položil na mňa ruky a začal sa modliť modlitbu oslobodenia. Pri tejto modlitbe sa nestalo nič zvláštne. Ale verte mi, od tejto chvíle som necítil potrebu alkoholu. Skrátka, bolo to preč! Skutočne, je to pravda, čo kňaz povedal, že poznanie a priateľstvo s Ježišom navždy zmení naše životy.

Zveril som sa kňazovi, že nedokážem odpustiť svojej manželke, že ma neprijala po úraze domov. Dal mi návod, ako odpúšťať tak ako Ježiš na kríži. V jeho mene odpúšťajte svojej rodine. Každý deň, koľkokrát vám príde na myseľ vaša rodina. Robte to tak dlho, aby odpustenie prišlo z hlavy do srdca. Trvalo to takmer tri mesiace, keď odpustenie vstúpilo do môjho srdca. Ja som odpustil svojej manželke a deťom. Prestal som na nich nadávať a začal som ich milovať.

Kňaz mi ukázal v Písme svätom jedno miesto, ako sa mám modliť za obnovu nášho manželstva. Je to v liste Efezanom hlava 2, verš 14-18, a to tak, že pri čítaní textu mám doplniť svoje meno a meno manželky. Denne sa modlím túto modlitbu. Napísal som manželke a deťom list, kde vyznávam svoj podiel viny, že som im veľmi ublížil a prosím o odpustenie. Pomaly sa začali lámať ľady. Na moju päťdesiatku ku mne prišla staršia dcéra Anička. Modlím sa a verím, že dôjde k nášmu stretnutiu s mladšou dcérou Olinkou a s mojou manželkou Marienkou. Bude to deň veľkého vzájomného odpustenia.

Až teraz, po tejto bolestnej skúsenosti a po stretnutí so živým Ježišom mám chuť skutočne žiť, veriť, milovať a odpúšťať.

Drahý čitateľ, ak si jeden z tých, ktorý sa viac pozerá na dno pohárika ako na svoju rodinu, zamysli sa nad mojím príbehom. Začni sa pozerať na bohatstvo, ktoré ti dal Boh – na svoju rodinu. Vráť sa z Kajfášovho nádvoria zrady, podvodu a klamstva. V kajúcnosti a pokore hľadaj tvár Ježiša, ktorý je tŕním korunovaný a bičovaný a ide zomrieť za teba, aby si ty žil ako slobodné Božie dieťa v jeho kráľovstve.

Ján Karas

My, ktorí cherubínov tajomne predstavujeme

Po ekténii za katechumenov nasledujú modlitby veriacich. Ide o malé ekténie, v ktorých sú zakomponované obe modlitby. V liturgickej praxi sa zväčša berie len druhá. Prvá modlitba je vyjadrením vďaky Bohu za to, že môžeme sláviť tieto tajomstvá. Druhá má skôr kajúci ráz a kňaz v nej prosí Boha o odpustenie neprávostí, ktoré sme páchali. Zvolanie druhej modlitby je výpoveďou postoja kresťana k oslave Boha: *„Aby sme pod ustavičnou ochranou tvojej moci vzdávali slávu tebe, Otcu i Synu i Svätému Duchu, teraz i vždycky i na veky vekov. Amen.“*

Nasleduje cherubínska pieseň. Počas nej diakon okiadza svätý prestol, svätyňu, ikonostas a všetok ľud spolu s kňazom. Kňaz sa počas spevu Cherubínskej piesne modlí a prosí Boha, aby ho uschopnil napriek jeho pokleskom sláviť tieto tajomstvá: *„Veď prichádzam k tebe skláňajúc sa s prosbou: neodvracaj odo mňa svoju tvár a nevylučuj ma z počtu svojich synov, a prijmi, že ja hriešny a neužitočný sluha prinášam ti tieto dary.“* Po dokončení celej modlitby a okiadzania kňaz i diakon stojac pred prestolom spolu hovoria tri razy Cherubínsku pieseň: *„My cherubínov tajomne predstavujeme a životodarnej Trojici trojsvätú pieseň spievame, odložme teraz všetky svetské starosti. Veď máme prijať Kráľa všetkých, ktorého anjelské zbory neviditeľne nesú v sláve. Aleluja, aleluja, aleluja!“*

Ide o spev zo 6. storočia, ktorý spievajú počas modlitby aj veriaci a to jeho prvú časť pred vchodom a druhú po ňom. Tento spev nás vovádza do prežívania tajomstva Eucharistie. Začína sa tajomné spájanie neba a zeme, lebo Boh o chvíľu zostúpi na zem, aby sa obetoval v nekrvavej obeti. Preto je dôležité, aby sme boli pripravení patrične vzdávať Bohu slávu tak, ako to robia cherubíni na výsostiach.

Dôležitosť veľkého vchodu je rovnako, ako u malého vchodu alebo u čítania Evanjelia, zvýraznená horiacimi sviecami v sprievode. Avšak tu pristupuje navyše aj kadidlo, ktoré znázorňuje modlitby veriacich, ktoré sa vznášajú k Bohu. Kňaz sa na záver veľkého vchodu po uložení darov na oltári modlí dve krátke modlitby. Prvá je tropárom zo svätej a veľkej soboty, kde si pripomína uloženie Ježišovho tela do hrobu. Druhou spomína na dávny príslub nového Jeruzalema.

-jg-

Svätá hora ATHOS

Začiatky mníšstva

Počiatky mníšstva musíme hľadať v kresťanstve samom podľa slov Svätého písma: „Ak chceš byť dokonalý ...“ (Mt 19, 21). Mnohí kresťania, ktorí chceli celý svoj život úplne zasvätiť službe Bohu, odchádzali do ústrania, zriekali sa manželstva a venovali sa modlitbe a sebazapieraniu. Mnoho z týchto askétov sa za prenasledovania kresťanov uchýlilo na púšť a zostali na nej aj po prenasledovaní. Takto vznikol pustovnícky život. Najvýznamnejším pustovníkom bol sv. Pavol z Théb, ktorý strávil 90 rokov v jaskyni na púšti. Povesť o jeho svätosti sa rozšírila široko ďaleko a mnohí rovnako zmýšľajúci sa zhromaždili okolo neho, aby pod jeho vedením dosiahli dokonalosť.

Zakladateľom kláštorov sa stal sv. Pachomij (+348). Žil v Hornom Egypte na nílskom ostrove Tabenna. V roku 330 zhromaždil okolo seba osamote žijúcich pustovníkov. Mníši v kláštore (claustrum – uzavreté miesto) boli vedení igumenom. Bol zriadený aj ženský kláštor, kde žili mníšky pod vedením matky. Pachomij zaviedol určité pravidlá: panenstvo, pokoru, zrieknutie sa všetkého pozemského, bezpodmienečnú poslušnosť a zasvätenie života modlitbe a práci (orba, košikárstvo, výroba kobercov a pod.). Mníši mali rovnaký odev aj jedlo a vstávali i v noci k modlitbe. Jedlo sa iba na obed a to chlieb, ovocie a zeleninu, v nedeľu bola aj večera. Kandidáti mníšskeho stavu sa stávali mníchmi po ročnej skúške. Za krátky čas sa mníšska obec rozrástla na 7.000 a za 10 rokov na 50.000 osôb.

Žiak sv. Antona (+ 356), Hilarion (+ 371), preniesol kláštorníctvo do Palestíny. Sv. Bazil Veľký (+379) preložil kláštory z púšte do blízkosti miest a opravil ich pravidlá. Dal im presný rád (veľké pravidlá a malé pravidlá), ktorý zostal v platnosti až do súčasnosti. Veľké kláštorné centrá vznikli na hore Olymp, Sinaj a Athos. Kláštory sa stali útulkom utlačovaných a prenasledovaných, útočišťom chudobných a nemocných. Kláštory boli aj centrom vzdelanosti, a tak z nich vychádzali ľudia schopní zastávať i vyššie duchovné úrady.

Na Západ ideu mníšstva priniesol sv. Athanasius. Organizátorom sa stal sv. Benedikt z Nursie (+543), ktorý založil kláštor na Monte Casino. Benedikt zaviedol do kláštorov praktickejší smer. Nežiadal od mníchov utrpenie, ale iba prácu a modlitbu. Každý mních skladal 4 sľuby: sľub chudoby, čistoty, poslušnosti a zotrvania v kláštore. A ukladala sa mu modlitba a práca: orba, remeslo, výchova mládeže a prepisovanie kníh, čím sa v benediktínskych kláštoroch zachovali diela sv. Otcov klasického staroveku.

Pustovníctvo

Život v samote začali ľudia hľadať od doby, keď začali pestovať filozofiu. Útek zo sveta sa považuje za podmienku k tomu, aby sa rozvinula inteligencia, vzdelanie, rozjímanie. Kresťanskí pustovníci však v samote hľadali iba jedno: Boha v modlitbe – „dielo Božie“.

V duchu svojho vlastného povolania sa mních usiluje iba o spojenie s Bohom v modlitbe. To predpokladá, aby sa zriekol a odpútal od všetkého, čo by mu v tom mohlo brániť. Je však problémom, nakoľko je nutná alebo potrebná vonkajšia samota k tomu, aby sa dosiahol vnútorný pokoj.

Človek je sám, keď v priestore, kde žije, nestretáva nikoho oného. To je útek zo sveta v hmotnom zmysle. Človek je tiež sám, keď s nikým nerozpráva. To je samota mlčania. Nakoniec sme sami, keď nehovoríme ani vo vnútri srdca, keď nás netrápia myšlienky. To je samota srdca.

Dokonalou, z morálneho hľadiska, je samota srdca. Ale hesychasti sú presvedčení, že samota srdca sa nikdy nedosiahne bez vonkajšej samoty, t.j. bez úteku od ľudí, bez mlčania. V slovníku východných mníchov termín hesychia, pokoj, je totožný s termínom oremia, život v samote.

Úsilie o dosiahnutie stavu samoty srdca viedlo niekedy k extrémom. Niektorí pustovníci hľadali bizarné formy, ako utiecť od ľudí. Evagrius Scholastikus rozpráva o mníchoch, ktorým sa hovorilo „pastieri“ (boskoí), ktorí nemali stále bydlisko. Dendriti sa usadili na stromoch alebo v ich dutinách. Svoju samotu si tvrdo hájili styliti. Reclusi – zatvorniki sa dávali zatvoriť do cely. Jurodiví, hoci často mali vysoké

vzdelanie, úmyselne prijímali vzhľad prostých ľudí.

Poznáme formy pustovníctva: Laura (vicus) je kolónia pustovníkov, ktorí bývajú okolo cerkvi, čím sa zmierňujú nevýhody samoty. Na Athose sú skíty, ktoré tvorí skupina domov alebo osamotených chatrčí. V asketických kolibách (asketikai kalybai) býva skupina pustovníkov alebo iba jeden (hesychasteria). Kellie sú dedinské domy, kde žijú mnísi pod vedením staršieho. Kathismata sú pustovne, ktoré sú prenajaté istým mníchom, obyčajne to býva biskup, ktorý sa zriekol úradu. Vyskytujú sa aj gyrovagové, kabiotai ktoré nepatria k žiadnemu kláštoru.

Spoločný život

Sv. Bazil Veľký kritizoval pustovníkov, že nezachovávajú prvé a druhé prikázanie lásky. Pustovníci neboli toho názoru. Považovali samotu za prostriedok, ako tú lásku uskutočniť.

Cenobiti (z koinos bios – coenobia – spoločný život) považovali uskutočňovanie lásky v samote za veľmi negatívne. Diskusie medzi nimi boli niekedy až polemického rázu. Nakoniec bol všeobecne prijatý záver, že pustovnícky život je sám osebe dokonalejší ako spoločný život, ale nikto sa k nemu nemá odhodlať, než sa po dlhší čas nevycvičí v poslušnosti, skôr, než je schopný sám seba riadiť tak, že nepodľahne ilúziam. Povolanie k pustovníckemu životu dostávajú iba tí mnísi, ktorí sa osvedčili v spoločnom živote.

V spoločnom živote si všetci pomáhajú v potrebách hmotných i duchovných. Je tu možnosť uskutočňovať lásku, nájde sa tu aj duchovné vedenie. Kresťania tvoria jedno telo, ktorého hlavou je Kristus. Charizmy, ktoré má jednotlivec, sú tu k dispozícii všetkým. Zachovávať všetky Božie prikázania môže len spoločnosť. Spoločný život najlepšie ochráni pred diabolskými pokušeniami, pretože nad jednotlivcom bedlia bratia. Bývať pod jednou strechou s bratmi, ktorí majú jedného ducha a jeden ideál, je radostné (z veľkých pravidiel sv. Bazila Veľkého).

V dejinách východného mníšstva, pustovníctvo aj spoločný život žijú a vyvíjajú sa bok po boku s jedným spoločným cieľom – dosiahnuť spasenie. Ako všetko, tak aj mníšstvo prechádzalo určitým vývojom, na ktorý mali svoj vplyv rozličné teologické smery ako aj medzinárodné politické udalosti. Mníšstvo sa nevyvíjalo jednoducho, ani priamočiaro. Nemohlo sa vyhnúť ťažkostiam, ani úpadkovým obdobiam. Ťažká cesta vývoja východného mníšstva je obsiahnutá v histórii jedného z veľkých centier kláštorníctva - Athosu; ktorý svojím rozľahlým pôsobením sa stal dôležitým pilierom východného mníšstva.

Štefan Keruľ - Kmec

Dionýz Kornel Rokický

(1914 - 1977)

Dňa 11. júla tohto roku uplynie 25. rokov od smrti gréckokatolíckeho kňaza o. Dionýza Kornela Rokického. Zomrel vo veku 63 rokov.

Otec Dionýz Kornel Rokický sa narodil 23. marca 1914 v dedinke Snakov v Bardejovskom okrese, v rodine gréckokatolíckeho kňaza Kornela Rokického a Márie, rod. Molčanyovej. Bol najmladší zo štyroch súrodencov.

Po základnej škole v rodnej obci pokračoval v štúdiu na gymnáziu v Mukačeve, kde maturoval v roku 1936. Štúdium teológie absolvoval v Prešove v rokoch 1936-1941. V júli 1941 v Šarišskom Štiavniku prijal sviatosť manželstva s Magdalénou Adamkovičovou, dcérou gréckokatolíckeho kňaza Antona Adamkoviča. Boh im požehnal päť detí: Kornela, Máriu, Tatianu, Vieru a Nadeždu.

Kňazskú vysviacku prijal 10. augusta 1941 v Prešove z rúk, dnes už blahoslaveného, vladyku Pavla Petra Gojdiča, OSBM. Primičnú sv. liturgiu slávil v Sukove, kde v tom čase jeho otec pôsobil.

Ako novokňaz začal pastoráciu v obci Vyšný Orlík, okr. Svidník. Počas II. svetovej vojny evakuoval s rodinou do Šarišského Štiavnika, potom do Abránoviec a do Prešova. Po skončení vojny dostal dekrét do farnosti Veľký Bukovec. Veriaci si ho skoro obľúbili. Pôsobil tam až do roku 1950. Bol skromný, pracovitý a najmä ochotný rozdať všetko, čo mal. Takto ľahko získaval srdcia veriacich. Burcoval veriacich obce k materiálnej a najmä k duchovnej obnove. Popri bežnej pastoračnej práci sa pustil do opravy chrámu a poškodenej farskej budovy v Bukovciach. Zasadil sa o generálnu opravu chrámu v Olšavke.

V jeho blahodárnom účinkovaní mu zabránilo známe násilné likvidovanie gréckokatolíckej cirkvi predstaviteľmi komunistickej ideológie. Akciu „P" rázne odmietol. Nepodpísal prestup na pravoslávie, zostal verný Svätému Otcovi. Bol pozbavený kňazského úradu vo farnosti a potom odvlečený do Krajskej väznice v Prešove. Neskôr bol internovaný v táboroch v Hlohovci a v Pezinku. Pretože ani tieto nátlakové opatrenia nemohli zlomiť jeho vieru, bol definitívne odtrhnutý od svojich veriacich v novembri 1951 a s celou rodinou násilne vysťahovaný do vyhnanstva na nútené práce na Moravu. Útrapy exilu mu pomáhali znášať jeho veriaci „Bukivčane", ktorí ho navštevovali a snažili sa mu pomôcť najmä rôznymi potravinami. Stretnutia boli zároveň aj vzájomným posilňovaním sa vo viere.

Neskôr sa o. Dionýz zamestnal v meste Svitavy ako skladník a v roku 1956 sa tam s celou rodinou presťahoval. V meste nadviazal kontakt so sestrami baziliánkami z východného Slovenska, ktoré pôsobili v ústave pre mentálne postihnuté deti. Kňazi, ktorí ich tajne navštevovali, nemali ubytovanie, preto nocovali u o. Dionýza. Boli to predovšetkým o. Polykarp Oleár, OSBM, o. Metod Székely, o. Eugen Kočiš a iní.

V roku 1963 sa o. Dionýz tajne presťahoval do Košíc, do bytu svokry. Podarilo sa mu nájsť si pracovné miesto vo VSŽ. Po čase mu bol od VSŽ pridelený podnikový byt.

Po obnovení gréckokatolíckej cirkvi v roku 1968 sa znovu vrátil do svojej farnosti Bukovce, okr. Stropkov. Pretože cítil ubúdanie síl, v roku 1969 odovzdal farnosť novému kňazovi o. Bohumilovi Čeľustkovi, CSsR, a vrátil sa do Košíc na zaslúžený odpočinok. Krátko pôsobil v Košickom chráme a potom už slúžil sväté liturgie len doma. Tu pokojne odovzdal dušu Stvoriteľovi v kruhu svojej milovanej rodiny 11. júla 1977. Pochoval ho arcidekan Mikuláš Rojkovič. Telesné pozostatky o. Dionýza boli uložené na cintoríne sv. Rozálie v Košiciach.

Otec Rokický bol skromný, pracovitý a najmä ochotný rozdávať sa núdznym. Vedel poradiť svojim veriacim nielen v duchovných záležitostiach, ale aj v hospodárskych, ekonomických a zdravotných problémoch, čo ľudia vysoko hodnotili.

P. Ján Babjak, SJ

Lectio divina alebo duchovné čítanie VII.

SK 9, 1 – 25

Šavol, ktorý schvaľoval prenasledovanie vyznavačov Ježiša, sa teraz sám zapája do boja. Ide, aby v Damasku, hlavnom meste rímskej provincie Sýria zatkol a vydal „spravodlivému súdu" v Jeruzaleme (9, 1 – 2) mužov a ženy Ježišovej cesty.

Ale nepredvídane ho zastaví hlas (v. 4), v ktorom spozná Ježiša. (v. 5). Toto tajomné stretnutie ho paralyzuje (v. 8 – 9). Po troch dňoch prichádza jeden z učeníkov a ukáže mu „cestu" (v. 17 – 18).

Šavol pokračuje vo svojej ceste, ale má iný obsah. Z prenasledovateľa sa stáva ohlasovateľ Ježiša (v. 19 –20).

Čo by sme nemali prehliadnuť

Šavol sa vydáva na cestu, aby zatýkal a v konečnom dôsledku zabíjal tých, čo nasledujú Ježiša (v. 1). Máme pred sebou žoldniera, ktorého nič a nikto nezastaví! Svoje „remeslo" vykonáva s požehnaním vrchnosti (v. 2).

Ježišovo hnutie je nazvané „cestou" a tí, čo k nemu patria sú jednoducho pomenovaní „muži a ženy". Náboženstvo kresťanov a Židov nie je systémom právd, ale spôsobom života. Muži a ženy označujú skupinu, ktorá sa nijako zvlášť nevyčleňuje z „normálnosti". Nie je to „Élite" – smotánka spoločnosti, nie je to ani žiadna špeciálna vrstva obyvateľstva – farmári, podnikatelia, štátni zamestnanci... Sú to obyčajní muži a ženy – ľudia jednoduchosti.

Ježiš, ktorý sa Šavlovi zjavil, rozpráva o sebe alebo o komunite veriacich? Ježiš sa stotožňuje so spoločenstvom kresťanov (v. 4 – 5). Rozpráva na ich obranu a v ich záujme.

Čo by sme mali pochopiť

Kresťanstvo a židovstvo nie sú systémom doktrín alebo právd. Nie je to – „izmus", ktorý diktuje a týra. Suchý, bezduchý a tmársky systém, ktorý naháňa strach a vyvoláva nechuť. Kresťanstvo nie je to isté ako komunizmus.

Kresťanstvo je cestou, spôsobom života, *halakal* = kráčaním (hebrejsky) (porov. Ž 119 a 1). Pokiaľ v Starom zákone sa tento spôsob života (alebo ak chceme zmluva) vyjadroval ako „kráčať v zákone Pánovom", „kráčať pred jeho tvárou", „kráčať v jeho svetle", v Novom zákone spojenia ako „v zákone Pánovom", „pred jeho tvárou", „v jeho svetle" dostávajú veľmi konkrétny a nový obsah – kráčať s Ježišom a podľa Ježiša (Mt 7, 13 nn; 22, 16; 1 Kor 4, 17; 12, 31; Hebr 9, 8; 10, 19 – 22; 2 Pt 2, 2). On sám je nazvaný „Cestou" (Jn 14, 6 nn).

Kresťanstvo je otvorené pre všetkých a čo charakterizuje jeho nasledovníkov – okrem toho, že kráčajú s Ježišom? Nič. Sú to muži a ženy a ich jediným poznávacím znamením je nasledovanie Ježiša z Nazareta. Nepotrebujú byť bohatí, ani úspešní – aj keď ani takýto nie sú vylúčení. Nemusia byť vzdelaní a svetaskúsení. K tomu, aby ho nasledovali nepotrebujú nič z toho, čo si svet cení, váži a vyžaduje.

Proti tejto ceste sa postavil Šavol – Saul. Má dobre premyslený plán – aj napriek tomu, že v skutkoch máme iba niekoľko zmienok (8, 1.3 + 9, 1-2). Neskôr si na toto obdobie spomenie v Liste Galaťanom 1, 12-17.

Ale do tohto nivočiaceho zápalu nečakane a nepredvídane vstúpi Niekto. Cesty Pánove sú nevyspytateľné. Paralyzuje prenasledovateľa, ale nie preto, aby ho zabil. V skutočnosti zabíja v Šavlovi prenasledovateľa. Tri dni v slepote a o hlade a smäde sú časom očakávania nového začiatku. Je to čas prerodu. Čas Veľkej soboty.

Pán dokáže zmeniť aj najväčších zatvrdlivcov a ľudí tvrdého srdca. Vstúpi do ich života nečakane. My ostatní registrujeme až posledný krok tohto stretnutia. Keď sa „nepriateľ" objaví medzi nami, tak, ako sa Šavol

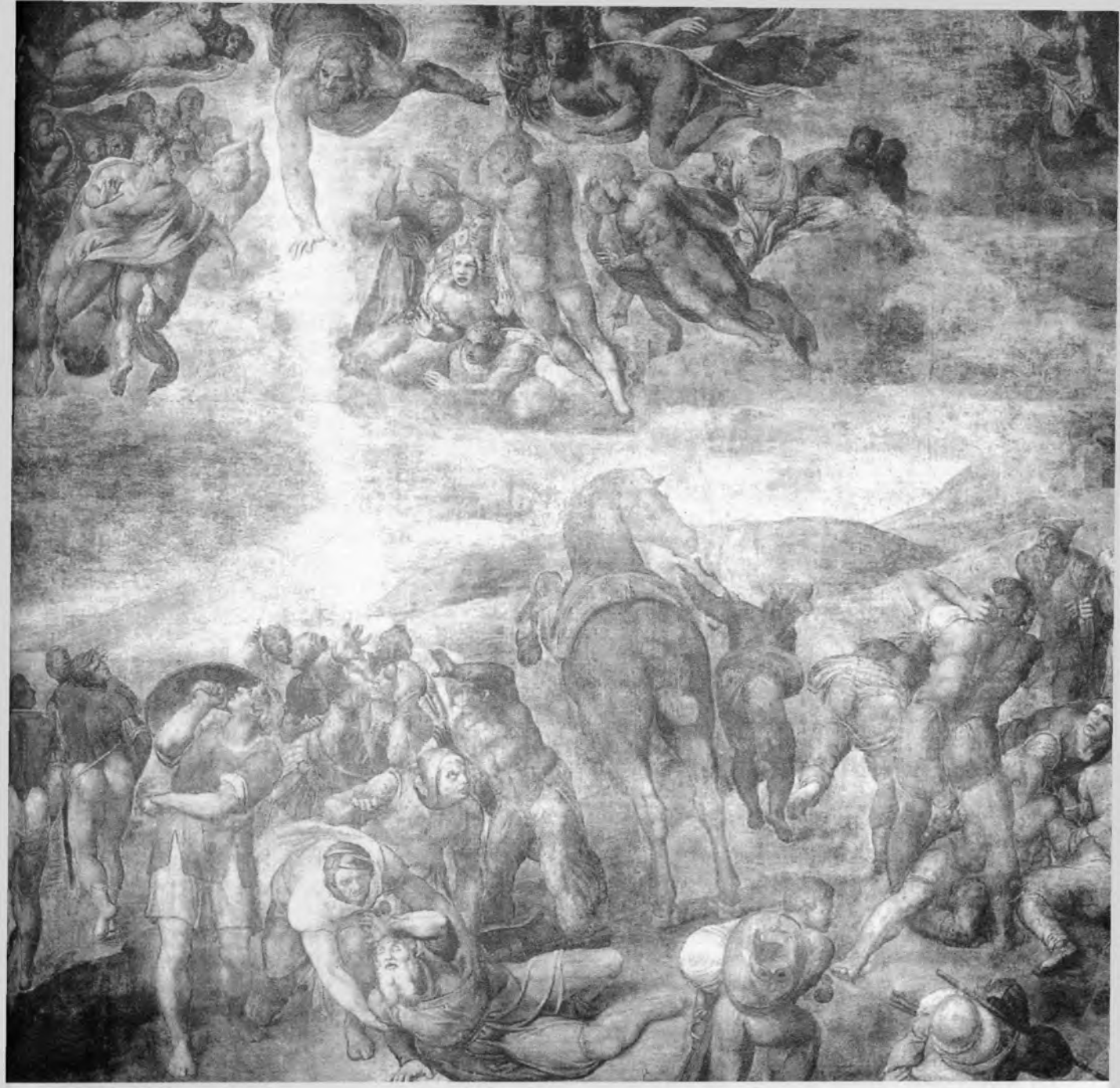

objavil v synagóge v Damasku (v. 20 – 22), aký postoj zaujmeme?

Spomeňme si, že Šavlovo padnutie na zem má svoj cieľ: stať sa svedkom Ježiša. A preto každé „obrátenie" sa dosvedčí v úprimnosti nasledovania Ježiša a v rodení pravého ovocia (Gal 5, 22 –26). A tak nemáme právo vylúčiť žiadneho „obrátenca" pokiaľ sa nepresvedčíme o ovocí!

Ježiš sa stotožňuje so spoločenstvom veriacich (v. 4 – 5), o tom hovoria aj evanjelisti: Mt 10, 40; 18, 5; 25, 40- 45; Mk 9, 37; Lk 9, 48; Jn 13, 20. Neskôr sám Pavol o tom hovorí spomínajúc „tajomné telo Kristovo" (Rim 6, 1- 11; 8, 9 – 11; 12, 3 – 8; 1 Kor 6, 15 – 17; 10, 14 – 17; 12, 12 – 17; Ef 2, 4 – 7; 4, 15 – 17; 5, 29 –32). Tento obraz spoločenstva nie je výplodom fantázie ani teologickej špekulácie. Je to ovocie skúsenosti. Spoločenstvo veriacich je znakom, v ktorom možno zbadať a dotknúť sa vzkrieseného Pána. On sa zároveň stará o svoje telo = o nás, veriacich. Venujme čas čítaniu spomínaných častí Písma a upravme si vlastnú víziu o nás, kresťanoch.

Aplikácia

Ako sa dívam na vlastné kresťanstvo? Nebolo by načase zmeniť postoj? Nebolo by načase prosiť o nové srdce a nového ducha (Jer 31, 31nn), aby som sa stal naozaj „synom cesty"?

Ako sa pozerám na novoobrátencov? Neodsudzujem ich predčasne a neopodstatnene? Nie som náhodou Šavol – Saul, ktorý bojuje proti Ježišovi v bratoch a sestrách, ktorí možno nie sú kresťanmi podľa môjho vzoru? Ktorý bojuje proti všetkým pozitívnym nápadom a iniciatívam v Cirkvi i svetskom spoločenstve? Už som sa obrátil ako Saul? Je zo mňa Pavol? Ak áno, over si to: Gal 5, 13 – 6, 10; 1 Sol 4, 1 – 12; Ef 4, 1 – 6,20; Rim 13, 11 – 14.

Róbert Jáger

SPOLOK SVÄTÉHO CYRILA A METODA

NAŠI JUBILANTI

V júli t. r. si významné jubileum pripomínajú títo naši členovia:

Angela Danilovičová z Vybuchanca, Anna Fečkovičová z Rudlova, Anna Grittersová z Varnova nad Toplou, Anna Gumanová z Prešova a Mária Chandogová z Rakovčíka.

Andrej Baran z Vranova nad Toplou, Júlia Brežinská z Egreša a PhDr. Ján Kopina z Vranova nad Toplou

Anna Kapitanová zo Sačurova, Júlia Krchtová z Kožuchova, Ján Kolesár z Úpora, Anna Pavlová z Levoče a Michal Römančák z Vysokej nad Uhom.

Jozef Boroš z Ľubovca, Jozef Červeňák z Košíc, Peter Kmec z Kráľovského Chlmca a Pavol Mikloš zo Sečoviec.

Helena Buzgová z Kráľovského Chlmca, PhDr. Ján Fedor z Košíc, Mária Kuročková z Michaloviec, Anna Oravcová z Vranova nad Toplou, Zuzana Pastiriková z Vysokej nad Uhom, Alexander Romanov z Košíc a Michal Šimo st. z Breziny.

Eliáš Baláž z Lučenca a Anna Štefanová z Trhovišťa.

Barbora Mattová z Bunkoviec a Anna Tirpáková z Trnavy pri Laborci.

Všetkým jubilantom vyprosujeme hojnosť Božích milostí. Na mnoho rokov, šťastných rokov!

ŠTEDRÉ SRDCIA

Na podporu Spolku sv. Cyrila a Metoda prispeli:

Z PORUBKY PRI HUMENNOM - po 20 Sk: Irena Lučková a Janka Struňáková.

ZO SOBRANIEC – po 20 Sk: Anna Beňová, Cyril Brandabura, Anna Brandaburová, Ing. Anna Hamadejová, Albert Hirák, Mária Gejdošová, Alžbeta Korolová, Margita Mariňáková, Helena Mazurová, Andrej Melník, o. Martin Mikula, Magda Pavlinová, Margita Sotáková a Anna Viňanská.

Z TICHÉHO POTOKA – po 100 Sk: Mária Hromjaková a Anna Klembárová.

Z TREBIŠOVA – po 10 Sk: Martin Čižmár a Mária Šaraková;

po 20 Sk: Anton Begala, Mária Čintalová, Michal Fedorčák, Mgr. Eduard Gido, Ján Gojdič, Mária Ivaňová, Marta Ivaňová, Anna Kereštanová, Ing. Eva Korytárová, Mária Milková, Helena Puhkyová, Ružena Sokolová, Spolok sv. Ruženca, Katarína Tirpáková a Mária Urbanová;

po 50 Sk: Barbora Bokomlašková, Anna Dudoková, Mária Havrilová, JUDr. Anna Siksová, Anna Vargová a Anna Vrabelová;

Alžbeta Bandžejová 40 Sk, Anna Kolesárová 70 Sk, Mária Nadubinská 100 Sk a Jozefína Václavská 60 Sk.

Za štedré dary Pán Boh zaplať!

SPOLKOVÉ SPRÁVY

- Režisér Juraj Galvánek nakrútil televízny film V Metodovej brázde. Je to životopisný profil priekopníka cyrilometodskej tradície gréckokatolíckeho kňaza – trpiteľa ThDr. Jána Murína (1913-1990). Premiéra filmu bola v Slovenskej televízii na STV 2 v rámci televízneho cyklu Dejiny kresťanstva – kňazské osobnosti dňa 5. júna.

- Liturgickú spomienku na slovanských apoštolov sv. Cyrila a Metoda 11. mája sme si pripomenuli v Snine. Pred sv. liturgiou bolo stretnutie členov a priaznivcov spolku s cieľom posilniť členskú základňu v tomto meste. Prvá na našu výzvu - prosbu reagovala Mária Pacolová. Ďalšie prihlášky očakávame.

- Pri príležitosti sviatku sv. Cyrila a Metoda 5. júla bude v niektorých našich chrámoch sv. liturgia za členov spolku.

- Prosíme o. farárov- správcov farností, aby na ústredie spolku do Michaloviec poslali zoznamy členov a zoznamy o prevzatí podielových kníh a členského. Za spoluprácu ďakujeme. Pán Boh zaplať !

DUCHOVNE ŠTEDRÝ MESIAC

Tohtoročný mariánsky mesiac máj bol pre veriacich zo Strážskeho na duchovné podujatia neobyčajne štedrý.

Už počas prvého májového víkendu sa konala obnova Svätých misií, ktoré vlani uskutočnili vo farnosti michalovskí redemptoristi o. Anton a o. Vladimír. V ich misijnom diele pokračovali tentoraz otcovia Štefan a Milan.

Počas chrámového sviatku Nanebovstúpenia Pána navštívil 9. mája tunajšiu farnosť košický apoštolský exarcha vladyka Milan, ktorý posvätil Životodarný kríž (zaprestolný) a evanjeliár – dar miestnych veriacich. Pri tejto príležitosti odslúžil archijerejskú sv. liturgiu. Návštevou o. biskupa začala trojdňová duchovná obnova vo farnosti pred odpustovou slávnosťou. V nasledujúcich dňoch sa na nej podieľali otcovia František Puci, michalovský protopresbyter a Pavol Obraz, administrátor farnosti Naciná Ves, ktorý tu nedávno pôsobil ako kaplán.

Koncelebrovanú sv. liturgiu pri príležitosti odpustovej slávnosti slúžil o. Martin Mati, ktorý donedávna v tejto farnosti pôsobil. Zároveň prednášal príležitostnú homíliu. Spoluslúžili miestni kňazi – o. Marek Palo, farár, o. Peter Čintala, kaplán a o. Ján Jozef Oharčák, CSsR, ktorý pochádza z tohto farského spoločenstva.

V nedeľu 19. mája sa mnohí veriaci zúčastnili odpustovej slávnosti k sviatku sv. Jána Nepomuckého vo filiálke Strážske – Krivošťany, kde bol o. Marek Palo slávnostným kazateľom. Sv. omšu slúžil vdp. Stanislav Jancusko zo Starého.

Posledná májová nedeľa bola zvlášť významnou pre 17 školákov zo Strážskeho, Pustého Čemerného a Vole, ktorí po prvýkrát pristúpili k sv. prijímaniu. Počas tejto slávnosti prijali do svojho spoločenstva jedného z miništrantov, ktorý v ten deň prijal od o. Mareka sviatosť krstu a myropomazania.

Ján Poprik

SKVALITŇOVANIE SPOLKOVEJ ČINNOSTI NA ÚKOR KVANTITY

Dňa 26. 4. 2002 zasadal v Košiciach snem Spolku ikonopiscov sv. Cyrila a Metoda. Tento spolok zrealizoval už štyri ikonopisecké školy a má za sebou aj niekoľko úspešných výstav. Na sneme bol za nového vicekancelára spolku zvolený správca farnosti Poráč, o. Milan Gábor. Výkonná spolková rada vydala zásady pre získanie certifikátu „Majster Košickej ikonopiseckej školy" a tiež prehodnotila a zvážila svoju doterajšiu činnosť. Pre ďalšie obdobie bude jej prioritou skvalitňovanie spolkovej činnosti na úkor kvantity. Na sneme sa dohodlo, že ikonopisecké školy sa budú organizovať raz za dva roky, teda najbližšia sa uskutoční v roku 2003. Spolok taktiež pracuje na príprave výstavy k 1140. výročiu príchodu našich vierozvestcov sv. Cyrila a Metoda na územie Veľkej Moravy, ktorá by sa mala uskutočniť v roku 2003 v Ríme. S príhovorom vystúpil P. Ján Babjak, SJ, ktorý prítomných oboznámil s obsahom a cieľom vydaného duchovného kánona písania ikon, ktorý má slúžiť pre členov spolku ikonopiscov, ale môžu ho získať aj ostatní záujemci. Po otvorení rozpravy sa k účastníkom snemu prihovorili aj o. Michal Hospodár, predseda spolku sv. Cyrila a Metoda, protosynkel o. Vladimír Tomko a František Balún, vedúci odboru kultúry Vyššieho územného celku Košice. Nech Boh žehná skromnú, ale Bohumilú činnosť členov a priaznivcov Spolku ikonopiscov sv. Cyrila a Metoda pri rozvíjaní kultúrneho a národného uvedomenia gréckokatolíkov.

Kornel Rokický

Daniel Škoviera, Sv. Bazil Veľký: LISTY II. (R. 375-378), HEXAÉMERON

Náboženské vydavateľstvo PETRA, Prešov, 2002, 296 s.

Sv. Bazil Veľký - najvýznamnejšia postava neskorej antiky - pochádzal z Cézarey. Vyučoval na rétorskej škole a neskôr sa priklonil k duchovnému životu. Rozhodol sa pre askézu a stal sa tvorcom základných pravidiel mníšskeho života. Medzi jeho spismi majú významné postavenie *Listy I – Povzbudenie mladým* a najnovšia knižná novinka *Hexaémeron*. Ide o zbierku deviatich homílií o Božom stvoriteľskom diele, čiže Šesťdnie. Je to skutočné literárne dielo, v ktorom sv. Bazil vysvetľuje verš za veršom. Zachovaná je aj trojdielna rétorická štruktúra – úvod, vlastné pojednanie a záverečné zhrnutie. Tento súbor biblických výkladov sa pokladá za nie celkom dokončený, pretože v ňom chýba osobitná homília o stvorení človeka. Aj napriek tomu celkom určite nebol dielom kazateľskej improvizácie, ale výsledkom dôkladnej prípravy.

František Dancák: NAJSVÄTEJŠIE SRDCE JEŽIŠOVO

Náboženské vydavateľstvo PETRA, Prešov, 2002, 64 s.

Na knižné pulty predajní sa prednedávnom dostala ďalšia vynikajúca novinka od dobre známeho autora Františka Dancáka pod názvom *Najsvätejšie srdce Ježišovo*. Čo ukrýva táto útla brožúrka? Sú to krátke rozjímania nad jednotlivými prosbami Molebenu k Najsvätejšiemu Srdcu Ježišovmu; pobožnosti, ktorá je veriacim východného obradu veľmi známa. Hneď v úvode sa môžeme dozvedieť niečo viac o vzniku tohto sviatku: kde vznikla táto úcta, aké prisľúbenia dáva Ježiš tým, ktorí uctievajú jeho Srdce i niečo z histórie tohto sviatku z pohľadu byzantsko-slovanského. Srdce Ježišovo, krása najjasnejšia..., sila nepremožiteľná..., láska nevýslovná..., a ďalšie prosby, ktorými sa modlíme v Molebene, sú tu veľmi pekne vysvetlené cez krátke poučné príklady ako aj cez samotné Sväté písmo.

Brian Morse: NAJKRAJŠIE ROZPRÁVKY Z CELÉHO SVETA

Vydavateľstvo Príroda, Bratislava, 2001, 50 s.

Deti rozprávky milujú, vždy ich milovali a bude to tak aj v budúcnosti. A to práve pre všetko to, čo robí rozprávku rozprávkou. Rozprávky sú plné vzrušenia, citov, žartov a humorných postáv. Svojím čarom opantajú každé dieťa. V tejto knižke sa autor zameral na najkrajšie klasické rozprávky, ktoré prerozprával sviežim a moderným jazykom. V knihe nájdete staré známe rozprávky ako napr. O troch prasiatkach, Šípková Ruženka, Martinko Klingáč, Snehulienka, O Jankovi a Marienke, a iné. Deti si preto môžu vybrať zo širokej palety rozprávok. A aby kniha deti ešte viac zaujala, je doplnená o nádherne ilustrované obrázky, ktorých je v knihe viac než dosť. Tento vtipný štýl rozprávok poteší nielen deti, ale aj dospelých, ktorí sa pri čítaní týchto rozprávok rozhodne nebudú nudiť.

Detská biblia (Od stvorenia sveta po Abraháma) a Detská biblia II. (Od Abraháma po prvú Veľkú noc)

Ide o program, ktorý má deťom priblížiť Sväté písmo a to tým najjednoduchším spôsobom. Manželia Fedákoví, ktorí tento program vytvorili, si k tomu zvolili pre deti najpútavejší prostriedok dnešnej doby – počítač. Prostredníctvom počítačových diskiet vysvetľujú deťom Božie slovo. Nachádzajú sa tam časti Starého zákona, ktoré si má dieťa pozorne prečítať a v druhej časti si jednoduchým spôsobom môže overiť svoje zapamätané vedomosti - rôznymi omaľovačkami, hrami či formou testu. Tento program je venovaný tým najmenším (deťom od troch rokov), ale určite si na svoje prídu aj staršie deti. Táto úžasná pomôcka je určená nielen deťom, ale aj ich rodičom, kňazom, katechétom a všetkým, ktorí sa venujú výchove detí. Čoskoro sa však môžeme tešiť už na tretiu časť tohto programu.

Pripravila -ao-

Slovník

Bona fide (lat.) – v dobrej viere, na dôveru a vieru

Breviár (lat. krátky výťah) – modlitebná kniha rímskokatolíckych duchovných – liturgia hodín

Bula (lat. zapečatené puzdro) – zapečatená stredoveká listina; slávnostný pápežský výnos

Celibát (lat. coelebs –neženatý) – povinne predpísané bezženstvo pre rímskokatolíckych kňazov, ktoré má viesť k plnej askéze a odovzdaniu

Cirkevný rok (nazývaný aj liturgický rok) – každoročne usporiadaný poriadok nedieľ a sviatkov

Damaský zážitok – obrátenie prenasledovateľa kresťanov Šavla ku Kristovi na ceste do Damasku (porov. Sk 9); ako misionár pohanov je známy pod gr. menom Paulus – Pavol

Dcéry Božskej lásky – ženská rehoľa, ktorá sa venuje starostlivosti o ženskú mládež; rehoľu založila vo Viedni r. 1869 Františka Lechnerová, rodáčka z Bavorska; pápež Lev XIII. rehoľu potvrdil r. 1884

Dcéry kresťanskej lásky (ľudovo nazývané vincentky) – počtom najväčšia ženská rehoľa, ktorú založila sv. Lujza de Marillac spolu so sv. Vincentom de Paul; venuje sa charitatívnej činnosti

Dcéry Panny Márie Pomocnice – ženská rehoľa venujúca sa výchove dievčenskej mládeže, ktorú založila sv. Mária Mazzarellová spolu so sv. Jánom Boscom

Dekan (lat.) – vedúci duchovný vyššieho stupňa cirkevno organizačnej jednotky; tiež predstavený, ktorý stojí na čele fakulty

Démon (gr) – zlý duch

Spracovala: A. Ondovčíková

Minitest – Som priehľadný?

1. Nikto si ma nevšíma:
a) je to nepríjemný pocit
b) ktovie prečo?
c) a predsa nie som až taký hrozný

2. Čia to bude vina?
a) určite tých druhých
b) čo ja viem?
c) a ak je tak trochu aj moja?

3. Čo možno urobiť?
a) vyhrnúť si rukávy
b) zmeniť priatelov
c) zmeniť výzor

4. Naozaj ma nevidieť?
a) nie, je to len pocit
b) ešte som to dobre nepochopil
c) zaiste, nevšímajú si ma!

BODOVANIE

	1	2	3	4
a)	8	5	11	11
b)	5	8	5	8
c)	11	11	8	5

Od 20 do 27 bodov
Ale nie, svet sa proti tebe nespojil, prečo máš taký strach? Ak si naozaj uvedomuješ, že si ťa nevšímajú, zmeň smer, usmievaj sa a otvor sa krásam okolo teba.

Od 28 do 36
Život nie je vždy jednoduchý, najmä pre tých, ktorí sú vo veku zmien. Nenechaj sa však zastrašiť, keď sa nič nedeje tak, ako by si chcel. Pozeraj na svet s očami otvorenými dokorán. Zistíš, že za oblakmi je slnko.

Od 37 do 44
Život je zrkadlo. Ak sa naň usmievaš, aj on sa usmieva! Usmievaj sa teda aj naďalej; a ak sa ťa občas zmocní smutná nálada, mysli na niečo iné a ona zmizne ako oblak po príchode slnka.

(E. Giordano – T. Lasconi – G. Boscato, Horúce témy, 1998)

Zasmejme sa

Videli ste už kostol zo zemiakov?
Že nie? Veď je to jednoduché! Keď budete sadiť zemiaky, pozrite sa na kostol.

Čo si povie trpaslík, keď príde k barovej stoličke?
Výťah opäť nechodí...

Istý pán prvý raz cestuje lietadlom. Sedí pri okne a celý natešený hovorí svojmu susedovi:
- Z tohto lietadla tí ľudia tam dole vyzerajú ako mravce.
- To sú mravce. Ešte sme nevzlietli.

Bohatý africký študent, ktorý študuje v Čechách na univerzite, píše domov rodičom, vládcom jednej africkej krajiny:
- Mám sa dobre, ľudia sú fajn, cesta do školy mi ubieha rýchlo, pretože som si kúpil auto. Učitelia cestujú autobusom...
O pár týždňov dostane od rodičov list s priloženým šekom na dva milióny korún a s odkazom:
- Nerob rodine hanbu a kúp si tiež autobus!

M	M	I	S	Á	L	O	K	O	R	K	D
L	A	S	L	R	I	I	V	Ň	M	U	T
A	T	O	O	O	B	I	T	E	A	R	A
Š	K	T	V	N	J	R	I	Á	N	Z	Í
M	A	O	O	I	O	N	E	Z	N	C	I
O	E	L	S	L	E	I	P	B	A	I	E
O	B	J	A	T	T	R	S	K	E	J	E
R	S	E	Á	M	O	Á	A	M	O	K	K
O	A	R	T	B	Ú	L	R	K	M	I	A
N	B	U	P	O	E	N	N	CH	Ž	I	R
O	A	Z	Y	E	V	L	I	Í	R	Z	D
S	T	A	R	S	S	A	R	N	K	Á	I
M	U	L	A	R	O	K	N	O	I	K	M
A	A	E	D	U	J	M	Š	I	O	V	I
S	A	M	A	R	I	T	Á	N	E	A	E
U	A	T	I	R	A	CH	A	R	T	S	R

Legenda: ÁBEL, ÁMOS, ÁRON, DARY, CHARITA, CHRÁM, IKONA, INRI, IZAJ, IZÁK, JERUZALEM, JUDEA, KŇAZI, KOSTOLNÍK, KORAL, KRÍŽIK, KROK, KURZ, KVAS, LITÁNIE, LOTOS, MANNA, MATKA, MIER, MISÁL, NINIVE, OBETOVANIE, OBRÁTENIE, OKNO, OLTÁR, OMRÍ, OMŠA, REBEKA, SABAT, SAMARITÁN, SAMSON, SION, SLOVO, SLNKO, STRACH, ŠALAMÚN, VENCE, VIERA.

Tajničku osemsmerovky tvorí 24 písmen.

Autor: Marek Pataky, Bardejov

DETSKÉ MIŠ-MAŠ

Chcete sa zahrať?

Bocian a žaby

Pri tejto hre je chytačom bocian, ktorý pri svojej pochôdzke za žabami skacká vždy len na jednej nohe. Ostatné deti sú žaby, ktoré žabými skokmi utekajú pred bocianom. Ak sa stretnú spolu tri žaby, bocian sa už neodváži do ich blízkosti. Ak chytí bocian niektorú žabu, vymenia si navzájom úlohy.

(Ak je pre bociana ťažké chytiť nejakú žabu, môže byť zvýšený počet žiab, ktorý je potrebný k tomu, aby sa ochránili pred bocianom).

„Veď Pán nehľadí ako človek, lebo človek hľadí na výzor, ale Pán hľadí na srdce"

(1 Sam 16, 7).

Božie oko

Nájdite cestu do ľudského srdca.

Omaľovačka

Dnes vám prinášame ďalšiu ikonu („Sv. Cyril a Metod") na vymaľovanie do vašej série sviatkov.

Biblické inzeráty

Uhádnete, ktoré z biblických postáv si u nás podali inzerát?

Hľadám maskérku, ktorá ma zamaskuje tak, že ma ani vlastný otec nespozná.

Zn. Umenie, či podvod? (Gn 27, 15-23) (Jakub).

Rozprávam rád a dlho. Uspím každého aj posediačky.

Zn. Ani pád z okna ho nepreberie. (Sk 20, 9) (Pavol).

Osemdesiatročný Hebrej prijme hovorcu pre kontakt s faraónom.

Zn. Ťarbavý jazyk. (Ex 4, 10-16) (Mojžiš).

Robím skúšky s rúnom pre tých, ktorí sa nevedia rozhodnúť. Neváhajte.

Zn. Certifikát mám z najvyššieho miesta. (Sdc 6, 36-40) (Gedeón).

Ako sa voláš?

PATRIK

meniny: 6. júla

Zastarale **Patrícius**, írske meno (staroírsky **Patricc**) latinského pôvodu (z lat. **patricius**), znamená *„patricijský, urodzený, šľachtický"*.

Domáce podoby: Paťo, Paťko, Patričko

Patrón: Sv. Patrik, biskup, apoštol Írska (Liturgická pamiatka 19. marca).

Patrik bol biskupom a misionárom. Narodil sa okolo roku 385 v Anglicku a zomrel okolo roku 461 v Írsku. Ako 16-ročný bol unesený írskymi pirátmi a odvlečený do Írska, kde musel žiť šesť rokov ako otrok. Tam pásol ovce. Po šiestich rokoch sa mu podarilo utiecť a vrátil sa do rodičovského domu vnútorne vyrovnaný ako iný človek. Po kňazských štúdiách vo Francúzsku sa vracia do Írska ako biskup a misionár. Obracia celé Írsko na katolícku vieru a organizuje cirkevnú hierarchiu. Keď zomrel Palladius, prvý biskup Írska, menovaný pápežom Celestínom I., bol Patrik určený za jeho nástupcu. Patrik je patrónom Írska, kaderníkov, kováčov a je ochrancom dobytka. Vzýva sa proti chorobám, za duše v očistci. Dodnes je najuctievanejší svätec v Írsku.

Vo Východnej cirkvi byzantského obradu je 19. mája liturgická pamiatka sv. hieromučeníka Patrika, pruského biskupa, ktorý podľa podania zomrel mučeníckou smrťou za cisára Juliána Odpadlíka v r. 343 v Termách, a 20. marca je liturgická pamiatka nášho prepodobného otca Patrika, jedného z tých, ktorí boli okolo r. 416 zabití Saracénmi v kláštore sv. Savu.

MARTA

meniny: 29. júla

Meno aramejského pôvodu (**Márathá**) znamená *„pani domu, gazdiná"* prenesene *„starostlivá"*.

Domáce podoby: Martička, Marti(na), Martuška

Patrón: Sv. Marta z Betánie. (Liturgická pamiatka je 29. júla).

Marta žila za Ježišových čias v Betánii pri Jeruzaleme. Narodila sa v čase okolo Kristovho narodenia a zomrela v 1. storočí. Marta žila spolu so svojou sestrou Máriou a bratom Lazárom v malej dedinke v Betánii. Ježiša spájalo s nimi úzke priateľstvo. Rád navštevoval ich dom. Mária mala skôr hĺbavú povahu, kým Marta bola energickou domácou paňou. Marta je znázorňovaná väčšinou v jednoduchom odeve, často s plášťom a šatkou na hlave. Je uctievaná ako patrónka žien v domácnosti. Je patrónkou kuchárok, majiteľov hotelov a maliarov.

Vo Východnej cirkvi byzantského obradu je 9. júna liturgická pamiatka sv. mučenice Marty, ktorá bola umučená v Perzii r. 315, a 4. júla je liturgická pamiatka prepodobnej Marty, matky sv. Simeona z Obdivuhodného vrchu, ktorá zomrela v r. 551.

Spracovala Anna Ondovčíková

Hudba dohráva

D A e A
1. Hudba dohráva, všetko stíši sa a ja prichádzam.
D A e A
Priniesť niečo snáď, čo pravú cenu má, čo by si mal rád.
e D A e D A
Viac ako pieseň Ti dám, lebo to čo žiadaš, nie je len pieseň sama.
e D A e D A
Ak niečo iné sa zdá, Ty vieš, čo je pravda, Ty vidíš, čo v srdci mám.

D A
Túžim sa vrátiť do srdca chvály,
e G A D
kde si jedine Ty, jedine Ty, Ježiš.
A
Odpusť mi Pane, že neverný som,
e G A D
si to jedine Ty, jedine Ty, Ježiš.

2. Nekonečný Kráľ, nik nevysloví,
čo Ti patriť má, aj keď slabý som, všetko to, čo mám, každý dych je Tvoj.
Viac ako pieseň... Túžim sa vrátiť...
D A e G A
Viac ako pieseň Ti dám, viac ako pieseň Ti dám. Pieseň Ti dám,
D
Ježiš.

vianočná súťaž s PETROU

Kupón 1

Dnešné otázky:

1. Kedy a kde zasadal spolok ikonopiscov sv. Cyrila a Metoda?
a) 26. 5. v Košiciach; b) 26. 4. v Michalovciach; c) 26. 4. v Košiciach

2. V ktorom roku bol blahorečený Páter Pio?
a) 1990; b) 1995; c) 1999

3. Kto bol najvýznamnejším pustovníkom, ktorý strávil 90 rokov v jaskyni na púšti?
a) sv. Pachomij; b) sv. Benedikt; c) sv. Pavol z Théb

4. Pred kolkými rokmi začala slziť klokočovská ikona?
a) 332; b) 331; c) 330

5. Dionýz Kornel Rokický sa narodil
a) v Snakove; b) v Bardejove; c) v Bukovciach

Odpovede s vystrihnutým logom súťaže a kupónom zasielajte na adresu redakcie s označením: extra súťaž do 15.12. 2002, alebo ich doručte do redakcie na adresu Hlavná 3, Prešov. Nezabudnite pripísať Vašu spiatočnú adresu!

Vyhodnotenie súťaže sa uskutoční v decembri 2002 (informácie v čísle 1/2003). *Spomedzi správnych odpovedí budeme žrebovať **30** výhercov, ktorí získajú knižné tituly z nášho vydavateľstva.*

Superhrebeňovka

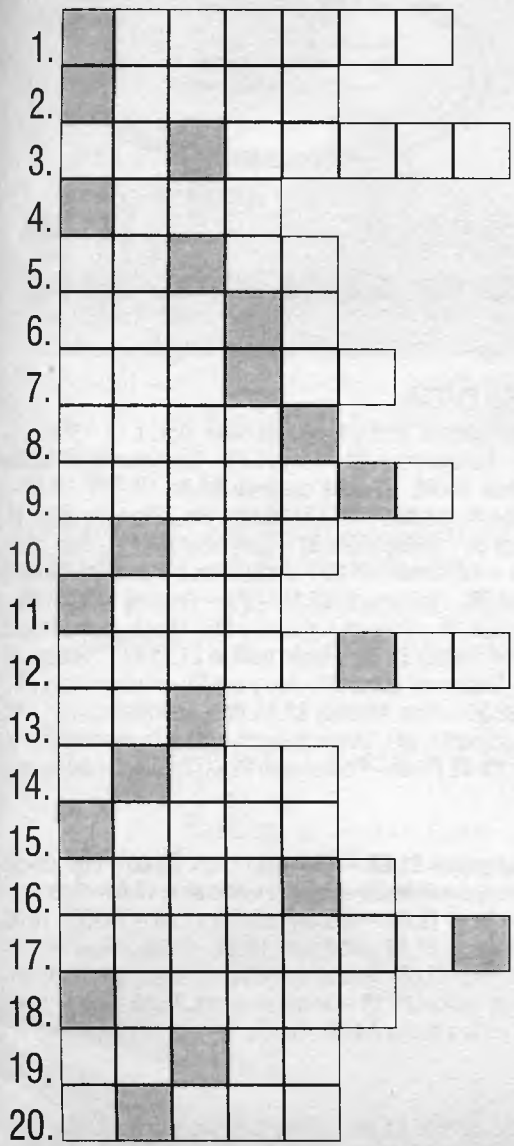

1. Veliteľ faraónovej telesnej stráže v Egypte
2. Matka Benjamína a Jozefa
3. Kráľ, ktorý dal uniesť Abrahámovu Sáru?
4. Miesto pokúšania Ježiša
5. Pôvodné meno Sáry
6. Rebekin brat, bývajúci v Hárane
7. Najdôležitejšie Božie dielo šiesteho dňa
8. Krajina úteku sv. rodiny z Betlehéma
9. Judejský kráľ za čias Jozefa
10. Koho Ježiš uzdravil Jairovi
11. Názov raja inak
12. Prvorodený syn Jozefa Egyptského
13. Táreho vnuk
14. Najstarší Jakubov syn
15. Rieka Eufrat – inak
16. Krajina - cieľ putovania Abraháma
17. Najmladší syn Izraela
18. Brat Šimona Petra
19. Čo znamená meno Eva?
20. Kto dovolil Jozefovi z Arimateji zobrať Ježišovo mŕtve telo?

Riešením tajničky je časť biblického citátu

Myšlienky o radosti

Ako je to teda, Pane Bože, že ty si sám sebe večnou radosťou a časť stvorenstva okolo teba sa ustavične v tebe raduje?

(Sv. Augustín)

Môj Boh a Pán..., v tebe nech sa raduje tvoj sluha, nie v sebe, ani v nikom inom; lebo jedine ty si pravá radosť, ty si moja slasť i moja sláva.

(Tomáš H. Kempenský)

Nie je nič krajšie a radostnejšie, ako zamestnávať naše pohľady nazeraním na Toho, kto nás tak veľmi miluje a v ktorom je všetko dobro.

(Sv. Terézia z Avily)

		Pomôcky: TKS, Tajan	Ľahký úder	Artistka	Začiatok tajničky	Hora v Juhoslávii
		Zmluva				
		Predpona zna čiaca osem				
		Ľudový odev				
Autor: VK	Podnik zahraničného obchodu	Lolitta, dom / Koniec tajničky				
Farár						
Súboj						Lyža
Symetrála			Športový kód / Ulrika, dom.			
	Citoslovce / Výhoda					
Kovala si						
Klamstvá				Emisná banka / Citoslovce		
Perzský boh neba			Príbuzný			
Predpona zna čiaca opak			České mesto			

Dnešnú krížovku zaslal p. Vlado Komanický z Humenného. Riešenie krížovky z minulého čísla: *„Viera v Pána je naša sila“.*

Riešenie dnešných krížoviek uverejníme v ďalšom čísle.

Náboženské vysielanie Slovenského rozhlasu

Nedeľa: **Rádio Devín**: 8:05-9:00 Hudba, život, viera; 18:00-18:30 Slovo pre veriacich i neveriacich; **Rádio Slovensko**: 9:30-10.30 Kresťanská nedeľa (liturgia)

Pondelok: **Rádio Slovensko**: 19:20-19:50 Frekvencia M (relácia pre mládež); 20:05-22:00 Cesty (náboženské spektrum)

Štvrtok: **Rádio Slovensko**: 19:20-19:30 Rádio Vatikán

Každá tretia nedeľa v mesiaci: **SRo - národnostno-etnické vysielanie Prešov:** gréckokatolícka sv. liturgia; v júli z farnosti Stropkov

Rádio Vatikán

FM 93,3 MHz, MW 1530-AB kHz,
SW 4005 kHz, Intelsat 325,5 East (Atlantik)

05:25-05:40; 19:45-20:00 - slovensky
05:10-05:25; 19:30-19:45 - česky

Slovenská televízia

Utorok 2.7. STV 2 o 21.00 hod. - **Slovenský dokument GENIUS LOCI NITRENSIS** - Televízny dokument o misii solúnskych vierozvestcov.

Piatok 5.7. STV 2 o 10.00 hod.- **Bohoslužba** - Priamy prenos slávnostnej sv. omše z nitrianskej Kalvárie pri príležitosti sviatku sv. Cyrila a Metoda.

Nedeľa 7.7. STV 2 o 10.40 hod. - **Sféry dôverné** - Záznam diskusnej relácie o sociálnych hriechoch.

Nedeľa 14.7. STV 2 o 19.55 hod. - **Duchovné slovo**

Nedeľa 14.7. STV 1 o 13.20 hod. - **Dejiny kresťanstva** – Televízny dokument o vzniku a šírení kresťanstva na území Slovenska do 10.storočia.

slovo 8/2002

prinesie:

Úvodník od o. Jozefa Miňa k sviatku Premenenia Pána,

ďalšie pokračovanie série článkov Kresťanstvo nanovo objavené,

druhá časť reportáže o zázračnej klokočovskej ikone,

a pokračovnie histórie o Athose.

Prečítajte si to o mesiac!

PONDELOK – PIATOK

00.00 – Pod vankúš **01.00 Po** - Fujaróčka moja r. **Ut** - Staré ale dobré r. **St** – Folkparáda r. **Št** – To naj r. **Pi** – Gospelparáda r. **02.00** – Pod vankúš **05.00** – Ranné spojenie **09.00** TIP-TOP **12.00** – Hudobný aperitív **13.00** –TIP-TOP **16.00** – **Po** - Staré ale dobré **Ut** – Folkparáda **St** – Oldieparáda **Št** – Gospelparáda **Pi** – Auto moto klub **17.30** – Infolumen **18.00** – Svätá omša – Emauzy **19.00** - Svetielko **20.00** – Infolumen **20.15** – **Po** – Počúvaj srdcom **Ut** – V modrom tieni **St** – Pohoda s klasikou **Št** – Mince na dne fontán **Pi** – Hudobné návraty **21.00** – Rádio Vatikán **21.15 Po** – Študentské šapitó **Ut** – Duchovný obzor **St** – My a oni **Št** – História a my **Pi** – ÚV hovor **22.30** – Hlas Ameriky **22.45 Po** – Hudobné návraty r. **Ut** – Počúvaj srdcom r. **St** – Dvere dokorán r. **Št** – Svetlo nádeje r. **Pi** – ÚV hovor **23.45 Po-Št** – Pod vankúš **Pi** – ÚV hovor **24.00** Správy

SOBOTA

00.00 – Pod vankúš **01.00** – Auto moto klub r. **02.00** – Pod vankúš **05.00** Ranné spojenie **09.00** – Hodinka vášho štýlu **10.00** – Športklub **11.00** – Zaostrené **12.00** – Hudobný aperitív **13.00** – TIP-TOP **16.00** – Piesne na želanie **17.30** – Infolumen **18.00** – Svätá omša – Emauzy **19.00** – Svetielko **20.00** – Infolumen **20.15** – Ruženec pre Slovensko **21.00** – Rádio Vatikán **21.15** – Od ucha k duchu **22.30** - Hlas Ameriky **22.45** - Od ucha k duchu **24.00** - Správy

NEDEĽA

00.00 – Pod vankúš **01.00** – Pohoda s klasikou r. **02.00** – Pod vankúš **05.00** - Ranné spojenie **08.00** – Detský Tip-top **10.00** – Svetlo nádeje **11.00** – Fujaróčka moja **12.00** – Hudobný aperitív **13.00** – Literárna kaviareň **15.00** – Dvere dokorán **16.00** – Piesne na želanie **17.30** – Infolumen **18.00** – Svätá omša **19.00** – Svetielko **20.00** – Infolumen **20.15** – Kresťanské noviny **21.00** – Rádio Vatikán **21.15** – Náš hosť váš hosť **22.30** - Hlas Ameriky **22.45** – Mince na dne fontán r. **23.45** – Pod vankúš **24.00** - Správy

Zamyslenia: 5.45, 6.30, 8.30, 12.00, 15.14
Krátke správy: 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 13.00, 15.00, 24.00 **r.** - repríza

Úmysly apoštolátu modlitby na mesiac júl

• *Aby umelci robili všetko, čo je v ich silách, čím by dnešným ľuďom pomohli znovu objaviť znamenia Božej prozreteľnostnej lásky v stvorení.*

• *Aby sa kresťanom v Indii nebránilo verejne vyznávať svoju vieru a slobodne ohlasovať evanjelium.*

• *Aby veriaci cez voľný čas v prírode oslávili svojho Stvoriteľa aj účasťou na svätej liturgii a v rozjímavej modlitbe.*

Stretnutie gréckokatolíckej mládeže Bystrá 2002:

I. turnus:	29. 7. – 1. 8. 2002 deti vo veku 9 – 11 rokov	cena: 500,- Sk
II. turnus:	1. 8. – 5. 8. 2002 mládež vo veku 12 – 14 rokov	cena: 750,- Sk
III. turnus:	5. 8. – 9. 8. 2002 mládež vo veku 15 – 18 rokov	cena: 750,- Sk
IV. turnus:	12. 8. – 16. 8. 2002 mládež vo veku 19 a viac rokov	cena: 750,- Sk

Rekreačné zariadenie MH Bystrá pri Humennom.
Prihlásiť sa môžeš najneskôr do 30. júna 2002 na svojom Gréckokatolíckom farskom úrade.

Dones si: kartičku poistenca, potvrdenie o svojom zdravotnom stave od rodičov, karimatku, spací vak (príp. stan – potrebné napísať do prihlášky), modlitebnú knižku, Sväté písmo, písacie a osobné potreby.

Upozornenie: Je nutné dodržať termín prihlásenia. Po tomto termíne je účastnícky poplatok zvýšený o **500 Sk.** Striktne dodržať vek! Musí sa zhodovať s údajmi na kartičke poistenca.
Všetkým možným návštevám počas stretnutia je vyhradený čas: **denne od 13.00 h. do 15.30 h.**
Podrobné informácie získaš u svojho duchovného otca.

Kontakt:
Prešov: o. Rastislav Višňovský, Gréckokatolícky farský úrad Remeniny,
tel.: 057/4452989, 0907/938099
Košice: o. Štefan Keruľ – Kmec, Gréckokatolícky farský úrad Sečovce,
tel.: 056/6782502, 0905/644258

8. - 11. august 2002
Športcamp
Tatranská Lomnica

Príď zažiť čo Boh chystá!
Nechceme len počuť o Bohu,
ale chceme Ho osobne poznať!

Vyjdi si na vysoký vrch, zvestovateľu dobrých vecí ..
Povýš mocne svoj hlas ...
Povedz mestám ...
Hľa, váš Bôh! ...
(Iz 40,9)

CampFest 2002

PROGRAM SÚČASNE NA ŠTYROCH PÓDIÁCH

poď s nami

Pozývame všetkých mladých zo Slovenska a z okolitých krajín chváliť a uctievať Pána Ježiša Krista do Vysokých Tatier. Veríme, že aj táto udalosť má svoju úlohu v prichádzajúcom prebudení na Slovensku. Naším cieľom je zhromaždiť každý rok, cez CampFest a regionálne Worship festivaly, zástupy mladých ľudí k uctievaniu Pána Ježiša Krista a spoločnému zápasu za prebudenie generácie mladých na Slovensku.

- čajový autobus
- predaj kníh, kaziet, tričiek
- kaviareň
- videoprojekcia, filmy
- MEGAfunBALL show

- stan pre detský program a prezentácia mládežníckych organizácií
- kvalitné prednášky a semináre
- ROCK SOLID KLUB

CENA
predplatné
do 30.júna 2002 - 410.- Sk
na mieste - 499.- Sk

IV. ročník

open-air festival

Prihláškou je zaplatenie poštovej poukážky typu A. Peňažný ústav: VÚB Prešov. Číslo účtu: 1314732366/0200. Názov účtu adresáta: Mládež pre Krista, Pavlovičovo nám. 45, 080 01 Prešov1.

Pozývame Ťa uctievať Pána Ježiša Krista spolu s viac ako 270 účinkujúcimi zo Slovenska aj zahraničia a s viac ako 3000 mladými ľuďmi!

Noel Richards (GB), IHS (USA), maX (NL)
Stainlless (Dánsko), [Pais] (Švajčiarsko)
Troll 666, Heaven's Shore (GB), Tracy Lestan (USA) – hudobnista Timothy, Richard Čanáky, Bezefšeho (CZ), Mimicry, Lamačské chvály, ATak – tanečné divadlo, April Quintet, Hrozen (CZ), El Rol, SOB, Priatelia, Continentals singers, Drahé Poloha, Eben-Ezer, Asuza street, Postman, Bosk, NZ band, Aries, divadlo Lazar, Teens Team, Adriel, Laco Ontko band a ďalší

... všetky moje pramene
sú v Tebe, Bože!
Žalm 87,7b

smädný po Tebe

ORGANIZÁTOR
Mládež pre Krista
P.O.Box 45
080001 Prešov
tel./ fax 051 7725767
campfest@nextra.sk
www.campfest.sk
v spolupráci
SIEŤ

www.campfest.sk

Chcete sebe aj iným predplatiť SLOVO, ušetriť a aj vyhrať?
Do 31. augusta 2002 máte jedinečnú možnosť získať niektorú z 10 pekných vecných cien v celkovej hodnote viac než 6 tisíc kor
Stačí, ak si v uvedenom termíne predplatíte SLOVO a automaticky budete zaradení do žrebovania.
Navyše sú tu pre Vás predplatiteľské zľavy*:
Pri odbere 1-10 ks zľava 10%
- normálne predplatné: 360 Sk, zľavnené predplatné: 324 Sk.
Pri odbere nad 10 ks zľava 20%
- normálne predplatné: 360 Sk, zľavnené predplatné: 288 Sk.

SLOVO sa jednoducho stále oplatí!

* Zľavy platia až do 30. novembra 2002.

Ceny pre Vás:

1. cena: Sväté písmo v hodnote 930 Sk

2.- 3. cena: 14 kníh od F. Dancáka v hodnote 783 Sk

4.- 6. cena: Ikona a knihy v hodnote 664 Sk
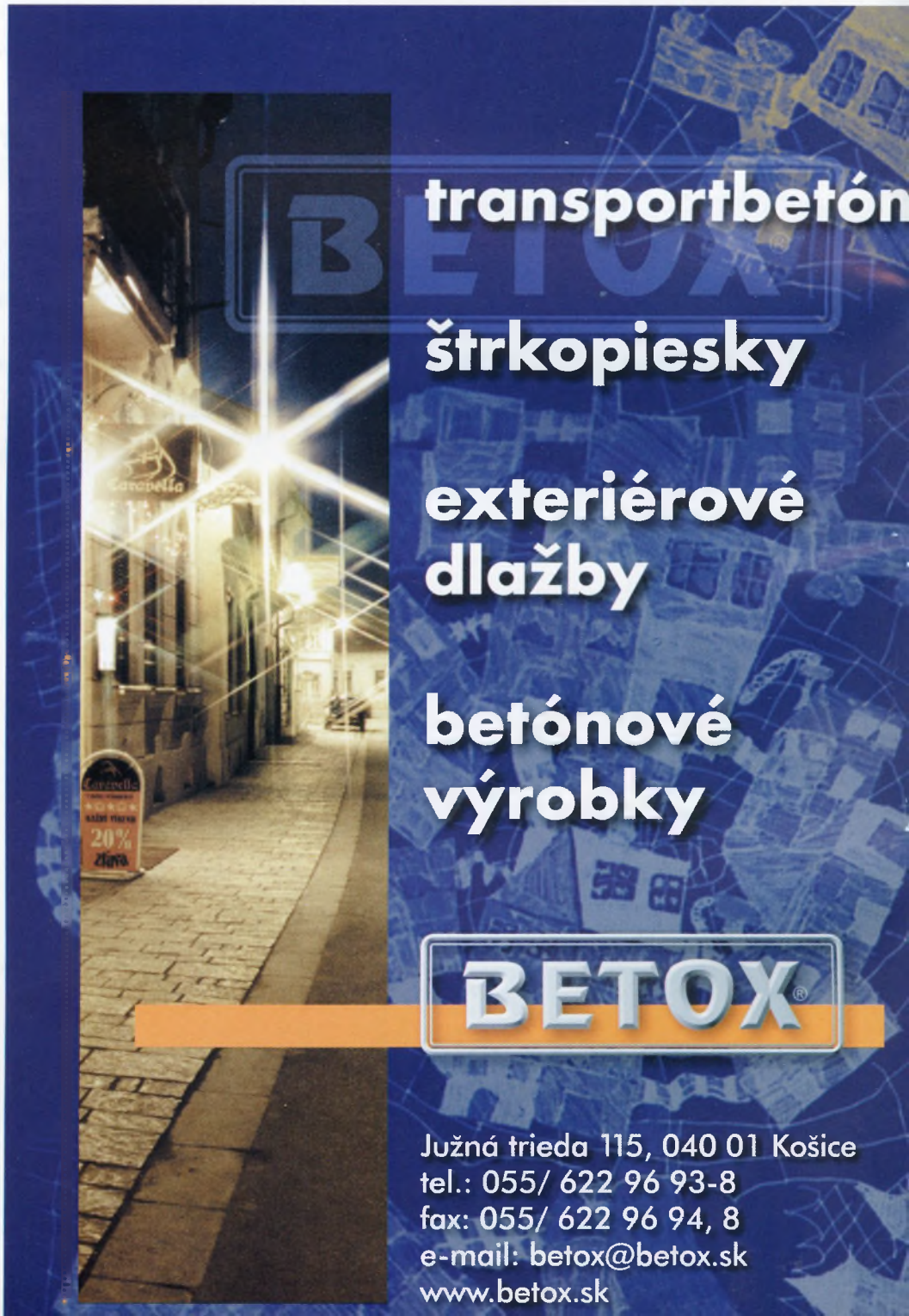
7.- 10. cena: 3 MC Tebe, Pane, Stačí tak málo a Kristus medzi nami v hodnote 410 Sk